

EPISTOLA.

ne superuacanea verborum copia quā
iudicibus tardum adferret, tum ipsi e-
tiam causæ officeret, denique alijs age-
re volentibus aditum præcluderet. At
non idem fieri solet in philosophicis
orationibus, in quibus tam diu profe-
rendus est sermo, quā diu auditor
alacriter haurit ea quæ dicuntur, præ-
sertim si quæ dicuntur, conferunt vel
ad liberalem eruditionem, vel ad be-
ne beateq; viuendum. Itaque perquā
elegantem Plato Antisthenem prolixi-
us differentem admonuit his verbis.
Videris, inquit, ignorare, quod oratio-
nis modus non est is qui dicit, sed is qui
audit. Sic & Carneades quum esset in
differendo vocalior, admonitus est à
Gymnasilij principe, vt vocem modera-
tius promeret: sed quum ille à gymna-
siarcha peteret, vt sibi prescriberet mo-
dum, sanè quā appositè respondit,
isthuc quæ à me petis, restius sumes ab
auditoribus. Iā videmus quosdā nō cle-
psydris, sed clepsydij metiri cōui-
uiū. Hoc vt fateor ad frugalitatis disci-
plinā vtiliter fieri, atq; etiā necessariū,
dūtaxat apud eos, qui nesciūt vnq; à mēsa
surgere, nisi hirūdinū ritu sic distenti,
vt tantū nō crepent ac dissiliāt: ita nō
conueniret opinor ei qui lautos & ele-
gantes hoīes suauiter accipere vellet:
sed hūc oporteret apparatus modum
à conuiuarum orexi petere. At ego in
hoc argumento conuiuatoris personā
indui, ac posteaquam cenæ tot intru-
stæ missibus, quot actus permittuntur
Comœdiæ, secundas mensas nō omni-

no ie

APOPH. LIB. VII. pro

no ieiunas adieceram, mihi videbar sic
egisse partes meas, vt si non Lucullus
quispiam, certè mundus & lautus isia-
rus videri possem: atque adeo metue-
bam, ne apud frugalitatis amatores ci-
tius luxurię, quā sordium crimen in
currerem. Verum simulatq; prodijt o-
pus, tāta auiditate distractū est, vt pro-
tinus à typographo cœperit efflagitari
denuo: siue hic est argumenti, siue quod
magis arbitror, tuis ornatissime prin-
ceps genius, quem confidimus non so-
lum ditioni tuæ, sed & studijs fore so-
licem. Itaque prioribus sex libris re-
cognitis & auctis, adiecimus duos, quos
tu vel postcœnium vel pomenta, siue
ἡμετέριον ἡμετέριον si liber, vocare poteris,
ne à conuiuij metaph. recedamus. Vale

APOHTHEGMAT.

LIB. VII.

MILESII Thaletis

AEC præcipuè cele-
brantur, Multa verba
nequaquā arguūt sapi-
entem opinionē. Græ-
cis carmen esse videt,
ὅτι τὰ πολλὰ τῶν φρο-
νιμῶν ἀπὸ φωνῶν ὁρίζονται. Sapiens enim
non nisi quum res postulat, nec pluri-
bus vtitur verbis quā opus est. Quē
admodum Deus omnium sapientissi-
mus, sermonis est parcissimus.
2 Vnū quiddā diuina egregiū, vnū
quiddā præclarum elige. Solues enim
hoīum loquaciū ligas: sine fine garrie-
res, ἀπὸ γὰρ τοῦ ὁρίωνος: quā interpret miror

Pauci-
loquū

vnū ex
iniūm

EE 4

qua

quare reddidit, non paucorum. Sati-
us est ad parandam honestā famam vñ
quiddam insigne prædicere, q̄ diuina-
re de friuolis aut quibuslibet. Sapiens
enim vates est optimus. Et præstat vno
opere ædificatio, sed egregio, parare famā
eruditionis, quā minus accuratē scri-
bere de singulis.

Aenig-
mata.

3 Rogatus, quid esset omniū vetustissi-
mum, respondit, Deus. Quir ita *ἄριστος*
ἔστιν, hoc est, nunq̄ esse cœpit. Quid
esset pulcherrimum, ait, Mūdus: est e-
nim opus dei, quo nihil est pulchrius.
Quid maximū, Locus. Capit enim om-
nia. Quid velocissimum? Mens. Discu-
rit enim per vniuersā hominis cogita-
tio. Quid robustissimū, Necessitas siue
satum. Superat enim omnia. Quid sapi-
entissimum, Tempus. Nam inuenit om-
nia. Hæc ænigmata inſtar habent.

4 Dicebat nihil intereſſe inter vitam
& mortem, ob id opinor, q̄ vtrāq; res
æquē eſſet ſecundū naturam, nec mor-
tem malā eſſe magis q̄ natiuitatē. Cui-
dam verō obſtreptenti, quir igitur, in-
quit, tu non moreris? falſe reſpondit,

argutē Ob hoc ipſum quia nihil reſert. Poti-
us enim habetur, quod accerſitur.

ſalſe.

5 Percõtanti vtrum fuiſſet prius, nox
an dies? Nox, inq̄, vno die fuit prior.
Eluſit ineptum percõtatozem. Si nox
vno die præceſſit diem, dies igitur fuit
ante noctem. Nox enim ſuius eſt diei.

Deus
omni-
ſeius

6 Rogatus num lateret deos homo in
iuſte agens, reſpondit, Ne cogitans qui-
dem. Significans Deo nihil omnino eſ-
ſe occultum. At vulgus putat quæ cor
de

de voluunt latere deum.

7 Adultero ſciſcitanti, an abiuraturus
eſſet adulterium, Non eſt, inquit, peri-
urium adulterio peius. Significans, il-
lum ſtultē dubitare de peierando, qui
facinus periurio par non dubitat
committere. Eoq; in atrocibus ſceleribus
nihil ponderis habet iuſur andū.
Quiſquis enim audent dare venenum,
audebit & cum periurio inſiciari.

Graui-
ter.

8 Percontanti quid eſſet difficile, Se-
ipſum, inquit, noſſe. Atqui hoc vulgus
putat eſſe faciliſſimum. Aliena rectius
perſpicimus quā noſtra, & ſibi quiſ-
que adulator eſt.

Sapien-
ter.

9 Rogatus quid eſſet facilē, Alterum
ait, admonere. Omnes recta conſilia
ægrotis damus. Interpres perperā ver-
tit, ab alio moneri, quum ſit *ἄλλος ἐπε-
τιθέταις*, hoc eſt, alteri dare conſilium: q̄s
enim eſt tam ſtupidus qui non admo-
neat alium? ſibi pauci conſulunt.

Admo-
nitio
facilis.

10 ſciſcitanti quid eſſet dulciſſimum,
Potiri, inquit. Nam ea demū delectat,
quæ contingunt expetita. Quæ vltro
obiiciuntur, non perinde iuant.

Potiri
dulce.

11 Rogatus quo pacto quis faciliſſimē
ferret infortunū ſuū, Si quis, inq̄, vi-
deat hoſtes maioribus malis obnoxios.
Quidā ex contēplatione ſœlicitatis a-
lienæ ſuam calamitatem exaſperant.

Patien-
tia.

12 Interrogatus quo pacto quis opti-
mē iuſiſſimēq; viueret, Si, inquit, quæ
in alijs reprehendit, ea æ faciat ipſe.
In alienis enim erratis perſpicaces ſu-
mus, ad ſua quiſque luſcioſus eſt.

Sapien-
ter.

13 Percontanti, quis eſſet ſœlix, Qui

EN 5 cor

Fœlici
citasse
sa.

SOLONIS SALAMINII

corpore, inquit, sanus est, animo eruditus, siue castigatus. Cupiditates enim animorum morbi sunt.

Amici
tia.

14 Dicebat amicorum absentiu æquæ ac præsentium oportere meminisse. Amicitia enim est animorum cõiunctio, quos nõ dirimit locus. Multi nõ amant nisi tantisper dum vident.

Animi
cultus.

15 Non esse fucandam faciem, sed animum honestis studiis exornandum. Quod hæc forma veros conciliet ac perpetuos amicos.

Lucrũ
dãno-
sum.

16 Vetuit per iniuriã ditescere. Quod lucrũ fraude partũ danũ sit, nõ lucrũ.

17 *Μη διαβαίνειν εὐλόγῳ πρὸς τοὺς φίλους κινῶναι κακίας.* Id ita vertit interpretes: ne te in ius vocet sermo contra coniunctos tibi ac socios dictus. Ego magis arbitror Thaletem admonere, ne quid amicis quibus fidimus, committamus, quod si effutiãt, pariat nobis infamiam.

Pietas
in par-
tes.

18 Quale, inquit, præmiũ rependeris parentibus tuis, tale aliberis tuis expecta.

19 Dixit facillimum esse philosopho ditari si vellet, idq; tali facto probauit, Omnem oleam anteq; florere cepisset in agro Milefio coëmit. Animaduerterat enim præscientia quadã olearum vbertatem fore. Hoc pacto os obturauit, qui iactabant, in philosophis paupertatem non esse virtutis, sed necessitatis. Huius meminit Cicero libro de diuinatione primo.

SOLON SALAMINIVS.

1 Quũ Pisistratus occuparet remp. resq; videretur ad manifestã spectare tyranni-

APOPH. LIB. VII. 322

tyrannidẽ, neq; qsq; auderet illius conatibus obfistere, ipse pducis armis, Seneca ante ædes positus cœpit inclamare. Cuius auctoritate ubi Pisistratus ad illum mitte-

dax. ret qui percõtarent, quare fretus hoc auderet, Senectute, inquit. Alios senectus reddit formidolosiores, illi cõciliauit audaciã, q; parũ vitæ superesset, etiam si nullus occideret. Ita Plutar. in cômẽtario, An seni sit gerenda resp. Diogenes Laërtius re aliquatò fufius narrat.

2 Postq; vidit rerũ summam esse penes Pisistratũ, arma deposuit ante curiam, dicens, O patria tibi & dictis & factis sum opitulatus. Hoc pacto testatus sibi non defuisse voluntatem cõsulendi reip. in Aegyptum nauigauit.

3 A Cræso interrogatus an quem vidisset ipso beatiorem, Telum nominauit Atheniensem, priuatum hominem, sed qui relictis liberis ac nepotibus bene institutus fœliciter obijisset die. Interrogatus dein cui post illum tribueret fœlicitatis elogium, Cleobin & Bitum argiuos fratres nominauit, qui cũ summa pietatis laude defuncti fuerãt. Indignatus rex, nullo igitur loco me ponis. Ego, inquit Solon, faciliẽ cõfiteor te regẽ opibus & imperio florẽtem: beatum non appellarim, priusq; fœliciter hanc vitam absolueris. Refert Herodotus in primo.

4 Præmia decreta his qui in Olympijs aut Nemeis vicissent, contraxit, ea que maiora decreuit ijs qui in bello patria fortiter occubisset: dicẽs, illos & dũ exercent, magnis impedijs exer-

Pietas
in pa-
triam.

Ante
mortẽ
nemo
beatus

Sump-
tus inu-
tiles.

EE 6 ceri:

SOLONIS SALAMINI

ceri: & si vicerint, magis aduersus patriā q̄ aduersus hostes coronari: & quū senuerit, ad nihil viles euadere, haud aliter q̄ detrita pallia, vt q̄ nec bello sint viles, nec reip. gerēde accōmodi.

Leges.

5 Huic attribuant & illud longē cele bratissimum, leges aranearum telis esse similes: quanq̄ idem & alijs ascribitur, nominatim Anacharsidi.

Amici
tia pri
cipum

6 Illud argutissimē dixit, tyrannorū amicos calculi supputatorijs esse simillimos: qui vt arbitrio supputantis ponūtur, interdū valent multa milia, interdum minimū, interdū nihil.

Graui
ter.

7 Rogatus quamobrem nullam legē tulisset in parricidas, Non expectabā, inquit, hoc scelus vnq̄ in hac ciuitate posse cōmitti. Quod illa immania non existant, nisi vbi luxur regnat, nec vlla est legum reuerētia. Refert hoc M. Tullius in oratione pro Sexto Roscio Amerino.

οὐλέν-
δία

8 Interrogatus qui fieri posset, vt q̄ minimum iniuriarū existeret inter homines, Si, inquit, qui iniuria affecti non sunt, & quē doleant atq; hi qui affecti sunt. Quisquis enim violat leges, non vnum ciuem lēdit, sed totam rempu. quod quidem in ipso est. At nūc dum alijs lēsis aut quiescimus, aut gaude mus etiam, impunitas improborū audaciam in plurimos inuitat.

Diuitie

9 Dicebat opulentia esse matrē saturitatis, saturitatē ferocię ac violentię. Diuitias comitatur luxur, luxur exit in tyrannidē, dū scēnū migrat in cornua.

PITTACVS MITYLENAEVS.

Huic

APOPH. LIB. VI.

323

1 Huic tribuitur illud decātatissimū, Dimidium plus tato, de quo nobis sa Modę tis dictum est in Chiliadibus.

2 De eodem memorant exemplū cle mentię vix credibile. Tyrreum Pit taci filium Cumis in tonfrina sedentē faber quidam ararius impacta securi occidit. Cumani homicidam vinctum miserunt ad Pittacum, vt de eo suppli cium fumeret. At ille cognita causa di misit hominem dicens, Ignoscentiam esse potiorē penitentia: Sentiens vti lius esse condonare, q̄ meminisse iniu rię & vlcisci. Sunt qui referant homi cidam ab Alcæo fuisse dimissum cum hoc elogio, Melius est ignorere q̄ pu

Clemē
ter.

3 Legem tulerat, vt qui per te

Ebrie-
tas.

(nir. mulentiam sceleris aliquid commisissent, duplo plecterentur. Solet enim vulgus hominē ebrietatis obtentu cri men extenuare. Id eō factum ferunt, q̄ insula vino abundaret.

4 Cræso percontanti quod esset ma ximum imperium, inquit, ποικίλον ἐξ

Legū
autori
tas.

λογ, id est, variū ligni, leges innuē. Nā olim in tabulis ligneis leges inscribe bantur. Porro vbi summa est legū au toritas, ibi est minimum tyrannidis.

5 Probabat victorias citra sanguinē partas, nam magno ciuium cruore em ptas, hoc est, Cadmeas, vt vocant, non existimabat esse victorias.

Victo-
ria in-
cruēta

6 Huius est illud πολὺ πρὸς ἄλλος, Ac qualem ducito: quum ipse domi habe ret opulentiorē, ac proinde moro sam & imperiosam. Id latius explicui mus in Chiliadibus.

Coniu
gium
par.

EE 7

Bias

ANTISTHENIS
BIAS PRIENAEVS.

1 Quum ingenio suo patriam suam
obsidione liberasset, rex Alyattes in-
tellecta viri prudentia protinus eum
ad se accersuit. At is respondit, *ἐγὼ ἀ-
λυστῆρ' ἢ κτείνω καὶ φονεύω ἐν δ' ἰκμ' id est,*
ego Alyatten iubeo cepas edere: qd
perinde est ac si dixisset, iubeo illum
plorare: extremum regis contemp-
tum professus. Attigimus & hoc in
Chiliadibus.

2 Euenit vt cum scelerosis quibusdā
& impijs naui veheretur, qui quū ob
exortam tempestatem periclitaretur,
deorum opem implorabant. Tū Bias,
Silete, inquit, ne vos hic illi nauigare
sentiant. Deus impiorum precibus ir-
ritatur magis ad vindictam, quā ad
opitulandum flectitur.

3 Impio cuidam sciscitanti quid es-
set pietas, nihil respōdit. Rogāti quur
sileret? Quoniam, inquit, percontaris
de rebus nihil ad te pertinentibus.

4 Interrogatus quod esset animal o-
mnium maximē noxium? Si de feris,
inquit, percontaris, tyrannus, si de mi-
tibus adulator.

Hac de septem Sapientum dictis ar-
bitror esse satis, vel quia sunt omnibz
obuia, vel quia magna ex parte sunt
fabulosa, vel quia pleraque sunt eius
generis, vt à quouis dici possint. Quid
enim habet Cleobulus, quur inter sa-
pientes numerari debeat?

ANTISTHENES ATHENIENSIS.
1 Antisthenes ridere solet Athenien-
ses subinde gloriātes qd essent autoch-
thones,

APOPH. LIB. VII. 12

thones, hoc est, indigene, eō qd nō alifi
de eō cōmigrassent, nec patriā sedem
mutassent vnq; dicens hoc laudis illis
esse cū testudinibus cochleisq; cōmu-
ne. Nam & hac animantia nunq; mu-
tant domiciliū in quo nascuntur.

2 Discipulos suos admonere solet, v-
bi sibi essent Socratis condiscipuli: de
clarans qd esset alienus ab inani gloria
stē.

3 Voluptatem in tantū execrabatur,
vt diceret, se malle insanire qd volupta-
te affici. *μᾶλλον ἢ ἰσάνειν*, id est, insani
am potius quā delecter. Insaniam
aufert medicus: voluptas quum æquē
mentem eripiat homini, vix sanabi-
le malum est.

4 Cum his mulieribus habendā con-
suetudinem dixit, quæ beneficiū be-
neficio pēsent. *ἂν χάρις ἔδωται αὐτῷ*, id est,
quæ gratiam habituræ sint: sentiens
abstinendū ab his quæ pretio vendūt
inhonestam voluptatem, nec parient,
nec amant mutuum: aut a valetudina-
rijs, deformibus ac malē moratis, quæ
gignunt foetus penitendos.

5 Quum adolescens quidā Ponticus
genere, se in numerū discipulorū illi
recipi cuperet, patri querenti quibus
rebus esset opus, Libro, inquit, nouo,
stilo nouo, nouaque tabella: signifi-
cans animum à vitij vacuum, studiū
vigil, & memoriam fidelem. Solent
autem adolescentes voluptatibus ac
delicijs occupatam mentem ad præ-
ceptorem adferre, quæ res ferē in cau-
sa est vt minus proficiant. At philo-
sophia totum animum sibi posulat.

Adole-

Salſe

Libere

Salſe

Adula-
tio.

Tépe-
rate.

Matri-
moniū

Docu-
litas

Coniugium.

Adolescenti consulenti cuiusmodi uxorem ducere expediret, Si formosam duxeris, inquit, habebis cōmunē: sin deformem, habebis pōnā. Iucundi us id eloquens Græcē, quibz quod ad voces attinet, minimum interest inter κοινὸν & πρῶτον, quod ad rem attinet, plurimum. Suadebat itaque media statq; vt vocant, forma ducendam, que nec fastidium viro moueret ob deformitatem, nec ob insignem formam pereretur ab adulteris. A. Gellius hoc dictum Bianti tribuit.

Generositas

7 Quum accepisset Platonem de ipso malē loqui, nihil commotus, Regiū est inquit, quum feceris bene, audire malē. Quāquam hoc idem alijs ascribitur. Excelsi animi est, ingratitudine hominum non deterri a studio bene merendi de omnibus.

Initiatio.

8 Quum Orphicis mysterijs initiaretur, ac sacerdos diceret, illū bonis plurimis fruiturū apud inferos post hanc vitam, Quur, inquit, ergo tu non abrupis vitam? Significans, non initiatis paratam esse beatam vitam argo, sed his qui pie sancteq; vixerint. Et hoc, aut simillimum huic, alijs tribuitur.

Genus

9 Cuidā opprobriū q; esset hybridus, hoc est, non ē duobus ingenuis natus, sed ex patre Atheniēsi, matre Phrygia, nec ā duobus, inqt, luctatoribz natus, & tamen luctator sum: senties nō tam referre, vnde natus sis, sed qui sis. Is verē liber est, quem philosophia liberum facit: & is verē Græcus est, qui Græcorum disciplinis institutus est.

Interro

10 Interrogatus quur paucos haberet discipulos, Quoniam depello illos, inquit, virga argentea. Sentiens idē paucos venire, q; magna mercede doceret. Vulgus autem pluris facit pecuniam quā sapientiam.

Salū

11 Rogatus quamobrem seuerus esset obiurgator erga discipulos, Et medici inquit, erga ægrotos: significans se in vitia seuite, non in homines, nec vitia sanari blandiendo.

Seueritas.

12 Conspicatus aliquando mœchū fugientem, insequentibus qui illum cōprehenderent, Infelix, inquit, quantū periculū vnico obolo vitare poteras: sentiens scorti cōgressu libidine sedari potuisse, quū nūc de vita periclitaretur.

Adulterium

13 Aiebat si ad alterutrum adigeret necessitas, satius esse in coruos in cidere, q; in adulatores, ἵς κάρκας ἢ ἐς κίλκας. Nam corui non comedunt nisi mortuos, adulator etiam viuos deuorat. Et hoc alteri tribuitur.

Adulatio

14 Rogatus quid esset mortalibus beatissimum, Felicem, inquit, mori. Hæc sententia consentit cum illa Solonis, Qui feliciter absoluit vitam, huic nihil sinistri potest accidere, quod felicitatem ægritudine aliqua cōtaminet. At quibus res sunt secundę, ij nihil magis optant q; diuturnam vitam.

Felicitas vera

15 Amico cuidam deploranti q; cōmētarios suos perdidisset, Oportuit, inqt, ista animo potius q; chartis iscribere. Librorum fiducia frequenter in causā est, vt minus exerceamus memoriam. Intuto est, quod animo impressum est

Memoria

Licet

ANTISTHENIS

Licet enim circumferre, & semper in promptu est.

Invidia.

16 Dicere solitus est, non aliter ac ferum absuitur rubigine, ita inuidos suo ipsorum vitio cōtabescere. Ferrū enim, etiam si nemo lædat, ex se gignit vnde corrumpatur.

immortalitas.

17 Vulgus hominum ē structuris, statuis, trophæis ac libris sibi promittit immortalitatem. Antisthenes is qui apeterent immortalitatem, vnicam viā ostendit, vt iuste pieq; viuerent.

Honoris virtutis.

18 Rogatus quæ res portenderet ciuitatibus exitiū, Quū in his, inquit, nullū esse potest bonorū ac malorum discrimen. Sentiens eā rempub. nō posse cōsistere, vbi nec esset honos virtutis nec pōna scelerosis. Hoc apud Homeri stomachatur Achilles, *tu δ' ἴσ' τι γινῆσθαι*.

Laudis.

19 Quum illi diceretur, quod à quibusdam improbis laudatus esset, Vere or, inquit, ne quid imprudens fecerim mali. Sentiens à talibus neminem laudari nisi ob malefacta.

Concordia.

20 Fratrum inter se concordiam dixit quouis muro firmissimum munimentū. Id dictum & ad ciuium concordiam accommodari potest.

Bona animi.

21 Admonebat ea esse paranda viaticā, quæ simul cum naufrago enataret. Sentiens bonas artes ubiq; esse in precio, nec posse à fortuna eripi. Idem ascribitur Aristippo.

Solertia.

22 Opprobranti q; interdum cum improbis haberet cōsuetudinem, Et medicum, inquit, cum egrotis versantur, nec tamen egrotant ipsi. Sentiens philosophum

MIXT. LIB. VII.

326

phum idēo versari cum improbis, vt eos reddat meliores.

23 Absurdum esse dicebat, tritū cum re purgare à lolio, bellum ab inutili milite, & à repub. nō fecerere inuidos.

Gratuler.

Significans inuidos tam esse inutiles ciuitati, q; lolium est tritico, & ignauus bel-

24 Rogatus qd emolumentū cepisset ex philosophia, Vt meū, inquit, loq siue viuere possim. Doctus etiā si solus sit, nō sentit tædiū solitudinis, sed multa præclara suo cū aīo versans, quasi se cum loquitur: indoctis molestissima est solitudo, atque etiam inutilis.

Solitude.

25 Quum in conuiuio quidam diceret, cane tibi, Tu mihi eas inlā, inquit, Nō recusauit obsequiū, si ille vicissim obsequeret. Sed interim indicauit nō esse philosopho decorū tibi canere.

Indecore.

26 Quū Diogenes ab ipso peteret tunicā, iussit vt duplicaret palliū, sic eum tunicæ speciem præbaturus: admonens oportere paucissimis esse contentum.

Frugalitas.

27 Rogatus quæ disciplina cum primis esset necessaria, Mala, inquit, dediscere. Id enim non modò primum est, verum etiam difficillimum.

Dediscere.

28 Qui nos maledictis incesserent, eos magis tolerandos dicebat q; qui nos lapidibus impeterent. Verba enim non lædunt, si quis contemnat. Vide videri

Modo.

num fortè hic sit sensus, tolerantiores ratio esse, qui conuitia patienter ferent, q; si quis lapidibus impetitus ferat. Quorundam enim dicta grauius lauciant q; lapides. Quod si indecorū esset graui viro lapidibus repetero à quo petitus

fuisset

fuerat, æquè indecorum sit in conuitti
antem regere conuitia.

29 Inuifens Platonem aduerfa valetu-
dine laborantem, vidit peluim in quâ
vomuerat, Bilem, inquit, Platonis vi-
deo, faftum non video. Solet enim quâ
admodû Diogenes, Platonis arroganti-
am notare. Itaq; quû in pompa quadâ
equeftri quidam equus crebro hinnit-
u ferociâq; fpiritus excellens teftare-
tur, eoq; vehementer à Platone lauda-
retur, verfus ad Platonem, Videris, in-
quit, & tu bonus equus futurus.

30 Admonuit Athenienfes, vt afinos
æquè atq; equos deligerent ad agricul-
turam. Quû illi dicerent hoc animal ef-
fe alienû ab aratione, Quid refert, in-
quit, quû in veftra repub. duces fint q
Aratû
nunq didicerunt adminiftrandi ratio-
nem, fed hoc fatis eft, q à vobis delecti
funt: Sentiens multò abfurdius efle, ei
commendare rempub. qui gubernan-
di artem non tenet, quàm fi afinû pro
equo adhibeas aratro.

31 Cuidam dicenti, pleriq; te laudant,
At quid, inquit, mali feci? fignificans q
Vulgi
iudicia
recta funt femp pauciffimis placuiffe.

32 Rogatus à quodam quid tibi faci-
dedit
fecere
mala.
endum fuaderet, vt probus vir & hone-
ftus euaderet, Si mala, inquit, quæ tibi
addunt, ab his qui nouerunt didiceris
effefugienda. Senfit, virtutis caput ef-
fe, caruiſſe vitij. Id non à quolibet di-
ſcendum, fed ab his duntaxat, qui no-
runt quæ fint vera mala, q vera bona.

33 Quodam prædicante delicias, Hoſti-
delitiz
um, inquit, filijs cõtingat in delicijs vi-
uere

uere: vt rem peſtilentè deteſtans, qd
pleriq; p ſummo bono amplectunt.

34 Quidam adoleſcens curarat ſeſe ex
ære ſculpèdû, & ad eam imaginem ſe
ſe conformabat: Huic Antiſthenes, Si Forma
æſ poſſet vocem ædere, qua de re po-
tiſſimû gloriaretur: De pulchritudine,
inquit adoleſcens. Non igitur, inquit,
erubeſcis, qui quum in animo glori-
aris? ſignificans magis gloriandû de bo-
nis animi quàm de forma, quam habere
ret cum ſtatua communem.

35 Adoleſcentes quosdam Ponticos, q
videndi Socratis gratia ſe contulerat
Athenas, duxit ad Anyti domum, di-
cens illum Socrate multò ſapientiorè,
vt qui Socratem accuſaſſet. Hoc dicto
renouatû eſt ciuibz extincti Socratis
deſiderium, & Anytum expulerunt.

36 Adoleſcens quidam Ponticus pol-
licebatur ſe rationem Antifthenis ha-
biturû, ſi nauis iplius q ſaſſamenta ve-
hebat, appuliſſet. Antiſthenes accepto
nouo vaſe, vnâ cum adoleſcente ibat
ad mulierem quæ vendebat farinam,
& impleto vaſe cœpit onuſtus diſce-
dere. Mulieri verò poſcenti faring pre-
cium, cõmonſtrato adoleſcente, Hic, in-
quit, dabit, ſi nauis cum ſaſſamētis ap-
pulerit. ſignificans, inanes eſſe in diem
pollicitationes, quum farina quotidie
ſit præſenti pecunia emenda.

37 Quû Antiſthenes ipſe ſaſſamēta per
forû geſtaret, id quibudâ admiratibz,
q philoſophus officio tã ſordido fun-
geretur, idq; in publico, ac nō potius
ſeruo delegaſſet, Quid, inquit, admira-
mini

Soler-
tor

Pollici-
tatio

argutè

ANTISTHENIS

minihæc mihi porto, nō alijs. Sentitiū nullū esse sordidū obsequiū, quod si bi quis impenderet: dein nō esse inde eorum, eum portare fassamenta) qui fassamentis veleretur.

38 Cuidam obijcienti quod Antistheni mater eset Phrygia Et Deorum, inquit, mater. Ridiculum arbitrans, cuiquam probro dari patriam, quum in damnatissimis regionibus interdū nascantur foelicissima ingenia.

Fortitudo 39 Dicere solet, hostibus: à dijs omnia optanda esse bona, excepta fortitudine: q̃ illa omnia aliquando futura sint eorū qui fortitudine præcellerent, nō eorū q̃ possiderent, q̃ ob ignauiam ea tueri nō possint. Sensit frustra parari bona, si qui parauit tueri nesciat.

40 Si quā vidisset mulierē egregiē cultā, adibat ædes illius, iubebatq; virum proferre arma & equis: quæ si placuissent, patiebatur mulierē indulgere delectijs, q̃ esset q̃ defenderet: sin minus, suadebat vt eum ornatum deponeret, ne præda fieret alijs.

Fortitudo 41 Antisthenem, quoniā multa cōscripsit volumina. Timon appellare solet πᾶν ὅ τι φησὶ Ἀντισθένης, id est, ingeniosum nugatorem. Nō tamen dixit ἡ φωνή, sed πᾶν ὅ τι φησὶ, q̃ ingenio ad quiduis versatili varia tractaret argumēta, & in his quædam parum digna philosopho.

Loquax 42 Huius placita nō indigna sunt quæ cōmemorent, dicebat ἄλλο ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ διδασκᾶν, i. virtutē disci posse. Aduersus eos, qui putāt nasci cū hoīe, aut naturæ assuetū studio vinci nō posse.

nō

APOPH. LIB. VII. 38

43 τὰς ἀρετὰς ἡμεῖς τὰς ἑαυτοῦ ἀπαίτες. Qui virtute præditi sunt, eosdem & nobiles esse. Habent enim id vnde vera nascitur nobilitas. Aduersus eos qui maiorum imaginibus, aut diuitijs metiuntur nobilitatem.

44 Virtutē sibi sufficere ad foelicitatē, nec vllare opus habere, nisi robore Socratico. Socrates ad oīm rerū patientiam obdurerat. Imbecillitas corporis impedit frequenter virtutis vsum.

45 Virtutē esse rem operū, nō aut plurimis verbis, multisq; disciplinis egere. Aduersus eos qui iuris ac Theologiae pietatisq; professionē studio reddunt difficillimā ac prolixā, perq; vitam omnem nihil aliud q̃ de virtute disputant. Notat hoc Horatius,

Virtutem verba putas, vt lucū ligna. 46 Sapientem sibi sufficere, eō q̃ omnia quæ sunt aliorum, sunt & huius, q̃ eum omnibus habet amicitiam, & amicitia facit omnia communia.

47 Ἀδύσῃσι καὶ ἀγαθῶν ἰσοῦ ὄψιν, id est, obscuritatem esse bonum par la bori. Aduersus illud Epicuri λέγει βέλους. Multi student ignoti esse quo viuunt in otio. At ignobilitas quoniā patet quorūlibet cōtemptui, non minus adfert negotiorū q̃ famæ claritas, quā q̃ & hæc graue est onus.

48 Negabat sapiētē viuere iuxta leges ab hoīb; institutas, sed iuxta normā virtutis: Sētēs nō ideo qd faciendū aut vitandū, q̃a leges iubēt aut vetāt, sed q̃a ipsa ratio dīctat, hoc esse honestū, illud turpe, Leges nō oīa p̃scribūt, at virtutis regula

Nobiles
litas

Tolerantia.

Virtus
in acti
one

Sapiens.

Ocium

Virtus
legibus
non co
get.

gula docet ubiq; quid sit honestum, qd turpe. Coacta virtus, virtus nō est.

40 Quidā cenfebatur sapienti nō esse ducendam vxorem, ipse contrā cenfebatur esse ducendam, at non voluptatis, sed liberorum gratia: debetur hoc naturæ & patriæ. Sed cum optima indole præditis cōgredietur, vt ex bonis nascantur boni. Quin & amabit vxorem, non vulgari more, sed iudicio: is enim verè & constanter amat, q iudicio amat. At sapiens optimè diiudicat, quæ sint amore digna: aduersus eos q vxores se iactat habere p maturo. Sapiienti nihil esse nouū aut (lis-

subitū, eō q quicquid homini potest accidere, sit iam præmeditatus, vt nunquam dicat, non putaram.

51 *Ἀνὴρ ἀγαθὸς ὁ ἀγαθὸς*, id est, dignus amari quisquis bonus est. Non est verus aut syncerus amor, nisi quem conciliat virtus.

52 Aiebat homines virtute præditos eos sibi parare propugnatores, qui & fortes sint & iusti. Nollūt enim defendi si quid iniusti admittāt. Improbicōtrā fortes defensores q̄rūt, iustos non.

53 *Ἀνὴρ παρὰ τὸν ὀφθαλμὸν ἔχει τὸν ἀρετῆς*, (lit. Id est, virtutem esse armaturam quæ de trahi non possit. Nam ensis & clypeus, excutiuntur, sapiens nunq non armatus est, eo q; vinci non potest.

54 Dicebat esse satius cum paucis bonis pugnare aduersus omnes malos, q cū multis malis aduersus paucos bonos. Vel quia in bello non tam multitudo, q virtus militū ac ducū parit victoriam

fortiorū vel quia præstat esse de numero bonorū, qui vbique pauci sunt, quā de grege malorum, quorum ubiq; plena sunt omnia.

55 Obseruandos esse hostes, q hi primi omnīū sentiant si quid delinquas. In hoc igitur vtiliores sunt nobis q amici, vt errata nostra cognoscamus, & cognita corrigamus.

56 Virum iustum pluris faciendum q cognatum. At etiora enim sunt vincula virtutis, q sanguinis, Et omnis bono proximo cognatus est propter tutis animorum similitudinem.

57 Viri ac mulieris eandem esse virtutem. Idē sentit Socrates, sexum muliebrem non minus esse docilem, ad omnia virtutis munia, q virilem, si pariter instituantur. At vulgus sexū incusat quia si ad virtutem indocilem.

58 Honestas siue pulchra esse quæ bona sunt, turpia quæ mala. Stoicum est dogma, nihil expetendum præter virtutem, nihil fugiendum præter vitium: quum vulgo ingens probrum sit paupertas, magna gloria diuitiū per fas nequasque partis abundare. Nec minus in cæteris præposita sunt iudicia vulgi.

59 Omnia mala habenda pro peregrinis. Vulgus hominū ea tantū probat quibus assuevit: ab exoticis abhorret, nō quia per se mala sint, sed quia peregrina. At sapienti nihil peregrinū esse debet, nisi quod cū vitio cōiunctū. Neq; enim ideo temulētia detestanda, q alibi nō sit in vsu, sed q p se turpis. Nūc ex vsu regionū de rebus iudicat populus

Paucitas bonorū.

Vtilitas ex hoste

Cognatio viri

Sexus.

Verd pulchra

Cōsuetudo

MENEDEMI

Virtus
tuta
60 Tutissimū esse murum prudentiā,
q̄ is nec collabitur, nec proditur. Nul
la mœnia tam sunt munita, quin ma
chinis, aut suffossionibus, aut vt nihil
horū, proditiōe capiantur. Sapientiā
decreta sunt inexpugnabilia.

Virtus
p se ho
nesta
61 Quum in theatro populus Atheniē
tiū tumultuaretur ob versiculū recita
tū, τί δ' ἀλοχρὸν ἐμὴ τοῖς χρωμένοις δό
κῃ, id est, Quid turpe ni videatur hoc
ventibus, Subiecit alterum, ἀλοχρὸν τὸ
γ' ἀλοχρὸν, καὶ δόκῃ, καὶ μὴ δόκῃ, Quod
turpe turpe est, siue credas, siue non.
Eleganter correxit inutilem sententi
am. Refert Plutarch.

Tibicē
vir im
prob.
62 Quibusdam admirātibus Isimeniā,
q̄ esset insignis tibicen, Nequā, inquit,
hominem esse oportet, nam si bonā
frugis esset, non esset egregius tibicen.
Iudicabat eos non posse bonos viros
euadere, qui tantum operā Dionysia
cis artibus impendissent.

ANACHARSIS SCYTHA.

Inge
nuē
1 Hermippus scribit illū mox vt Athe
nas venerat adisse Solonis aedes. Per
cōtanti famulo, quis & vnde iussisse, re
nunciaret adesse Anacharsidem, qui &
Solonem videre, & si fieri posset, etiam
hospes fieri cuperet. Solon per puerū
respōdit, in patria solere fieri hospites:
significans inter Grecos & Scythas nō
esse ius hospitij. Ad hæc verba, quibus
abigebatur Anacharsis, perinde quasi
iussus esset introire, ingressus est ad So
lonem, dicens se iam esse in patria, &
æquum esse vt hospitio iūgerent. Hu
ius respōsi dexteritate delectatus Solō
lubens

APOPH. LIB. VII. 330

lubens recepit hominem ad intimam
familiaritatem, ex primo statim sermo
ne deprehendens animū philosophi
cum, qui iudicaret esse patriam, vbi
cunque bene est homini. Cives enim
mundi sumus omnes.

2 Reuerfus in patriam conatus est ad
Græcorū instituta nouare Scytharum
leges. Eam ob causam à fratre in venā
tu lagitta percussus est. Moriens dixit, Patria
se ob eruditionem incolumem a Græ
cia dimissum, per inuidiā i patria pe
rire. Græca sonant iucundius, δὴ ἐν
λόγον, δὴ ἐν φέρον.

3 Dicebat vitem ferre tres botros, pri
mū voluptatis, alterum ebrietatis, ter
tiū molestiæ. Sentiens parcū vini vsum
esse iucundum, quia se dat sitim, largi
orem gignere temulentiam: largissi
mū parere rixas, cædes ac morbos. Si
mile huic quod alibi dictū est: Primā
crateram pertinere ad sitim, alterā ad
voluptatem, tertiā ad ebrietatē, quar
tam ad insaniam. Dictum erit iucūdi
us, si cogites, in Scythia non esse vites.

4 Admirabatur, qui conueniret, vt ar
tices apud Græcos certarent, sed de
his iudicaret artis expertes. Sentiens Vulgi
de artifice neminem recte iudicare, ni iudicia
si artificem. In theatro certabant histri
ones, mimi, cantores: & sophistæ, reci
tabant poëtæ: quorum artes quum po
pulus nesciret, tamen alij applaude
bant, alios explodebant.

5 Rogatus qua ratione quis effugeret
ne fieret vinolētus, Si sēper, inquit,
p̄ oculis habeat ebriorū indecoros mo
Ex ali
ne exē
plum.

ANACHARSIDIS

res. Nihil enim similis infano q̄ ebrius. At ebrius existimat se decere omnia. In alijs spectandum quàm fœda res sit temulentia.

6 Aiebat se demirari qui cōueniret vt Græci qui legibus suis violentiā & iniuriā puniūt, athletas ob hoc ipsum honorarent, q̄ se mutuō percuterent. Salsē damnans crudelem populi voluntatē, ac in moribus incōstantiā. Quod enim iniustū est, semper iniustum est.

Quand̄ heu nimium Ethnicarū reliquiā adhuc residet in moribus Christiā norū, tamē illis prodigiosis voluptatibus gladiatorū, pugilū & athletarū delictijs liberati sumus per Christum.

7 Quī rogasset quēda macta esset spissitudo tabularū nauticarū, isq; respōdisset, quatuor digitorū, Tantillū, inquit, absunt à morte q̄ nauigāt. Notauit negotiatorū auaritiā, q̄ lucri gratia semet in manifestum vitæ discrimē conijciunt. Scythæ nesciūt nautica cōmercia, sed piscis ac venatu viuunt.

8 Oleū dicebat esse venenū insaniam gignens, eō q̄ athletas videret vnctos in se inuicem insanire. Nec olei vsum, vt arbitror, nouerāt Scythæ, vt quod nec apud illos proueniret, nec alitē importaretur. Athletæ nō pugnant nisi vncti: putant enim corpus fieri robustius: at Scythæ simulabat se credere, illis oleum esse causam insanie.

9 Aiebat se mirari quī heret, vt Athenienses quī prohibent mendiri, tamen in cauponū tabernis palām mentirentur. Qui vendūt merces emūtq;

lucri

APOPH. LIB. VII. 311

lucri causa fallunt quemcūq; possunt, quasi quod priuatim esset turpe, fiat Mēdā honestū si publicē facias in foro. At in cū in cōtraſtibus maximē fugiendum erat cōtra mendaciū. Sed tum maximē mentiuntur homines, quum maximē negant se mentiri. Apud Athenienses lex erat q̄ iubebat ēν ἀγορᾷ ἀψευδῆν.

10 Admirabatur & illud, q̄ Græci initio conuiuij cyathis pusillis vterētur, saturi maioribus: Sentiens potum non in aliud adhibendum nisi ad sedandā sitim. Absurdum igitur esse, tum plus bibere, quum iam sitis esset sedata.

11 Status atq; imaginibus illius inscribatur γλῶσσος, γαστήρ, ἀνδρῶν κρᾶτῆρ, id est, lingua, ventri, pudendis tēperandis. Quōd maximorū malorum causa sit lingua effrenis, & luxu nihil turpis, libido pecudē ex hoīe reddat.

12 Interrogatus nū in Scythia essēt tibiæ, respōdit, ne vites quidē: Significās Vinolentia. Vinosaltationes, reliquasq; eius generis voluptates ē vinolentia nasci aliq;.

13 Percutanti quæ naues essent tutissimæ, Quæ, inquit, in sicum protractæ sunt. Solent enim olim naues ijs mensibus quibus mare nauigabile non est, machinis quibusdā in sicum pertrahi. Anacharsis sensit omnem nauigationem esse periculosa. At ille de genere nauigij percōtabatur. Sunt enim liburnicæ, onerariæ, actuariæq; naues, aliæq; diuersi generis, in quibus alia est alia aduersus tēpestatē instructior.

14 Aiebat se nihil admirabilius vidisse apud Græcos, q̄ q̄ fumū in monti-

FF ; bus

Salsē.

Nauigatio

Athletæ infamii

Mos posterus

Contentia

Vinolentia

Nauigatio Hoc idē ante tributur Stratonico

ἄκαπ-
να

bus relinquere, ligna in ciuitate conueherent. Sentit opinor de acapnis, quod ita siccantur vel sole vel igni in montibus, ut postea ardeant absque fumo.

Nauitio.

15 Roganti, utrum arbitrareretur plures esse mortuos an viuos, Nauigantes, inquit, in vitro numero ponis? Dubitans an hi essent inter viuos habendi, qui vitam vendam ac veterum arbitrio commississent.

acriter

16 Exprobranti cuiusdam Attico quod natus esset in Scythia, Mihi, inquit, pro est patria, tu patrie. Egregie inculpatus est, cui nihil potest obici præter patriam. At quemadmodum laudi est, apud barbaros natum Græcorum disciplinas scire ita turpe est, apud Græcos natum ad barbaros mores degenerasse.

lingua

17 Interrogatus quid esset in homine pessimum, & quid optimum, respondit, Lingua. Sentiens idem membrum plurimam adferre utilitatem, si recta ratione gubernetur: pestilentissimum esse, si secus.

Amico
ignis

18 Dicere solet, præstare vnicum habere amicum multi precij, quam multos nullius precij. Græca sonant iucundius, ἕνα φίλον ἢ πολλοὺς ἄλλους, ἢ πολλὰς καὶ μικρὰς ἀφίλους.

Forum

19 Aiebat forum esse locum mutuis hominum fraudibus ac rapinis destinatum: notans mores vendentium per fas nefasque lucra venantium.

Patienter.

20 Ab adolescente in conuiuio pulsatus, Adolescens, inquit, si nunc vinum non fers, ubi senueris, aquam feres. Moderationis erat, quod adolescentis propter uiam vino imputauit. Qui vero bibit intempe-

Intemperantius vinum, ea præsertim ætate cui magis conuenit aqua, si frequenter senes ob inopiam coguntur aquam bibere, aut ἡδονοποιοῦν, quum ei ætati necessarius sit vini usus.

21 Cuidam obicienti quod esset barbarus, Anacharsis, inquit, barbarus est apud Athenienses, sed vicissim Athenienses barbari sunt apud Scythas. Græci, sed imprimis Attici, quoniam apud ipsos florebant discipline liberales ac leges politice, reliquas nationes contumelie causa nominabant: barbaras, quum barbarum dicatur quicquid est peregrinum atque inuitatum. Nunc quia Græcia nihil sit barbarius, hec philautia demi grauit ad quosdam Italos, quibus omnes alie nationes barbaræ sunt.

Barbari

22 Huic illud quoque tribuitur, multum vulgatissimum, Leges aranearum telis esse similes, in quibus infirmiora animalia hærent, valentiora perrumpunt. Ita leges humiles ac tenues contingunt, a potentibus impunè violantur. Meminit Valerius.

Leges.

23 Quidam in conuiuio videns vxorem Anacharidis, vxorem, inquit, deformem dixisti Anacharsis. Hic Anacharsis, Prorsus ita mihi videtur, inquit, sed heus puer infunde mihi meratus, ut eadem forma sum: indicas vinum adimere homini rectum iudicium. Refert Athenæus lib. 9.

MYSON.

2 Myson incerte patrie μιδανδροπον fuisse traditur, non alienus a moribus Timonis Atheniensis. Hunc quum quidam forte deprehendisset in solitu

FF 4 dine

ANAXAGORAE

Solitu
do. dine ridentem, rogabat quid rideret
quū esset solus, Atqui ob hoc ipsum,
inquit, rideo: subindicans sibi gratissimam esse solitudinem.

ANAXAGORAS CLAZOMENIVS.

Aiosē. 1 Quū ab Atheniensibus esset damnatus exilio, cuidam dicenti, priuatus es Atheniensibus, Imò illi, inquit, me. Sentiens Atheniensibus magis opus esse Anaxagorā, q̄ contrā. Qui præclaros viros eiiciunt ē ciuitate, tempus. lædūt potius q̄ eos quos expellunt.

Fortiter. 2 Quum in exilio agenti nunciata esset mors filiorum, Sciebam, inquit, me genuisse mortales. Idem hoc tribuitur Xenophonti.

Graui-ter 3 Absens morti addictus est. Id nūciant, iam olim, inquit, istā sententiā tulit natura & quē in illos, atq; in me. Sentiens Atheniensēs nō minus addictos morti, q̄ esset is quem damnarāt. Aliis aliud mortis genus obtingit, sed omnibus eadem est moriendi necessitas.

mortis locus 4 Cuidam moleste ferenti, q̄ nō in patria, sed peregrē moreretur: Bono animo es, inquit, idem enim vndelibet ad inferos descensus est.

Graui-ter 5 Periclis præceptor fuisse legitur, cui in administranda republ. magno, fuit vsui. Verum quū Pericles negocijs intentus desisset agere curā Anaxagorē iam ad decrepitam prouecti senectutem, constituit inedia finire vitam. Id simul vt renunciatum est Pericli, anxius occurrit, & argumentis, precibus, & lachrymis conatus est hominem a spori

APOPH. LIB. VII.

338

culum consuere, neq; decretum scribere: subnotans quòd ex patre coriario natus esset, ipse quondam eiusdem officij. Nam olim tabernacula ē pelli bus caprarum consuebantur.

2 Cuidam sciscitanti num sapienti du cenda esset vxor? Num ego, inquit, videor tibi sapiens? Quū annuisset, Ego, inquit, vxorē duxi. Superuacaneū erat de eo dubitare, quod videret factū ab eo quem iudicabat sapientem.

3 Antigono consulenti, deberetne ad comestationem quandam adire, post filentium nihil aliud respondit q̄, Regis filius es. Subindicans luxum indecorum esse regno natis. Aut potentibus licere quod libet.

4 Quendam friuolis nugis obstrepentem, rogauit nū fundū haberet: vt is respondit sibi plurimas esse possessiones, Abiigitur, inquit, & illas cura, ne tibi eueniat vt & illa perdas, & priuatum eleganter amittas. Notās illū ad dicendū nō esse idoneū, sed magis ad agriculturā

5 A Nicocrete Cypri tyrāno vocatus ad solenne conuiuiū cū Asclepiā de amico ceterisq; philosophis dixit, Si honestum est tales conuocare viros, oportuit id quotidie fieri: sin minus, etiam tū frustra fieri. Ad id quū tyrānus respondisset diem illū esse sibi festū, eoque singulo quoq; mense vacare audi re philosophos: libenter respondit Menedemus, Hoc postulare sacrificiū, vt per omne tēpus audiret philosophos. Quid multis? Eò processit hominis libertas, vt nisi tibicen quispiā eos auo-

Exemplum sapientis

Indecora

Garrulitas

Libertas

castet, perituri fuerint. In naui cū periclitaret, Asclepiades dixit, tibicinis modulatio seruaui nos, Menedemi liber

6 Percōtāti cuidā Alexino (tas pōdidit. an patrē cedere desisset, respōdit, Neque cecidi neq; desij. Quā alter subiecit, oportere soluere ambiguitatē p vā & οὐκ, aut affirmando aut negando. Ridiculum, inquit, est vestras sequi leges, cū liceat in portis occurrere. Alter captabat illū infidiosa pōtatiōe: siue enim respōdisset, desij, siue nō desij, agnouisset crimē. Ille hoc p̄sentis exclusit sophisticū cauillū. Sic & Socrates apud Platōnē obiurgat a sophistis, q; se cus respōdeat q̄ ipsis esset cōmodum.

7 Quum Bion acriter diuinos insectaretur, ait illū trucidare mortuos, q; aduersus illos studiose pugnaret, qui iā dudum essent explosi sepulchrique.

8 Ad quendam dicentem, maximū esse bonum, si quis omniū potiri queat quē optat. Sed multō maius, inquit, bonū est, non optare nisi quod oportet.

9 Dicebat plurimos nauigare Athenas studiorū gratiā, qui primū essent sapientes, deinde fierent philosophi, hoc est, sapientiā amantes, deinde rhetores: deniq; progressu temporis euadere idiotas. Meminit Plut. Multū profecit q; dicit se nihil scire. Et infeliciter profic, qui semper vergit in deterius.

PLATO ATHENIENSIS.

1 Quum Plātō ad Tragicum certamen paratus, audito Socrate mutasset consilium, poemata sua exulsiit, p̄fatus Homericō carmine,

ἡ φαιδεί προμαλ' ὀδῶν, πλάτων νῦν δ' ἄρ' ἔστι. Huc ades d' Vulcane, Platoni nunc opus est te.

2 Cum Dionysio Democratis filio de tyrannide differens, ait nō ratum esse p̄stantius quod vni tantum fit vitale, nisi & virtute ceteris antecelleret. Offensus tyrannus dixit, οὐδ' γοι οὐ γινώσκω, id est, verba tua sapientē seniū. Contrā Plātō, οὐ δ' οὐ τυραννιδῶν, id est, tua verō tyrannidem sapiunt.

3 Apud Aeginetas lex erat, vt si quis Athenicis Aeginam venisset capitalis esset. Huc quum esset deductus Plātō vt venundaret, capitis postulatus est a Carmēdio qui legem eam tulerat, sed tempestiuo cuiusdā ioco liberatus est. Ait enim legem habete, si quis homo, at hunc esse philosophum.

4 Plātō dicitur ter nauigasse in Siciliam, nec sine periculo, nec sine cauillis obtestantium. Molon itaque qui gerebat hostilem in Platonē aiūm, negabat esse mirū si Dionysius esset Corinthi, sed si Plātō in Sicilia. Nā tyrannū expulerat necessitas, Plātō nē inuitabat ambitio, vt vulgus quidē interpretabatur. Et tamen Dionysium esse Corinthi ades mirabā oēs, vt iā abierit in puerbiū, de re inexpectata & incredita. Adolescētē q; lussit aleā gra (bilibi) uiter increpuit, qui cū dixisset, sic obiurgas ob rē parua? At parū non est, inquit, assuescere. Tale quiddā subindicat Demea Terētianus in Adel. Mitto rem, consuetudinem ipsorum.

5 Rogatus ecquod esset futurū ipsius

Liberā

loc, sa
lubris.

Salsē.

Assuescere
malis.

Argu-
tia so-
phisti-
ca.

Iugula
re mor-
tuos.

Degen-
erare

Potio-
rascēda.

ἡ φαι

monu

Imortalitas. monumentum, quemadmodū superio-
rū, Primum, inquit, parandum est no-
men, ita monumenta futura sunt mul-
ta. Sensit hominis memoriam optimē
seruari in metibus hominū, optimēq;
propagari scriptis virorū eloquentiū.
7 Iratus seruo quum eum castigare pa-
raret, & fortē interuīret Xenocrates,
Flagella, inquit, hūc puerū, nō ipse sum
iratus. Sibi diffusus est homo philoso-
phus, sentiens animi commotionem.
At vulgus hominum tum maximē pu-
nit, quum irascitur.

Modestate. 8 Rursus alteri cuidā famulo sic com-
minatus est: loris te caderem nō ira-
tus essem. Nihil iræ fidendū. Sapuit Sy-
rus ille Terētianus, qui se cōiicit in an-
gulum, edormiturū quod biberat vil-
lū: at ira min⁹ sui cōpos est q̄ ebrietas.

Modeste. 9 Quū aliquando conscendisset equū,
mox descendit, dicēs, se vereri μή ὑπὸ
τενός κερδῆ, id est, ne equestri festu
corriperetur. Superbū aīal est equus,
& equitare quiddam habet magnificū
parumq; philosopho dignum.

Temulentia. 10 Temulētia deditis suadebat, vt po-
ti ad speculū se cōtemplaret, ita fore,
vt ab eo vitio recederēt, cōspecta fœdi
11 Negabat oportere inebriari (tate.

Hilaritas in festis. preterquam in festis, in quibus ipse de-
us vinum porrigit. Festus dies decet
hilaritas, ebrietas semper fœda est.

Vigilia. 12 Sōnolentiā improbabat, eoq; scrip-
sit in Legibus, κοιμῶναι οὐδ' αὖτις οὐδ' ἄνδρ
ἀγῆ. Nemo dormiēs vlla re dignus
13 Cū à Dionysio fastidiret, popo (est.
scit congregandi copiam: ea data hūc
in mō

spontaneæ mortis proposito reuoca-
re, idq; magis sua ipsius causa q̄ philo-
sophi. Cui Anaxagoras retesta facie iā
moribundus, nihil aliud respondit q̄
hæc, O Pericles, & quibus lucerna est
opus infundunt oleum: exprobrans il-
li neglectum amici, vnde tantam cape-
re poterat vtilitatem. Lucerna curatur
ob vsum vulgarem, & talis consiliari-
us neglectus perijt.

6 Post diutinam peregrinationem do-
mum reuersus, reperit patriam posses-
sionesq; suas desertas, Nisi, inquit, ista
perissent, ego saluus non essem: q̄ cala-
mitas illū ad egisset ad philosophiam.
Rebus autem integris mansisset intra Lucrū
penates suos. Ita sæpenuerō prope- ex dā-
ra sunt homini, quæ videntur aduersa: nō.
& quod damnum putatur ingens, lu-
crum est maximum.

STILPON Megarensis.

1 Habebat filiam parum secundæ fa-
mæ, cuiam itaq; dicenti, dedecorat te
filia, Nihilò magis, inquit, q̄ ego illam
decore. Sentiens, neminem alienis fa- argut
ctis dehonestari, sed suis quenq; mori-
bus æstimandum esse. Neque enim illa
fuissest honestior ob patris celebritatē,
nisi paternas virtutes fuisset imitata.
Plutarc. in lib. De tranq. pluribus ver-
bis hoc idem enarrat. Nam Metrocli
obijcienti q̄ filiam haberet impudicā,
Vtrum, inquit, hoc meū peccatū est, an
filix: Quum Metrocles respondisset: il-
lius peccatū, sed tuū infortuniū, hūc in
modū excepit Stilpo, Quid ais: an nō
quæ peccata sunt, eadem sunt lapsus

STILPONTIS.

Annuit Metrocles. At lapsus, inq̃t Stilpo, quorum sunt, eorundē sunt & frustrationes! Et hoc confesso Metrocle. Porro quorum sunt frustrationes, horū sunt & infortunia. Ita placido prudentiq; sermone demonstrauit, filia duntaxat esse infortunū, cuius esset peccatum, ac Cynici conuitium nihil aliud esse quā latratum.

2 In somnis visus est illi Neptunus iratus, q̃ nō immolasset Hecatōbē quēadmodū mos erat. At philosophus hoc viso nihil perturbatus respondit, Quid ais Neptunē? Ita ne veluti puer hac venisti cum tua querimonia, q̃ pecunia mutuo sumpta non expleverim nido re ciuitatē? Atq; p̃ rei familiaris modulo sacrificauit tibi Apuas aliquot. Ad hęc arridens Neptunus, visus est illi porrecta dextera dixisse, In tuam gratiam ingentem Apuarum prouentū largiar ciuitati Megarensum. Quod & euenisse tradunt.

3 Demetrius Antigoni filius quū Megara cepisset, iussit Stilponti domū seruari indemne. Admonitus igitur Stilpon, vt libellū daret rerū omnīū quas amisisset. Ego, inquit, nihil bonorū meorū amisi, nam eruditio & eloquentia mihi sunt incolumes, quōd hęc verē sunt oia, hoc est domestica propriaque bona. Idem hoc supra commemoratum est alijs verbis.

4 Callebat argutias dialecticas, quarū vna parū illi sceleriter cessit. De statua Mineræ quam Phidias sinxerat, ita p̃contatus est. Num Iouis Mineræ De-

est:

APOPH. LIB. VII. 114

est? Quum respōsum esset, est. At hęc, inquit, non est Iouis, sed Phidias. Id est esset concessum, collegit: Nō est igitur hęc Dea. Ob hanc vocem apud Areopagitas impietatis reus peractus est. Ille verō sic conatus est elabi, vt diceret non negasse illam esse Deam, sed Deū hoc est, masculum. Nam θεός, apud Atticos communis est generis. Attamen iussus est ire exulatum. Theodoros aut cognomento ὁ Σκῆψος, his auditis dixit, Vnde hoc nouit Stilpō, nisi forte sublati vestibus inspexit Mineruam?

5 Crateti percontanti num dii adorationibus & precibus delectarentur, Isthuc, inquit, o stulte ne percontaris in via, sed solum interroga subindicās aut nullos esse deos, aut non sollicitari rebus humanis, sed non expedire tales voces apud multitudinē efferrī, cui ne cessariū esset deorū metu cōtineri. Huic simillimū est qd̃ tribuit Bioni, q̃ eā quæstionem proponēti, versu Homericō, ni fallor, respondit,

οὐκ ἀπ' ἐμῆ ἀνδραδείας ἔχλων ἑλαπίσην πρὸς βῆ; Non abiges miserande senex turbam procul à me!

6 Crates Cynicus ad propositam quæstionē nō respōdebat, sed pro responso ventris crepitū emisit. Hic Stilpon, Sciebā, inq̃t, te quis vocē emissurū potius q̃ eam quam oportuit.

7 Stilpo Crateti dedit Caricam, simul quæ proposuit quæstiunculam. Quum Cynicus protinus nucem deuorasset, Caricā, inq̃t Stilpo, perdidisti. Hic Crates, non caricam modo, sed & quæstiunculam

FF 6 culam

Nō oia
vulgo
profe-
renda.

Mode-
ratē.

Trāq̃l-
litas.

Monos
virtuti
habito

argutē
in sceli
citer.

culā, cuius illa fuit arra. Sentiens se frustra captatū munusculo ad respōdētū
 8 Videns Cratetem hybernīs mēfibus frigore rubentē, *δοκῆς*, inquit, *μαί χρῆμα*
 Lepidē, *αὐτῷ ἵματις καὶ νῆς*. Lepos qui est in vocis ambiguo. Latine reddi non potest. *καὶ νῆς* cōiūctim sonat nouo, & *χρῆμα* vñ dissociatim sonat & mente. Discrimē aurib. vix sentiri potest, scripto potest ostēdi. Videris, inq̃t, egere pallio nouo siue pallio & mēte. Nouū requirebat gelu, mentem Cynici stultitia, qui vestem non accommodarat tempori.
 9 Quum omnīū oculi cōiecti essent in Stilpontem, quidam, *ἴσθι*, inquit, Stilpō mirantur te vt beluam. Nequaq̃, inq̃t ille, sed vt verum hominem. Solent peregrinæ bestię in spectaculum produci. Vulgares homines nemo miratur. Sed philosophum plerique spectabāt, non vt quemuis hominem, sed vt hominem verum. Nam id spectaculū est rarissimū. Obiter notauit interpellatorem, quod ipse nō esset verus homo, nec spectatu dignus.

SIMON Atheniensis.

1 Hunc Pericles ad se inuitauit, pollicens sese omnia necessaria præbaturū.
 Liber- At Simō negauit se venditurū libertatem. Delectauit hunc imago muris syluestris paruo viuētis, Potius q̃ domestici in summis delictis, sed ppetua cū sollicitudine versantis.

MENEDEMVS Eretrienfis.

1 Quum aliquando decretum tulisset ad populū, quidā ita tetigit illū, vt diceret, non esse sapientis neq; tabernaculum

in modum differuit. Si quem sentires in Siciliam appulisse hoc animo, vt tibi malē faceret, qui tamen non data opportunitate nihil mali faceret, an hunc impunē dimitteret? Quum Dionysius respondisset, nequaquā d Platonem. Oportet enim hostium non facta solum, verum & animi propositū vlci sci. Plato subiecit, Tum si quis tibi benē volens venisset in Siciliam, vt tibi boni quippiam adferret, nō faciat autem destitutus occasione, num par esset hunc nulla relata gratia contemptum abijcere? Dionysio percontante quis esset ille, Aeschinus, inquit, vir & morū sanctimonia cū quouis amicorum Socratis conferendus, & qui possit dicendo meliores reddere cum quibus habeat consuetudinem. Is quū huc multū maris emensus ad nauigauit vt suam philosophiam tibi impartiret, hactenus neglectus est. Hæc tam commodæ oratio effecit, vt rex & Platonem cui prius erat infensior ample æteretur, & Aeschinem splendide magnificeq̃ tractaret.

14 Dionem ob formam & ob rerum gestarum magnitudinem quum plurimi fieret ab omnibus, admonuit, caueret metueretq; contumaciam, cui comes esset solitudo, insolēter enim vtētem rebus p̃speris amici destituunt.

15 Si quando fortē incidisset in eos q̃ præter decorum quippiam agerent, digressus consuevit dicere, nuncubi ego talis? Nemo suam turpitudinem perspicit, sed sibi quisque assentator

Cōmō
de do-
cete.

Ferocia.

Exemplū ex alijs.

est. Ex

PLATONIS.

est. Rix alijs igitur descendū, q̄ indecora
sint quę pręter honestatē geruntur.

Otium 15 E disputatione discedens solitus
est admonere discipulos. Videte pueri
vt otium in re quapiam honesta col
locetis. Significans otium omnia mala
docere adolescententes.

Exerci 17 Solet admonere vt neque corpus
tatio, sine animo exerceamus, neq; animum
sine corpore, vt pariter vtriusq; curā
habeamus. Nam alterum athletarum
est, alterum inertium.

Felici 18 Rogatus à Cyrenēsisibus vt ipsis le
tas in ges scriberet, ac resp. statum cōpone
tracta ret, recusauit dicens. Perdifficile esse
bilis. cōdere leges tā felicibus: indicans eos
nō facile parere salubribus monitis, q
successu rerū elati sibi felices viderē

Affecta 19 Polus sophista reperisse dicitur
ta ora quasdā orationis delicias, veluti con
tio. traria inter se reddita, membra cōpa
ria, similiter desinentia quibus immo
dicē putatur vsus. His ornamentis quū
se iactaret insolentius, Plato sic homi
nem taxauit, ὁ πόλε τῶν προδιδίπων δε
κατὰ δε, Id est, O Pole, vt te tuo allo
quar modo. Polus Græcē sonat pullū
equinum: ipso itaque statim nomine
tetigit hominis arrogantiam. Imitatus
est & ἑμὸς παῖς: πῶλε δε, κατὰ δε.

Breui 20 Antisthenem qui disserendo fue
loqué rat prolixior, sic admonuit, ignoras, q
tia. orationis modus sit non is qui dicit,
sed quī audit.

Lust. 21 Dicebat in morte amicorum quie
scendum esse, partim eō q̄ nondum li
queret, bonum esset an malum quod
accidisset.

APOPH. LIB. VII. 38

accidisset, partim q̄ acerbē ferenti ni
hil à luctu esset commodi. Tollitur
enim dolor, si quis secum consideret,
quale sit quod euenit.

22 In Aristippum dixit, illi soli datū
esse & pannis & chlamyde vti, q̄ apud
Dionysium in purpura saltauit Ad id
alludens Horatius: Omnis, inquit, Ari
stippum decuit color. Hoc dictū qui
dam tribuunt Stratoni.

XENOCRATES CHAL
CEDONENSIS.

1 Quum Alexander Magnus illi mi
sisset ingentem pecuniarum summam,
ex ea duntaxat tres minas recepit, reli
quum referri iussit, dicens, ipsi pluri
bus esse opus, qui plures aleret.

2 Passerē q̄ fugiens imminētē acci
pitre quū sese in Xenocratis sinū cō
iecisset, textu fouitque, ac demulcens
dimisit dicens, supplicem non esse
prodendum.

3 A Bione dictis laceffitus, Nō sum,
inquit, tibi respōsurus, neq; enim Tra
gœdia quā à Comœdia taxatur, digna
tur eam responsio. Nota est veteris Co
mœdiæ licentia, in qua multa scem
mata iaciuntur & in ipsos poetas, & fabu
larū personas: at Tragœdia nō dignat
vicissim humiles personas attingere.

4 Ad quandam nec Geometria, nec
musices, nec astrologiē peritū, ad scho
lam tamen ipsius commeanem, Abi,
inquit, anam philosophiæ nō habes:
hoc est, non es ad philosophiam doci
lis, nullis instructus disciplinis. Alij fe
rūt illū ita loquutum, καὶ μὴ πῶς
ὅς ἦν ἀεὶ

Pecu
niæ cō
tēptus

Innocē
tia.

Aiofo.

Docili
tas.

XENOCRATIS

οὐκ ἔστιν αἰδ. id est, apud me vellus nō
pectitur: lana rudis non statim tradi-
tur vestiario, sed fulloni.

Amici
tia. Quum Platoni Dionysius diceret,
aliquis auferet tibi caput, Xenocrates
qui tum præceptorī aderat, Non pri-
us, inquit, q̄ hoc, suū ostendēs caput.

Taci-
turni-
tas. Quum in conuiuio cæteris multa
garrientibus solus nihil diceret, inter
roganti quur vnus omnium sileret,
Quoniam, inquit, loquutū fuisse pœ-
nituit aliquando, siluisse nunquā. Hoc
Plutarchus in libello τῆς τῶν ἑλληνῶν
tribuit Simonidi.

Pecu-
niæ cō-
tēptus. 7 Alexander ad hunc legatos misit
cum aliquot talentis, quos ille in Aca-
demiam perductos parca tenuiq; cœ-
na excepit. Postridie interrogantibus
cuj vellet adnumerari pecuniā, Quid,
inquit, itane vos ex hesternā cœna nō
intellexistis me pecunia non indige-
re? Philosophus Ethnicus reiecit à di-
tissimo liberalissimoq; rege vltro de-
latam ingentem pecuniæ summam: &
nunc pro sanctis haberi volunt, qui
extremam professi paupertatem in tē-
tum vt horreant etiam æci nūmi con-
tactum non aliter quām viperæ, non
referendis artibus venantur diuitum
ac pauperum liberalitatem.

Curio-
sitas. 8 Dixit nihil referre, vtrū pedes an
oculos inferas in ædes alienas: videli-
cet deterrens ab omni curiositate re-
rum ad nos nihil attinentium.

9 Dicebat pueris aures esse muniēdas
sollibus potius q̄ athletis: q̄ plus sit
periculi ne puerorum aures occupen-
tur præ-

APOPH. LIB. VII. 39

tur prauis sermonibus, quā ne athle-
tarum aures pateant ad ictus. Maxi-
ma, inquit Satyricus, debetur puero
reuerentia.

CRANTOR SOLENSIS.

10 Senarium hunc ex Bellerophonte
Euripidis probare solet,

οἶμαι, τὸ δ' οἶμαι: θύνατο πτόνδ' ἄλλῃ. i. Forti-
Eheu, quid heu? nobis quod hominū ter-
est accidit. Sensit quicquid vlli homi-
num accidit, hoc vnicuique posse ac-
cidere. Nihil igitur nec inexpectatum
videri oportere, nec intolerabile.

ARCHSILAVS.

1 Siquando probabat aliquid, dicere
solitus est. φημι ἰγὼρ id est, aio, siue mi-
hi videtur, siue fateor. Si quid displice-
bat, dicebat, οὐ δύναται ἀνέχεσθαι τῶν ἐ-
σθῶν, id est, his nō assentietur ille, no-
minato quopiam: simul & in asseuerā-
do seruans modestiam, & in contradi-
cendo fugiens inuidiam.

2 Percontanti quī fieret vt ab alijs
sectis multi deficerent ad Epicureos,
ab Epicureis nulli deficerent ad ali-
os, Quoniā, inquit, ex viris galli sūt,
ex gallis viri nequaquam. Sētiens ho-
mines esse prouiores ad voluptatem,
quā ad virtutem. Gallos dixit sacer-
dotes Cybelis euiratos. Porrō volup-
tatem amplecti sœminarum est poti-
us quā virorum.

3 Quum hospites quosdam vnā cū
amicis exciperet conuiuio, cœna qui-
dem apposita est, sed deerat panis, vi-
delicet pueris oblitis emere. Hic ille
ridens, Quā, inquit, res est apta con-

Pueri
reuerē-
tia.

Modo
sit.

Procli-
uitas
ac dete-
riora.

Modo
ratē.

uiujs

uiuijs apparandis esse sapientem: senti-
tiens philosophos in rebus vulgaribus
minus sapere quàm idiotas. Sed interim de-
dit exemplum philosophicæ modera-
tionis, quod enim ibi non incidisset iras

Pauper-
tas.

4. Paupertatem comparabat Ithacæ pa-
triæ Ulyssis, quod iuxta Homerum, aspe-
ra quide esset, sed bona nouerit. *ἡ δὲ πόλις*
id est, iuuenum alitrix: dum eos cōsue-
facit frugaliter & continenter viuere,
& ad omnem virtutis functionē exer-
sare. Dicere solitus est, quemadmodum

Legū
multi-
tudo.

modum ubi multi essent medici, ibi
multi sunt morbi: ita ubi permulta le-
ges esset, ibi plurimum esse vitiorum.

6. Diuitem quandam immodicē deli-
catum, capillitio arte composito, ocu-
lis volubilibus ac lubricis, quō is alio
qui castus & integer haberetur, ita ta-
xauit. Quid refert, inquit, aduersi an
aueersi cinædi sitis? Sensit mentis inte-
gritati corporis etiam habitum, & cul-
tum oportere congruere.

Molli-
cies.

BION BORYSTHENITES.

1. Percontanti Antigono Homérico
versu, *τίς πόριμος ἀνδρῶν; πότι τοι πό-
λις, ἡ δὲ τοκήεις*: Sentiens Bion se tradu-
ctum de generis ac gentis ignobilita-
te, respondit ingenuē, Pater meus li-
bertus erat, cubito sese emungens: si-
gnificans eum fuisse saltamentarium:
addebat illū Borystheniter fuisse ge-
nere, non facie, sed in frōte gestare scri-
pturam amari domini: matrem fuisse
lupanari: quō cetera itē nudē comē-
morasset, adiecit versum Hom. *ταύτης
δὲ γυνὴ, τὸν πατέρα ἔχοντα ἑταίρον*.

Genus
puden-
dum.

Cuidā

2. Cuidam obijcienti, quod adolescentū
quendam ad se non pellexisset, Tenel Docili-
lus, inquit, caseus non attrahitur hamo-
tas. Significans pueros delicatos non esse
ad philosophiam accommodos.

3. Alteri percontanti quis esset maxi-
mē anxius, Qui in maximis, inquit, re-
bus cupit esse fortunatus. Is enim mil-
le curis distorqueat ut assequat ardua,
& assequutus æquē torqueat ne amit-
4. Rogatus, esset ne ducenda (tat-
vxo, si deformē, inquit, duxeris, habe-
bis pœnas: in formosam, habebis com-
munē. In Græcis vocibus plurescū est
iucunditatis, *πολύηρ* & *κοινήρ*. Hoc An-
tistheni ascribitur. A. Gellius tribuit
Bianti lib. 5. cap. vndecimo.

Coniū-
gium.

5. Senectutē dicebat portum esse ma-
lorum, quod omnes huc cōfugerent, spe-
rantes miseriarum finem. Mori autem
vnicuique in prōptu est. Id Ethenici qui-
dam existimabant esse præclarum,
Christiana pietas docet esse nephari-
um scelus.

Senec-
tus.

6. Gloriam dicebat esse matrem an-
norum, ob id opinor, quod quum homi-
nis vita sit brevis, honesta memoria
in multa secula propagatur.

Immor-
talitas.

7. Formā dicebat esse bonum alienū.
Sentiens extra hominem esse, quod ipse si-
bi nec dare potest, nec tueri datum.
Animi bona verē nostra sunt.

Forma

8. Diuitias dicebat esse neruos actionū
quod sine his nihil agatur. Alius dixit ner-
9. In quēdā qui prædia sua (uos belli
denorauerat, Amphiarā, inquit, ter-
ra absorbit, tu terram.

Diuitiæ
Profu-
sio.

Aiebat,

Tolerantia. 10 Aiebat, magnum esse malum, non posse ferre malum. Absque hoc enim nulli potest esse vita suavis.

Salte. 11 Damnabat homines qui sic exurent, quasi sensu vacarent, sic adurent quasi sentirent. Ob id, ni fallor, q in bellis exurantur omnia. Rursum si leuiter attingantur ab igni, offenduntur. Id enim appellat adurere.

Liberalitas. 12 Dicebat esse optabilius suam messem alteri largiri, q alienam decerpere. Sensit foelicius esse dare q accipere.

Mors facilis. 13 Aiebat facilem esse ad inferos viam. Nam illuc hoies abire clausis oculis. Morientibus enim clauduntur oculi.

Libere. 14 Alcibiade hoc elogio taxauit, q adolescens viros abduxisset ab vxoribus: iuuenis factus, vxores a viris.

15 Rhodi quum Athenienses darent operam rhetoricis, ipse philosophiam docebat. Ob id reprehensus, ita respondit: Triticum aduexi, & hordeum vendi. Sentiens absurdum esse, ab ipso requiri deteriora, quum attulisset meliora. Nam philosophia veluti triticum cibum est hominum, hordeum equorum: simul innuere solum philosophum loqui, rhetores hinnie potius.

Correctio. 16 In fabulis est, Danaidas puellas apud inferos huic addictas esse supplicio, vt pertusis vasis deferant aquam in delium pertusum. Bion dicebat, grauius fore supplicium, si integris vasibus ac non pertusis idem facerent: tum enim irent onustiores.

Loquacitas. 17 Cuidam immodice loquaci, vt sibi subueniret oranti, respondit, Abundè tibi

tibi morem geram, si aduocatos miseris, non venias ipse.

Innocentia. 18 Euenit vt cum scelerosis nauigās incideret in prædones. Illis dicentibus, Innotuit de nobis si agnoscamur, Et de me, inquit, nisi agnoscamur. Bonis innotuisse salus est.

Indocilis. 19 Atrogatiam dicebat esse profectus obitaculum. Indocilis enim est, q mauult doctus videri quam esse.

Auarus. 20 In diuites quendam sordidum ita loquutus est: hic facultates suas non possidet, sed ipsam possident facultates.

21 Diuites sordidos dicebat ita facultatum suarum curam habere, quasi essent propria: rursum ex iisdem nihil capere vtilitatis, quasi essent aliena.

Prudentia senilis. 22 Aiebat inueneris vt debere fortitudine, senes valere prudentia. Nam his rerum usus conciliauit sapientiam.

23 Dicebat prudentiam tantò ceteris virtutibus antecellere, quantò ceteris sensibus præstare visus. Nam oculi prælucent toti corpori, nec vlla est virtus absq; prudentia. Nam quomodo iustus reddet cuiq; suum, nisi prudentia commonstret cui debeat.

Senectus. 24 Docebat nulli exprobandam esse senectutem, ad quam optant omnes peruenire. Absurdum enim est a lijs probro dare, q quis optat sibi contingere.

Inuidia. 25 Conspiciens quendam tristi vultu qui habebatur inuidus, Nescio, inquit, vtrum tibi aliquis acciderit malum, an alteri boni quippiam. Inuidus enim non minus discruciat aliena foelicitate q suo infortunio.

**Securi-
tas.** 25 Impietatem dicebat malam esse cō
tubernalem fiduciam, & adiecit versicu-
lum Euripidis, *Ανδρῶν γὰρ ἀνδρεία καὶ
δυσκόσμοι τῆς ψυχῆς*. Id est, Seruum facit,
quanvis feroculum virum. Sensit ibi
non esse libertatem, vbi est mala con-
sciētia: nec eum posse libere loqui, cui
crimen impietatis verē potest obijci:
nec frui tranquillitate animi, qui num-
men habet iratum.

**Prudē-
ter,** 27 Dicebat amicos, quales quales es-
sent, retinēdos esse, ne videamur aut
malos recepisſe in familiaritatem, aut
bonos reieciſſe.

**Graui-
ter.** 28 Dicere solitus est: quemadmodū
proci Penelopes, quoniam cū Penelo-
pe commiserat non potuerunt, cum il-
lius ancillis rem habuerūt, ita qui phi-
losophiā assequi non possunt, in alijs
friuiolis disciplinis semet exercent.

**Mode-
ratio.** 29 Familiare suos admonēbat, vt
hoc argumento putaret se profecisse
in philosophia, si iurgantes & cōuitiā
antes perinde audirent ac si recitaret
versus illos Homericos:

*ὦ φίλοι, οὐκ ἐκ κακῶ οὐτ' ἀφρονισφωτῆ τοι
κας οἶλ' ἐτι καὶ μάλα χαίρει, φίλοι νύ τοι ὅλ-
βια δίδωμι.* Id est, Quando vir haud ne-
quā, nec stultissime videris, Per multū
salue atq; vale, Dij prospera donent.

LACYDES CYRENAEVS.

30 Accersitus ab Attalo rege, respon-
dit, imagines eminui esse spectandas: in
nuēs arcē affiduāq; familiaritatē sepe
minuere virtutis admirationem.

CARNEADES.

31 Carneades fertur admodum fuisse
voca

se vocalis. Itaque quodā tēpore gym-
nasiarchus, id est, scholæ princeps, mi-
sit q diceret, ne tāto perē clamaret: cui
respōdit, da mihi vocis modū. Ad qd
rursus elegāter princeps: Modum ha-
bes, ne pe auditores. Sigdē pro nume-
ro auditorū temperanda vox est.

32 Dicere solet, diuitum ac regum si-
lios nihil rectē discere prater quā
equitare, quōd his omnes adulentur:
solus equus non curans regē gerat an-
priuatū, tergo excutit quisquis equitā
di fuerit imperitus.

ARISTOTELES STAGIRITES.

1 Quum Xenocratis amulatione cō-
pisset habere scholam, hoc carmē vsur-
pauit, *Αἰσχροὺ διαπάρεινον γὰρ καὶ δὲ καὶ
λίγην.* Id est, Silere turpe, ac Xenocra-
tem pati loqui. Alij pro Xenocrate po-
nunt Isocratem.

**Acmu-
latio.**

2 Callisthenē discipulū liberius mul-
ta dicēte apud Alexandrū Homericō
carmine admonuit, *ἐκ νόμου δὲ δὴ μοι
τὴν ἐλευθερίαν, οἱ ἀγορεύεις.* Talia nate lo-
quens haud multo tempore viues.
Nec malē diuinavit, nam libertas illi
fuit exitio.

**Liber-
tas in-
tepesti-
ua.**

3 In ius vocatus quōd Hermiam mu-
lierē quā amabat, hymno quasi deam
celebrasset, calumniam molestiam Ho-
merico versu testatus est, in ipso ita-
tim defensionis initio,

*ὅχνην τ' ὅχνην γηρασμένην μου δὲ καὶ δὴ δόκω,
ὁ δὲ καὶ δὴ δόκω.* 4 Rogatus qd lucrifaceret mendaces,
Vt vera inq; loquētibus nō credatur.

5 Increpanti q homini malo dedis-
set eleemosynam, Non mores, inquit,

**Calum-
nia ex
calum-
nia.
Vani-
tas.**

GG 2 sed ho

Benignitas in quous.
sed hominem commiseratus sum. Etiam improbis in necessitate succurrit vir bonus. Debetur enim hoc officium si non meritis illius qui iuuatur, certe naturæ. Et bonus fieri potest quod malus est.

Lux animi

6 Illud amicis ac discipulis inter disferendum frequenter solet ingerere, Visum accipere lumen à circumfuso aëre animum aut à disciplinis liberalibus. Sentiens ingenium adolescentum mathematicis disciplinis acui, & ad reliqua philosophiæ mysteria reddi per-
7 Cæbrò taxabat Athenien (spicax. ses, quod quæ duas res, frumeta ac leges inuenissent, frumetis uterent, legibus nequa. Alludens ad Triptolemum Atheniensem, cuius ministerio Ceres vasa est in ferendis legibus ac tritico.

Salus.

8 Eruditionis radices dicebat amaras esse, sed fructus dulces.

Beneficij obliuio.

9 Percontanti quid citò senesceret, Gratia, inquit. Sentiens iniuriarum memoriam esse tenacissimam, beneficij breuissimam.

Captatio.

10 Interrogatus quid esset spes, Vigilantis, inquit, somnium. Multa sibi permittunt inania qui spe ducuntur. Et Maro: Qui amant sibi somnia fingunt.
11 Diogenes Aristoteli obtulit caricam, cogitans si non acciperet, illum sententiam aliquam esse meditatam. At Aristoteles accepta carica, dixit, Et caricam & sententiam perdidit Diogenes. Huic simillimus est, quod ante tributum est Crateti.

12 Quum iterum illi caricam porri-geret Diogenes, accepit, & sublato in cælum

cælum vultu more puerorum, Magnus inquit, Diogenes: moxque illi reddidit caricam. Notans opinor ab illo captari laudem munificentiae.

13 Dicere solet, tria ad parandam sapientiam potissimum necessaria, naturam, doctrinam, & exercitationem. Inuita Minerva frustra laboratur: rectè discit à doctis: exercitatio consummat eruditionem.
14 Quum accepisset quendam in ipsum dixisse conuitia, Absentem, inquit, vel loris cadat docens ea prorsus esse contemnenda, quæ non lædunt, nisi quis se lædi putet.

15 Pulchritudinem dicebat quauis epistola efficacior ad commendationem. Sunt qui hoc ascribat Diogeni. Aristotelem verò formam solitum appellare donum, quia gratis contingit à natura Eandem Socrates appellauit exiti temporis tyrannidem, & formæ gratia mox deflorescat: Plato naturam prærogatiuam, & paucis contingat: Theophrastus silenti fraudem, & absque verbis persuadeat: Theocritus eburneum detrimentum, & grata quidem sit aspectui, sed multorum incommodorum causa: Carneades adoloposonem, hoc est, regnum absque satellitio, quod formosi impetrent quæ volunt, nulla adhibita vi. Refert Laërtius.

16 Interrogatus qua re differrent docti ab indoctis, Qua viui, inquit, à mortuis. Sentiens hominem absque literis statuum esse verius quam hominem.

17 Dicebat eruditionem in prosperis esse ornamentum, in aduersis refugium.

GGJ

Paren-

Doctri-
na quæ
paret.

Magna
nimis.

Forme

tio.

Parentes qui rectè liberos suos instituisent, aiebat multò honorabiliores esse iis qui tantum genuissent, quòd ab his contigisset viuere, ab illis etià bene viuere.

Salsè.

18 Cuidā gloriāti q̄ esset à magna celebriq; ciuitate, dicebat hoc nihil referre, sed an celebri patria dignus esset.

Amico

19 Rogatus quid esset amicus, Vna, inquit, anima in duobus corporibus.

Profusio.

20 Aiebat quosdam homines ita parcere, quasi semper essent victuri, rursus alios ita profundere, quali mox essent morituri.

Cæca percōtatio.

21 Percontanti qui fieret, vt cum formosis diutius ac libentius confabulatur, respondit eam percontationē esse cæci. Cæcus enim nō sentit formē illecebrā, nihilò magis q̄ colorū gratiā.

22 Percontanti quid lucri cepisset ex philosophia, Vt ea, inquit, nullo imperrante faciam, quæ vulgus facit metu legum. Idiota a furto abstinere, quia lex minat penā; philosophus abstinere, quia per se turpe est, etiā si liceat impune.

Virtus nō cogitur.

23 Interrogatus quo pacto fieret, vt discipuli q̄ plurimum proficerent: Si, inquit, præcedentes gnauiter insequatur, sequentes non morentur.

Salsè i garrulum.

24 Quum garrulus quispiā vbi multa nugatus esset apud Aristotelem, tandem dixisset, fortassis obstrepo tibi iugis meis: non hercle, inquit, neque enim aduerti animum.

Benignitas.

25 Reprehensus q̄ munus dedisset improbo, Nō homini dedi, inquit, sed humanæ sorti. Hoc superius alijs ver-

bis com

bis commemoratum est.

26 Rogatus quomodo amici essent tractandi, Quomodò, inquit, nos ab illis tractari cuperemus.

27 Eruditio nem dicebat optimū esse viaticum ad senectutē. Nā cetera senē aut destituunt, aut grauant etiam.

28 Illud frequēter habebat in ore, ὦ ἄμικοι φίλοι, οὐδὲν φίλ. Sētiēs multos esse rara amicos nosse, paucissimos aut nullos res.

29 Admonebat, neminē de se debere predicare vel in laudem, vel in vituperationem: q̄ illud esset hoīs vani & inanis, alteruq; stulti ac vecordis.

30 Idē admonebat vt voluptates contemplatur non venientes, sed abeūtes, hoc est, nū à frōte, sed à tergo. Venientes enim fucata specie bladiūt: abeūtes autē pœnitentiā ac dolorē relinquunt.

Voluptas.

31 Dicebat Athletas, qui à libris arcetur, omnemq; vitam in cauillis scurribusq; iocis trāsgit, similes euadere gymnasiōrū statuis, nepe pigres & sa-

Imperitia.

32 Quum iam natus annos se (xeos) sexagita duos, adeò laboraret vt ad modū tenuis vitæ spes superesset, conuenerūt ad illū discipuli rogantes, vt ex ipsi aliquem deligeret, qui in locū eius succederet. Inter auditores erant dao præcipui, Theophrastus Lesbios, & Menedemus Rhodius. Aristoteles respondit, se quod petebatur facturū, vbi daretur opportunitas. Paulò post quum rursus ad eum eadem de causa conuenissent, dixit vinum quod biberet, sibi parū esse cōmodū, ac queri iussit exoticiū vel Rhodiū, vel Lesbium.

Ciuilitex.

Id simul atq; curatū est, gustato Rhodidixit, Firmum Hercle vinū & iucundum. Mox gustato Lesbio, Vtrūque, inquit, egregiè bonum, sed Lesbium suauius est. Id vbi dixit, nulli dubium fuit, quin lepide simul & veracundè successorem sibi ea voce, non vinum delegisset: probauit vtrunq; nec tamè auditoribus eligèdū ius ademit. Sed Græcus sermo, plerūculum habet ciuilitatis: quod & id est, vinū apud Græcos sit generis masculini, vt hæc vox, ὁ ἀνὴρ ἰδίω, possit & ad personam accommodari.

THEOPHRASTVS ERESIVS.

Lingua 1 Dicebat potius esse fidentum effreni equo, q̄ verbo in composito. Nemo non metuit insidere equo infreni, at plus est periculi à lingua effreni.

2 Ad eum qui in conuiuio perpetuò filebat, Si, inquit, indoctus es, prudenter facis: si doctus es, imprudenter. Iucundius effertur à Plutarcho: si stultus es, rem facis sapientem: si sapiens, stultam. Est aliqua sapientiæ pars, silentio stultitiam tegere.

Silentiū.

Tépōris pars sumōia

3 Habebat semper in ore, nullum esse sumptum preciosiōrè tépore. Solū enī hoc recuperari non potest, & tamen vulgo nihil habetur vilius tempore.

Ridiculus.

4 In quendam Casandri amicum simis naribus iecit hoc scomma, Demitor, inquit, oculos tuos nō canere quā illis nasus sit additus: quod nasus sistulae speciem præberet. Refert Plutarchus in Symposiaciis.

DEMETRIVS PHALEREVS.

Quum

1 Quum audisset Athenienses fuisse demolitos statuas suas, quas illi posuerant, At virtutem, inquit, non euerterunt, cuius gratia illas posuerant.

2 Dicebat superciliosa pusillū esse corporis membrum, tamen totam oīlūscā Superre vitam. Insuaues enim sunt ad omīciliofi. nem vitæ consuetudinem tristes ac superciliosi.

3 Aristophanes in comœdia Plutū inducit cecum, At hic dicebat nō solum Fortunam Plutū, id est, diuitias, esse cæcū, verū etiam Fortunā Plutū ducem: vt iam sit ille ca lud prouerbij, cæcus cæco dux. Fortuna sæpe largitur indignis sua munera.

4 Quantum in bello valeret ferrum, tantum dicebat in repub. valere orationem. Illic enim res geritur viribus, nis vis hic persuasione.

5 Conspicatus iuuenem intemperantiæ deditum, Ecce, inquit, quadratus Mercurius, habens syrma, ventrē, pendenda, & barbā. Sentiens illū non esse hominem, sed statuam, qualis in vijs solet poni Mercurio: hoc illi dissimilē, q̄ effeminatiorum more traheret vestem, q̄ deditus esset ventri ac libidini, quodq; barbatus esset, quum nihil horum habeat Mercurius.

6 Hominum fastuosorum sublimitatem dicebat amputandam, sed relinquendam sobrietatem. Talia enim inania errogenia non sunt desperanda, sed quod cetera redundat recidendum est.

7 Admonebat adolescentes, vt domiparentes, in via obuios, in solitudine reuererentur seipos. Pudor teneram

Reuerentia.

66 s ætatem

CRATETIS.

etatem optime deterret a peccado, q
nufq nō adest, ſi q̄ reuereat ſeipſum.

Amico
in ad-
uerſis.

3 Aiebat veros amicos in rebus lætis
adeſſe vocatos, in aduerſis inuocatos
& vltro. At vulgo ſit ſecus.

Lectio
vtilis.

9 Ptolemæū regem adhortari ſolet, ſi
bi pararet libros, de regno deq; mili-
tari imperio gerendo tractantes, eosq;
diligenter euolueret, propterea q̄ ea
quibus amici non audent admonere
reges, in libris ſcripta habeantur.

Philo-
ſophia

10 Quū exularet, ac Thebiſ inglorius
humiliſq; viueret, audiſſetq; Crateté
philophiū, qui ipſum inuiſeret, mul-
ta placide prudētēq; de moderatē ſe-
rendo exilio differentē, Male ſit, inq;
negocij & occupationibus, p̄ quas ha-
ſtenus talē virū nō licuit cognoscere.

CRATES THEBANVS CYNICVS.

Curio-
ſitas

1 Vulgo dictus eſt *ὑπερπαιστωνης*, id eſt,
oſtiorum apertor, quōd in omnes do-
mos irrumperet, & ſi quid diſplicuiſ-
ſet, reprehenderet, Cynica libertate.
Id cognominis hodie rectius in quos-
dam *μωχοτροπῶν*.

Paruo
cōtēte.

2 Rogatus quid illi ē philoſophiæ ſtu-
dio acceſſiſſet emolumenti, reſpondit,
ὀψωνίων χοίρις, ἢ ὁ κύνειος κέρδιον, Id
eſt, Chœnix lupini, & abſq; cura viue-
re. Sentiens ſe minimo contentum ob
libertatem ſuauius viuere.

Amo-
ris re-
media.

3 Amore laborantibus oſtēdit reme-
dia. Amori, inquit, medetur fames: ſin
aliter, tempus: q̄ ſi nec his vti poſſis,
laqueus. Luxus ſerē alit amorem: tem-
pus omnia aut tollit, aut certē mitigat

Hæc

APOPH. LIB. VII. 352

Hæc remedia ſi nihil pſunt: ſuper eſt la-
queus, vt morbus finiatur ſuſpendio.

Græca ſonāt iuctūdius, *ἡ ἀνάγκη, ἡ πόνοσ, ἐπὶ*

4 Dicebat, philoſopho nulla re *(χρῶ-*

opus eſſe. *ἴσῳ*; pecuniam depoſuit a

philoſopho, nummus diſtribueret in

plebe: q̄ in doctis opus eſſet pecunia,

philoſopho nec opus nec vtilis.

5 Celebratur illius ephemeris ad hūc

habens modū, Ponito coquo minas de

cē, medico drachmam, adulatori talen

ta decem, conſiliario ſumum, ſcorto

talentum, philoſopho triobolum. No

tabat hominū ſtulticiam, qui in res ho

neſtas, & cū primis neceſſarias mini-

mū ſumerēt impēdij, ad turpia pēdigi.

6 Filium Paſiclem, ſimul vt exceſſerat

ex ephēbis, perduxit ad ancillæ domi-

ciliū, dicens, hoc tibi eſt patriū coniū-

giū. Nam mœchi tragici premia reſe-

runt exilia ac cædes, comici ſcortato-

res ex luxu ac temulentia lucri faciūt

inſaniā. Senſit quaſi tragicam eſſe rem

adulteriū, q̄ nihil ſerē atrox ſit exi-

tus: vti ſcortis, rem eſſe comicā, id enī

nō punitur ſupplicio capitis, ſed tamē

qui deperēt in meretricē, in comēdi-

is inducūt inſanis ſimiles: at cum ancil-

la tua rē habere, nihil eſt periculi. Hōc

accipiat velut ab ethnico dictum.

7 Quū pro quodam ſupplicaret gym-

naſij principi, procumbens attigit co-

Philo-
ſopho
non e-
get.

Sūptus
prepo-
ſteri

Venus
parabi-
lis.

Ridicu-
lè

non hæc æquæ tua sunt ac genua? Nō-
tans obiter vulgi superstitionem, qui
certa membra certis rebus dedicauit:
velut aurem memoriæ, nasum irrisio-
ni, genua misericordiæ, quum hæc ad
totum hominem pertineant.

Nemo inueniri posse, qui non aliqua in parte
sine vi laberetur, addēs, nullum inueniri ma-
tuo lum Punicum, in quo non sit aliquod
granum supputrē.

Facetē 9 Nicodromus citharædus huius di-
ctis laceffitus, impegit illi pugnum in
os & suggilla uit. At Crates fronti im-
posuit tabellam in qua scriptum erat,
Nicodromus faciebat itaq; cum liuo-
re suo obambulans traduxit citharæ-
dum: festiuiter alludens ad artificum
morem, qui operibus suis inscribunt,
Apelles aut Phidias faciebat. Simile qd
dam narratur de Diogene pulsato.

Facetū 10 A magistratu obiurgatus q; præter
leges ac morem Atheniensium sindo-
ne vestiretur, ait, Quid si Theopha-
stum vobis ostendā sindone amictū
diffidentes, ac vt ostenderet flagitantes,
adduxit ad tōstrinā: ostenditq; Theo-
phrastū, qui tum fortē tondebatur, lin-
teo amictum, quod Græci à cōtegen-
dis humeris ὤμολιον vocant: submo-
nens omnibus ad vsum vti licere. Nā
si per se turpe esset vti linteis, ne in tō-
strina quidem esset honestum.

Paucis 11 Demetrio Phalereo indignatus est
conten- q; ipsi panes ac vinum misisset, dicens,
tuis Vtinam fontes etiā panes ferrent. Sen-
tienti vno philosopho nihil opus esse,
atq;

atq; hoc ipsum esse submolestū, q; pa-
nis non æquæ parabilis esset ac potus.

12 Erat corpore deformi, quumq; in
certaminibus nudatus obid esset risui,
sublatis manibus dicere solet, De oculo Vires
lisō Crates reliquōq; corpore bono formæ
aio esio, nā istos q nūc te deridet, mox præstat
cōspicies morbo cōtrahi, teq; beatum
prædicare, ac sese ignauitæ damnare. Si
gnificans formam nihil facere ad vi-
toriam, sed robur ac laborum tolerā-
tiam qua ceteros antecede bat.

13 Rogatus quoad esset philosophan-
dū, Donec, inquit, exercituū duces qui
sunt, videbuntur esse agalones: senties
opinoꝝ, ibi maximē opus esse philoso-
phia, vbi qui populo præfunt stolidi
sunt & indocti, & homines quibus im-
perant habent pro asinis.

14 Eos qui cū adulatoribus vinerēt aie-
bat esse desertos, non aliter, q vituli
sunt inter lupos. Neq; enim illos adese
se quos oportet, neq; cum ijs qui ad-
fuisse habere societatis, quū sint infideli-
tuo. Adula-

15 Alexandro percōtanti, num (tores. Patriæ
euperet restitui patriam suam, Quid
opus est, inquit: Fortassis eam alius A-
lexander restitutam diruet. negle-
ctus

16 Dicebat se p patriam habere gloriæ
neglectū & paupertatem, in quæ nul-
lum ius haberet fortuna. Aiebat se Di-
ogenis ciuem esse, qui nullis inuidia
patebat infidijs. Opes enim ac nomi-
nis splendor conciliant inuidiam.

17 Metrocles hoc vitio laborabat, vt
inter differendū subinde crepitu ven-
tris emitteret. Eā ob causam domi mo-
lis. Pudor
inuti-

rens sese cōtinebat. Huic mederi studē: Crates, de industria multū lupinorū deuorat, ac Metroclis ædes adiit: p-
fualitq; nihil esse mali qđ accidisset, imò potius fore pđgiosum, nisi homo humano more statū ventris emitteret: atq; interim ipse inter colloquendum crebrò crepitem ventris edidit. Hoc pacto & seruauit pusillanimum, & discipulum sibi parauit.

18. Quendā delitijs luxuriq; deditū ita per iocū admonuit, Ne pro lenticula semper augēs patinam in seditionem nos conijcias. Sentiens ē luxu cupedisq; plerunq; nasci dissidia. Lenticula philosopho cibus est. *Λαγῆς* carnes habet, & in diuitū mensis circūfertur.

19. Diuitū opes dicebat esse similes ficis arboribus in pręruptis locis, ē quibus vt homines nihil caperent fructus, sed corui tantum ac miluij, ita ex illorū facultatibus tantū alerentur scorta & adulatores. Refert Plutarchus.

20. Mundū muliebrē dicebat esse, qđ ornat scēminam, ornat autē id quod eā reddit cōpositiorem ac modestiorem. Verum id non pręstat, inquit, neque smaragdus, neq; purpura, sed quęq; adderet vim ac speciem honestatis ac verecundię. Grecis *κοσμῶ* & mūdū sonat & ornamentū. Inde *κοσμῶν* ornare.

EPICETVS.

1. Eos q barba & pallio verbisq; magnificis philosophos agebāt, dicere solet esse philosophos, *ἀννῶν τῶν πρῶτων*, *μὲν* *χρῶν* *τῶν* *ἀντι*. i. factis pcul, verbis tenuis.
2. Idem cōspiciens quendam impuris mori

morib; audacem, cōfidenti lingua, improbo tamen studio philosophiæ disciplinas cōtrectare, inclamabat deūm atq; hominū fidem, his verbis increpans hominem, O homo, vide quō mitas, nū purgatū tū vas. Nam si ad argūtiā ista immiseris, interierint: si cōputruerint, in vrinā aut in acetū vertentur, aut si quid his deterius. Sensit eruditionem esse perniciosā, si in animū inciderit prauis affectibus corruptum: & quo queq; disciplina sanctior, hoc sit perniciosior, si contigerit improbo. Velut bono Theologo nihil melius, malo nihil pestilentius.

3. Idem philosophiæ summam duobus verbis comprehendere solitus est, *ἀνέχῃς* *χρῶ*, *ἀνέχῃς*, id est, sustine & abstine, quorum prius admonet, vt mala q loquē incurrunt, equo animo toleremus: posteriorius, vt à voluptatibus temperemus. Ita enim fiet, vt nec aduersis deijciamur, nec prosperis corruptamur. Refert Gellius libro decimo septimo, capite vnde uigesimo.

METROCLIS.

4. Libros suos exussit dicens, *τὰ δὲ* *Μετροκλέους* *ἐν τῷ* *πρῶτῳ* *φάρμακῳ*. Sūt infectorū hæc somniorū imagines. Sentiens esse nugas ac deliramēta q scripserat.

5. Dicebat res alienas emi pecunia, vt domum, vestemq; sed disciplinas liberales emi tempore. Requirit enim diuturnum studium, quū pecunia data statim fias possessor fundi.

HIPPARCHIA METROCLIS SOROR.

Adama

Seditio

Profusio

Ornatus mulierum

Breui-
tia.

Modestit

Eruditio
studii
vsnalis

4 Adamavit Cratetem, apud parentes
minitās se sibi cōsecuturam necē ni
lofopho nuberet. Ab hoc affectu quū
nec parentū verbis, nec Cratetis ada-
mati suafu renocari posset, Crates sur-

Mul-
er Cy-
nica gens detracto pallio nudavit tergum
gibbo deformatū. Ne quis circūvenia-
tur, inquit, hic est spōsus: & proiecto
baculo & pera, Hæc, inquit, dos est. Su-
per his delibera, neq; enim mihi cōiūx
esse poterit, nisi cui placeat idem insti-
tutū. Quū accepisset cōditionem puel-
la, mox subitrato pallio cum illa con-
gressus est parētibus adstātibus. Itaq;
cōsummatus est Cyniciū matrimonium.
7 Theodorum impiū, cui cognomen
erat ἄδης, huiusmodi sophismate cō-
strinxit, Quod faciens Theodorus nō
diceret iniuste agere, id si faciat Hippar-
chia, nō diceret iniuste agere. Quū an-
nuisset ille, subiecit, sed Theodorus seip-
sum peutiēs nō diceret iniuste agere,
nec igitur Hipparchia si idem faceret.
Ad id Theodorus nihil respondit, sed
fustulit illius palliū, vt enudaret pudē-
da. Quū illa nihil hac re turbaret, ob-
iecit ei versu iambico, q̄ a muliebrib;
officijs ad virile institutum defecisset:

τίμη τὰς παρ' ἰσοῖς ἐκλῖπ' & κερνάδας.
Radios apud telas reliquit fœmina.
Quidam codices habebant τίμη, id est,
cui, quidam τὴν, legendum suspicor
τὴν, vt omisso articulo legamus τὴν
παρ' ἰσοῖς ἐκλῖπ' & κερνάδας.

Cui illa, Num tibi videor malē mihi
consultuisse, quæ quod temporis im-
pensura fuerat telis, impēdi disciplinise

ZENO

ZENO CITIEVS.

1 Dicitur consultuisse oraculum, quo
pacto possit vitam optime instituere,
respondit Deus, εὐδὴν πορεύσθαι τοῖς νόμοις, id est, si concolor fieret mortuis.
Ille sentiens se vocari ad lectionem ve-
terum, contulit sese ad philosophiam.
Dicitur autem Zeno natura fuisse co-
lore fusco. Studium ac victus parsimo-
nia maciem & pallorem cōciliat hoī. Studiū
2 Negociator purpurā vehens, naufra-
gium fecit iuxta Pireum, atq; hac occa-
sione sese contulit ad philosophiam.
Itaq; solitus est dicere, Tum bene nauī
gaui, quum naufragiū feci. Alij narrāt,
eum quū Athenis esset, audisset q; mer-
ces perisse naufragio, dixisse, bene fa-
cis fortuna, quæ me ad philosophiam,
aliā ad pallium, appellis.

3 Antigonus rex admirantibus quam
obrem tanti faceret Zenonem, respon-
dit, Quoniā quū multa à me acceperit,
nunq̄ tamen emollitus est. Eias mor-
tem cū audisset, ingemuit, dicens, qua-
le theatrum perdidī. Erat enim Zenon
acerrimi iudicij, & ab assentando alio-
nissimus.

4 In quendam circa formæ curam stu-
diosiorem q̄ deceret virū, quū imbricem
lentē ac circūspēctē transiret, Me-
rito, inquit, suspectum habet lutum, in
quo non potest seipsum vt in speculo
1 Cū Cynicus, quispiā dicēs, (cernere.
in lecytho suo nihil esse olei, peteret à
Zenone, Zeno negavit se daturū, sed ta-
men abeuntē admonuit, expēderet v-
ter ipsorū esset impudētior. Postulato-
ris

Studiū

Iacta-
ra fœ-
lix.Inte-
gritas.Molli-
ores.

ris

Argu-
tia mu-
liebrisMul-
er eru-
dita

cōtinē
tia. ris impudentiā impudēti negatiōe pē-
6 Ipse simul & Cleanthes as- (sabat.
debat Chæremontide, quumq; sentiret
affectum amoris, surrexit. Hoc admi-
rante Cleanthe, Etiam à bonis, inq; me-
dicis audio, aduersꝫ inflationē optimū
esse remediū quietē. Subdixit se vir in
togerrimus imminenti periculo.

Admo
nitio
ciuilis. 7 Quidā in cōuiuio accūbens Zenoni,
eum qui sub ipso sedebat pulsabat pe-
de, Zeno vicissim pulsabat illis genua,
& ad ipsum cōuerso, quid igitur putas
hunc pati, qui infra te accūbit? Ita mul-
ti offendunt quīs leui incōmodo do, quā
alios ipsi maiorib; afficiāt, nec sentiāt.
8 Eleganter ac polite loquentiū sermo-
nes aiebat esse similes pecuniæ Alexā-
drinæ, oculis blandienti, atq; vndique
scripturam habenti more nomismatis,
nihil tamen esse meliorē. Rursus qui
magis studerent vtilia dicere q̄ nitida,
similes esse dicebat tetradrachmis, te-
merē ac ruditer percussis, quæ sæpe pi-
cturatis illis nūmis p̄pōdearēt. In nū-
mo nō spectat elegantia sculpture, sed
pondus ac materia: ita non refert q̄ sit
elegans oratio, sed q̄ grauis & vtilis.

Loqua
citas. 9 Ad Aristonem discipulū multa te-
merē garrientem, quædā etiā præcipi-
tanter cōfidenterq; Fieri, inquit, nō po-
test, quī te pater ebrius profeminaris
oderat futilem loquacitatē, ipse in di-
ctis tum brevis, tum grauis.

10 Quodam in conuiuio immoderati-
us vorante obsonia, neq; quicq; alijs re-
liquum faciente, Zeno piscem ingen-
sē qui apponebatur, ē patina sustulit,
quasi

quasi illud solus deuoraturus. Quum
alter intuens Zenonem, significaret se
mirari impudentiam: Quid, inquit, pu-
tas conuictoribus tuis accidere quoti-
die, si meā opsophagiā ferre nō potes?
11 Adolescētē curiosius quiddā q̄ pro-
etate sciscitantē, adduxit ad speculū,
vtq; se contemplaretur admonuit.

Mox rogauit, an videretur tali vultui
cōuenire, quæstiōes eiusmodi p̄pone-
12 Quendā dicentē, sibi in multis (re-
displacere Antisthenem, abusus Sopho-
clis dicto, rogauit nunqua haberet An-
tisthenes quæ placerent ille respōdit:
se nescire. Hic Zeno, Et non te pudet,
inquit, si quid ab Antisthene perperā
dictum est, excerpere ac meminisse: si
quid rectē dictum, id ne animaduerte-
re quidē, nec tenere? Idem morbus nūc
habet plurimos, qui in libris aliorū tā-
tum ea venant, quæ carpāt, bonē dicto-
rum nulla neq; gratia neq; memoria.

13 Ad quendam dicentem, breues es-
se philosophorū sententias: Vera præ-
dicas, inquit, oportet enim & syllabas
illorū, si fieri possit, esse breues. Veritas
multis verbis nō eget, & rectius memi-
nimus, q̄ paucis verbis cōprehēsa sunt
14 Quodā de Polemone narrāte q̄ alia
proponeret, alia loqueretur: Zeno cō-
tracta fronte, Quanta, inquit, mercede
erat contentus? Subindicans, ni fallor,
vt indigentius discereret, discipulo-
rum parsimoniam fuisse in causa.

15 Dicebat eos qui differunt, similes es-
se oportere Tragediarū actoribus, q̄-
bus vox magnā, bonāq; latera debent
esse

Admo
nitio
ciuilis.

ad spe-
culum

Carpē
dimor-
bus.

Pauci-
logus.

Obtro-
ctatio.

Vox
modesta.
esse, quum os immodicè non diducât,
quod faciūt ij, qui plurima loquūtur,
sed supra vires. Dum enim os diducit,
declarat se satagere verius q̄ agere.

attētio
lis quæ rectè dicerentur, negat esse
relinquendum locum, velut præclaris
artificibus ad spectandum. Contrà, au-
ditores dicebat adeò debere esse atten-
tos ad ea quæ differuntur, vt non va-
cet dare signum approbationis. Dum
enim applauditur & acclamatur, perit
aliquis audiendi fructus.

Garru-
litas.
17 Adolescenti cuidam multa garrien-
ti, Aures, inquit, tuæ in linguam deflu-
xere: submonens, adolescentis esse au-
dire multa, loqui pauca.

Amor
verus.
18 Alteri formoso dicenti, sibi non vi-
deri futurum vt sapiens amaret, Nihil
inquit, esset vobis formosis infelicius.
Quisquis enim docet, admonet, institu-
tuitq; ad virtutem adolescentes, utiq;
amat. Atq; is demū verus est amor. Nā
qui vulgò dicitur amare, suū venātr
commodum, cū incommode adamati.

Graui-
ter.
19 Dicebat plerosque philosophos in
multis ἀδόφαι εἶναι, id est, non sapere,
sed in fortuitis vulgaribusq; rebus es-
se imperitos: & adijciebat illud Sca-
pheī, qui quum animaduerteteret quem-
dam ē discipulis vehementer instatum,
perculso illo dixit, Bene non est in ma-
gno, sed in bene est magnum. οὐκ ἐν τῷ
μαγάλῳ ὅτι κατὰ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ ὅτι μάγ-
Magnū enim est quicquid rectè fit, at
non statim bonū est, quod magnum.

Garru-
litas.
20 Adolescenti confidenter loquenti,
Non dixerim, inquit, ὅ ἀδολέσκει quæ
mihi

mihi succurrūt. Subnotans, ē sermonis
procacia colligi & morū impudiciā.

21 Aiebat hominibus nihil magis deest
se q̄ tempus: longè dissentiens ab ijs q̄
bonam vitæ partem perdunt somno,
temulentia, nugis & alea, quasi multū
temporis superlit homini.

22 Interrogatus quis esset amicus, Al-
ter, inquit, ego.

23 Seruum in furto deprehensum cæ-
di iussit: quumq; is se sic excusaret, vt
diceret, sibi fuisse in fatis vt furaretur, Sal-
sē.

Et cædi, inquit. Seruus allegabat fato-
rum necessitatem ad excusationem cō-
missi: Eam necessitatem retorfit & ad
supplicij, qd̄ ipsum etiam erat in fatis.

24 Formam aiebat esse vocis florē, aut
contrà: quemadmodum ab alijs refer-
tur, vocem esse formæ florē. Nā loquē-
tis orationem cōmendat forma, & rur-
sus oratio cōposita gratiā addit forme.

25 Conspicatus cuiusdā ē familiarib;
puellum notis liuidū, Video, inquit, a-
nimi tui vestigia: notans illius impudi-
ciam. In Græcia plusculū est gratiæ, q̄
familiæ & animum significet, & animi
vehementem concitationē aut furorē.
Erāt aut, vt opinor, suavis impressiō no-
ta. In quendam vnguentis deli-
butum, Quis est hic, inquit, qui mulie-
rem olet? Significans effeminatorum
esse, vnguentis vti.

27 Dionysio cuidam dicenti, quor me
vnum omnium nō corrigis? Nō enim,
inquit, tibi credo: subindicans sibi non
esse spē, illū si corripere fore meliorē

28 Adolescentē multa temere garrien-
tem

Tpis
parsi-
monia

Amico

Notte

Vnguē
ta.

Liberē

**Garru-
litas.** tem hoc dicto corripuit: Ob id binas habemus aures, os vnicū, vt plurima audiamus, loquamur paucissima.

**Ecacitur-
ritas.** 29 Ptolemæi legatis qui multos erudi-
tos ad cōuiniū inuitarāt, percōtanti-
bus quid de ipso regi suo essent renūciatu-
ri, ait, Vidisse vos senem qui in conui-
uio tacere nouerit. Quum enim ceteri
ad ostentationē multa dixissent, vnus
Zeno perpetuum tenuit silentium.

30 Percōtanti quo pacto esset affectus
erga conuitia, Perinde, inquit, atq; si le-
gatus absq; respōso dimittat. Significās
eos qui non habent quod respōdeant,
ad cōuitia solere cōfugere, ea q; nō plu-
ris oportere fieri q; si nihil esset respō-
sū.

**Mode-
ratio.** 31 Cū Crates apprehēso Zeno-
(sum-
nis pallio eū à Stilponte retrahere nite-
retur: Commōdissime, inquit, ô Crates,
philosophū auribus teneas: nam si per-
vim egeris, corpus erit apud te, animus
apud Stilpontem.

32 Vbi iam profecerat, tamē modestiæ
gratia cōmeabat ad Polemonem, apud
quem & in dialecticis exercebat. Vnde
Polemon solitus est dicere, Non me-
clām est Zeno, te per posticū irrepere,
furariq; dogmata, quib; Phœnicū mo-
re indutus es. Notans illum furtim dis-
cere gratis, quē alijs esset venditurus.

**Discē-
di aui-
ditas.** 33 Quum dialecticus quidam in sermo-
ne, quē illi Δις (ὁ ἄνθρωπος) i. metentē appel-
lant, ostendisset septem species diale-
cticas, rogauit quantū posceret merce-
dis: ac poscenti cetum, dedit ducentos.
Tantus erat amor discendi.

34 Celebratissimā Hesiodi sententiā so-
let

let inuertere. Quū enī ille primas tri-
buat ei q; per se sapiat, secundas qui re-
cte admonēti obtemperet, Zeno ordine
inuerso sic pronūciabat, κείνος μὲν πάν-
τες ἐπιστάμενος ἑὶ τὴν ἀπὸ τῆς πειθίας ἐκείνου ἀ-
ντιθέσεως, οὗ δὲ ἀντιθέσεως, οὗ δὲ ἀντιθέσεως, οὗ δὲ ἀντιθέσεως. i. Optimus
ille quidē q; paretrecta monenti, sed
probus ille quoq; est, qui nouerit oīa
per se. Addebat causā, q; qui ex se nos-
set omnia, nihil haberet prater intelli-
gentiā: at q; rectē monenti pareret, prater
intelligētiam haberet etiā effectū.
Nam parere dicitur, qui quod didicit
optimum esse, facit.

35 Rogatus quur quum esset natura se
uerus, in conuiuium tamen hilaresceret,
lepidē respōdit, Et lupinū quū sit sua
pte natura amarū, tamen aqua macera-
tum dulcescere. Naturale est cibo po-
tūq; rigato corpore, discuti tristitiam.

36 Dicere solet, satius esse labi pedib;,
q; lingua: eoq; cōiuiua quantū poterat
vitabat, q; ibi solutus vino & aliorum
lubrifabulis prouocatus facilius labi posset ac-
cipere. 37 Dicebat, ὅτι τὸ γινώσκειν καὶ μὴ ποιεῖν, οὐ
μὴ μὴ ποιεῖν εἶναι, id est, vt aliquid fiat be-
nē, nasci quidem paulatim, sed tamen
non esse paulum. Quanquam hoc qui
dam ascribunt Socrati.

38 Quibusdam sic excusantibus luxu-
riam suā, vt dicerent se ex eo quod
abundaret, facere sumptum, argutissi-
mē respōdit: Ignosceretis ne coquo,
si quum obsonia plus æquo salsa daret
diceret sibi copiam esse salis? Sentiens
victū non esse moderandū ex rerū co-
pia, sed ex vsu ac necessitate naturæ.

CLEANTHIS.

CLEANTHES ASSIVS.

1 Antigono discipulo roganti cur so-
didam operam præstaret hauriēdo a-
quam è puteo, vnde per iocū pro Cle-
anthe dictus est *φταίνων*, ita respon-
dit, Num haurio tantum, an non & so-
dio, & rigo hortum, deniq; nihil nō fa-
cio philosophiæ causa? Alius negasset
factum, philosophus auxit quod obij-
ciebatur, gloriæ sibi ducens quod ille
vertebat probro.

2 Collectam pecuniolā aliquādo pro-
iecit coram familiaribus dicens, Clean-
thes alterū Cleanthū alere posset, si val-

3 Afinus appellatus agnouit cō- (let-
uitum, dicens, se solum esse parem fe-
rendæ Zenonis sarcinæ. Siue quod Ze-
noni nō multū esset supellestilis, siue

4 Cuidam illi probri causa obij- (ref-
ciēt, q̄ esset timide. Idē, inq̄, minimū
pecco. Bona est timiditas q̄ deterret à

5 turpibz, & reddit hoīem circūspēctū.

6 Suam vitam diuitum vitæ solet hoc
noīe præferre, Dū illi, inq̄, pila ludūt,

7 ego sodiens duram humum exerceo.

8 Interdū quū foderet, solet seipsum
increpare. Id fortē admiratus Ariston,

9 Quē, inquit, increpas? Tum Cleanthes
ridens, Senē, inquit, q̄ canos quidē ha-

10 bet, sed mentē nō habet: seipsum innu-

11 Cuidā reprehendētī Arcefilaū, (es-
quod officia vitæ tolleret, Desine, in-
quit, hominem vituperare. Nam ille li-

12 cet dictis tollit officia, tamen factis cō-

13 mendat. Id audiens Arcefilaus, Nō mo-

14 neor, inquit, adulatione. Hic Cleanthes,

Scilicet

APOPH. LIB. VII. 113

Scilicet, inquit, adulator tibi, dicens te a-

liud loqui, aliud facere. Cleanthes mi-

stigauit dictū obrectatoris, sed ita, vt

à crimine incōstantiæ nō liberaret Ar-

cefilaū. Turpissimū enī est philosopho

secus docere q̄ viuūt. Si vita proba est,

cur docet diuersa? Si doctrina sana est,

quid eam secus viuendo refellit?

8 Cuidam ab eo petē dīctū aliquod,

quod crebro occineret filio suo, pro-

ptulit illud ex Electra, *ἐλάττω γὰρ ἄνθρωπον*, i. tace tace tenue vestigiū. Innu-

9 ens pueris maxime cōuenire silentiū.

10 Quum audisset à Lacone quodā pro-

bari laborem, delectatus eo dicto sub-

iecit hemistichium Homericum.

11 *αἰματόν τ' ἐκ ἀγαθῆς φίλον τιμωρ*, i. Sangui-

ne præclaro satus es charissime fili,

12 Differens adolescenti cuidam quē

videbat parum attentū, rogauit, Sentia-

ret ne. Illo affirmante se sentire, quur

igitur ego non sentio te sentire? Solent

enim qui intelligunt, oculis ac gestu,

interdum & verbis significare se quā

dicuntur intelligere.

13 Sositheus poēta coram populo Cleā-

them præsentē hoc carmine proscidit,

14 *ὄν κλέανθης μαρία συνάτα*, i. Quos

Cleanthis fatuitas agitat. Interpres ver-

tit insania: vnde pro *μαρία* legisse vido-

tur *μαρία*. Nec tanto cōiutio tactus, q̄

quā mutauit de vultu. Qua patientia

delectati auditores, applaudentes phi-

losopho, Sositheum eiecerunt. Quum

Sositheus diceret, se pœnitere, quod il-

lum aspersisset, respondit Cleanthes,

15 Absurdum fore, si quū poēta frequen-

HII

ter

Silētiū

Labor

attētiō

Mode-

ratio.

Disce-
di au-
ditas.Indu-
stria.Tolē-
rantia.timidi-
tas lau-
data.
Labor

quenter illudant Libero patri & Herculi, nec illi succenseat, ipse ob leue cōuitium indignaretur. De dijs enim multa probrosa scripsere poetæ, veluti cū Bacchū faciunt molle, timidū, ac temulē: Hercule faciūt seruientē Omphale vſq; ad ſandalio cōmitigatū caput.

12 Peripateticis dicebat idem accidere quod lyris, quæ quū alijs bene ſonent, ſeipſas non audiunt. Sentiēs opinor, illos licet alijs verbis idē docere quod Stoicos, & tamen ipſos id non animaduertere. Poſteſt & hic accipi ſenſus: Peripateticos præclare docere, ſed vitam à doctrina diſiudere.

Vita à
verbis
diffen-
tians.

Phyſi-
ogno-
mon.

13 Ex ſententia Zenonis dicebat hominis mores è ſpecie poſſe deprehendi. Id vt cōfuterent adoleſcentes aliquot faceti, cinædum in agro duratū adduxerūt ad Cleanthē, poſtulatēs vt è ſpecie de moribus pronunciaret. Reperit manus calloſas, & cutem ſole aduſtā. Itaq; quum aliquandiu ſiluiſſet, iuſſit hoīem abire. Ille digreſſus ſternutamēto cōcuſſus eſt: mox Cleāthes, Habeo, inq̃t, hoīem, mollis eſt. Nō enim facile ſternutat, qui ſemper ſub dio viuūt.

14 Conſpiciens quēdam ſolitariū, ac ſecum loquentē: Haud, inq̃t, loqueris cū homine malo. Quidā ita referūt, Vide ne cū homine improbo loquaris. Malis enim periculosa eſt ſolitudo.

Solitu-
do.

Senec-
to ve-
geta.

15 Ad quēdam cōtumeliæ cauſa obijcientem ſenectutē, Et ego, inquit, abi-
re cupio, verū vbi reputo me omni ex parte ſanum, ſiue legendū eſt, ſiue ſcribendū, ruſus maneo. Significans, ſe quē-
dem

dem haud quāq; eſſe vitæ cupidū, verū ob ſenectute neminē debere è vita de-
cedere, donec vires ſuppetunt ad vitæ
16 Intumuerat illi gingiua, (munia, cui malo biduano ieiunio ſic medica-
tus eſt, vt iā veluti ſano medici oīa cō-
ſueta pmitterēt. Sed ille pſeuerauit ab-
ſtinere, dicens ſibi iam eſſe conſectum
vitæ principium. Itaq; periit.

17 Sententiam hanc:

ἡδὴ οἷς τε δούλῳ καὶ δούλῳ τ' ἐν νόδῳ πτόδῳ
ἀπ' ἀνὰ τοῦ δόξαι. Id eſt, Corre-
ctio.

Largiri amicis, corpꝝ in morbos cadēs
Impendijs ſeruare,
correxerit hunc in modum,
νόδῳ καὶ δούλῳ καὶ δούλῳ τ' ἐν νόδῳ πτόδῳ
ἀπ' ἀνὰ τοῦ ἐπιγίγῃ. Id eſt,
Donare ſcortis, corpꝝ in morbos cadēs
Impendijs conterere.

Prior enim ſententia tendebat ad mol-
liciem, quam nudauit Cleanthes.

SPHÆRVS Sphæranus,
Cleanthis diſcipulus.

18 Quum diceret, opinione nō cadere
in ſapientē, rex Ptolemæus cupies hoc
paradoxo ipſa re cōſutare, curauit ma-
la punica veris ſimillima ex cera cōfe-
cta apponi in cōuiuio. Ad quæ quum
Sphærus deceptus porrigeret manus,
rex exclamauit, il-
lum falſæ ſpeciei fuiſ-
ſe aſſenſum. Ad id dextre Sphærus: Nō
ſic, inquit, aſſenſus ſum, vt crederem eſ-
ſe mala punica, ſed probabile putarem
eſſe mala punica.

19 Reprehendenti Mneſiſtratho, qꝝ Pto-
lemæum non appellaret regem, imō,
inquit, quum talis ſit, tamen regem

lib 2 eſſe

quenter illudant Libero patri & Herculi, nec illi succent, ipse ob leue cōuitium indignaretur. De dijs enī multa probrosa scribere poetæ, veluti cū Bacchū faciunt molle, timidū, ac temulētū: Hercule faciūt seruientē Omphale vsq; ad sandalio cōmitigatū caput.

12 Peripateticis dicebat idem accidere quod lyris, quæ quū alijs benè sonent, seipsas non audiunt. Senties opinor, illos licet alijs verbis idē docere quod Stoicos, & tamen ipsos id non animaduertere. Potest & hic accipi sensus: Peripateticos præclarè docere, sed vitam à doctrina discedere.

13 Ex sententia Zenonis dicebat hominīs mores è specie posse deprehendi. Id vt cōfuterent adolescentes aliquot faceti, cinædum in agro duratū adduxerūt ad Cleanthē, postulātes vt è specie de moribus pronunciaret. Reperit manus callosas, & cutem sole adustā. Itaq; quum aliquandiu siluisset, iussit hoīem abire. Ille digressus sternutamēto cōcussus est: mox Cleāthes, Habeo, inq; hoīem, mollis est. Nō enim facile sternutat, qui semper sub dio viuūt.

14 Conspiciens quēdam solitariū, ac se cum loquentē: Haud, inq; loqueris cū hōmine malo. Quidā ita referūt, Vidēne cū homīne improbo loquaris. Malis enim periculosa est solitudo.

15 Ad quēdam cōtumeliæ causā obijcientem senectutē, Et ego, inquit, abi recūpio, verū vbi reputo me omni ex parte sanum, siue legendū est, siue scribendū, rursus maneo. Significans, se quē-

dem

dem haud quāq; esse vitæ cupidū, verū ob senectute neminē debere è vitæ cedere, donec vires suppetunt ad vitæ. 16 Intumuerat illi gingiua. (munia. cui malo biduano ieiunio sic medicatus est, vt iā veluti sano medici oīa cōfucta pmitterēt. Sed ille ppeueravit abstinere, dicens sibi iam esse cōfectum vitæ principium. Itaq; periit.

17 Sententiam hanc:

ἔστι οἷς τε δυνάμεις, ὅμως τ' αὖ νόσος πύδω
Δανάων ἐσθλά. Id est, Corro
tio.

Largiri amicis, corpore in morbos cadēs Impendijs seruare,

correxit hunc in modum,

νόσους τε δύναι, ὅμως τ' αὖ νόσος πύδω
Δανάων ἐμίσθλα. Id est,

Donare scortis, corpore in morbos cadēs Impendijs conterere.

Prior enim sententia tendebat ad molliciem, quam nudauit Cleanthes.

SPHÆRVS Sphæranus,

Cleanthis discipulus.

12 Quum diceret, opinionē nō cadere in sapiente, rex Ptolemæus cupies hoc paradoxo ipsa recōfutare, curauit mala punica veris simillima ex cera cōfēcta apponi in cōuiuio. Ad quæ quum Sphærus deceptus porrigeret manus, rex exclamauit, il um falsæ speciei fuisset assensum. Ad id dextre Sphærus: Nō sic, inquit, assensus sum, vt crederem esse mala punica, sed probabile putarem esse mala punica.

13 Reprehendenti Mnesistratho, q; Ptolemæum non appellasset regem, Imō, inquit, quum talis sit, tamen regem

HH 2 esse

Vita à
verbis
differ-
tens.

Physi-
ogno-
mon.

Solitu-
do.

Senec-
tæ ve-
geta.

argutē

esse fateor: indicans illum esse nomine regis indignum, se tamen cognominis honorem illi non inuidere.

CHRYSSIPPVS Solensis.

Diale-
ctica. 1 De hoc dictū est, si dii vellent vti di
alecticis, nō alia viros q̄ Chryssippea.

Salso. 2 In quodā opere toties citarat versus
Euripidis ex Medea, vt ibi tota fabula
fuerit ispersa. Hūc librū qdā portās, &
rogatus qd ferret, Chryssippi, inq̄t, Me
3 Erat illi statua p̄ corporis mo- (deā.
do tenuis ac pusilla, quā eques vicinus
ferē occultabat: Vnde Carneades per

locus ex
moie. iocū dicere solet, cū non esse Chrysip-
pum, sed χρύσιππον. Nam Chryssippus
ab aureo equo dicitur, Cryphippus à
κρυπτα, quasi dicas ab equo occultatū
4 Cuidam reprehendenti, q̄ nō apud
Aristonem cū pluribus daret operam

pauci
boni. philosophiā, Nunq̄, inq̄t, philosopha-
rer, si cum pluribus auscultarem. Di-
ctū lepidius est apud Grēcos, q̄ πολλοί
interdum sonat multi, interdum vul-
gus hominum. Sensit nō statim esse op-
tima, quæ placent cum plurimis.

inue-
nū est
diale-
ctica. 5 Ad dialecticum quendam Cleanthi
multis ac prolixis sophismatib; obstre-
pentem, Desine, inquit, senem à magis
ad rem pertinentibus auocare, sed no-
bis iunioribus ista proponito.

Facetē 6 In cōuiuijs cætera quietus, tantū ex
more agitabat crura. Vnde famula q̄ il-
linseruiebat, dicere solet, Chryssippi
sola crura febriari. PYTHAGORAS.

7 Dicebat vitā humanā esse simīlē pa-
ægyri, hoc est, solēni hoīm cōuentui:
ad quē alij cōueniūt certaturi, alij ne-
gocia

gociaturi, nōnulli spectatores modosu-
turi. Ac ceteros qdē oēs esse sollicitos,
solū spectatorē tranquillū frui celebra-
te: hūc spectatorē aiebat esse philoso-
phū, qui non ob aliud in hoc mūdī the-
atrū prodisset, q̄ vt naturas rerū ac mo-
res hominum contempleretur.

8 Rogatus à quodam, quādo esset cō-
grediendum cum formina: Cum volēs
inquit, teipso fieri debilior. Multa Ve-
nus enervat hominem.

9 Admonebat discipulos, vt quoties à
negocijs diurnis vesperi domū ingre-
derēt, versiculū hūc apd se repeterēt,
πῶς περὶ τὴν τῆς ψυχῆς τῆς αἰσθητικῆς
10 Aiebat in ciuitates primū (ἐν πόλιν).
irrephisse delicias, mox saturitatem, de-
inde violentiam, postremō exitium.

11 Theano Pythag. vxor, rogata quā-
do mulier mūda esset à viro, respōdit:
à suo semper, ab alieno nunquam. De
Pythagoræ symbolis non pauca dixi-
mus in Chiliadibus, quo minus hic li-
buit ea repetere.

EMPEDOCLES Agrigentinus.

12 Quū videret ciues suos delicijs de-
ditos, sumptuose tamē edificare, dixit:
Agrigetini sic indulget voluptatibus,
quasi posttride morituri: sic edificant,
quasi semp victuri.

HERACLITVS Ephesus.

13 Dicebat iniuriā magis extinguendā
q̄ incendiū. Ex leuissimis offensis, si ne-
gligāt, nascūt atroces tragœdiæ. Sed ad
restituendū incendiū accurrūt oēs, gli-
scenti uerō similitati citius addūt irita

14 Dicebat ciues non minus (μέτα.
HH : opoz

Philo-
sophi-
mundi
specta-
tor.

Venus

Gravi-
ter.

Gravi-
ter.

Initijs
obstā-
dum.

DEMOCRITI

oportere pugnare pro legibus q̄ pro
mōnibus. Quōd absq; legibus nullo
pacto possit esse ciuitas incolumis, ab-
sque mōnibus possit.

15 Rempub. vt deploratam cōtempnit,
eiq; dare leges quū rogaretur, recusa-
uit. Secessit autē in templū Dianæ, ibiq;
cum pueris ludebat talis. Circumitan-
ti & admiranti populo, Perditi, inquit,
an non præstat hoc agere, quā vobis
cum temp. administrare?

Libere

16 Interrogatus aliquādo, quorū sileret
Vt vos, inquit, loquamini.

XENOPHANES Colophonius.

Salte.

17 Empedocle dicēte, sapientem inue-
niri non posse. Et meritō, inquit, Nā sa-
pientem esse oportet, qui agnoscat sa-
pientē: notās illū qui hoc dicebat, suo
vitio non inuenire sapientem.

18 Dicebat, τοῖς τυράννοις ἐμὴν ἡ νόμιμα
ἡ νόμιμα, id est, cum tyrannis cōgredien-
dum aut iucundissimē, aut minimē. Ni-
hil est violentius aure tyrāni, ait Saty-
ricus: apud bonos etiam principes ad-
monēdi libertas verbis placidioribus
est temperanda. Id qui non potest, ab-
stineat ab illorum congressu.

DEMOCRITVS Milesius.

Multi
scius.

1 Ignotus venit Athenas, & colloquio
de philosophia cū Socrate habito di-
xit, hic philosophus similis est Pēathlo
q̄ calleret naturalia, moralia, mathema-
tica, adhæc disciplinas quas ἱγκύματα
vocant, deniq; omniū artium peritiā.
2 Huius fertur & illud, λόγος ἵππος ἐμὴν,
id est, Oratio operis est vmbra. Signi-
ficās ex egregijs factis nasci laudes ho-
minum

APOPH. LIB. VII.

156

minum eloquentium, non contrā Pri-
mam igitur oportet esse curam facto-
rum, gloria consequitur vltro.

3 Dicere solet, si corpus animū in ius
vocaret, haud quā futurū vt ille mu-
neris malē administrati crimen effuge-
ret. Anims in corpore veluti præsidio
collocatus est, & tamen plerq; mala
corpori ab animo veniunt.

4 Quum arderet cucumerem, sensit
humorem esse mellei saporis, rogauit-
que famulam vnde emississet, illa nomi-
nauit hortū. Surrexit Democritus, Et
duc me, inquit, eō, ac locum indica.

Demirāte muliercula quid sibi veller,
Vt, inquit, dulcedinis causam inueniā,
inuēturus si locum inspexero. Hic mu-
liercula ridens, quiesce, inquit, o bone
Nam ego imprudens cucumerem im-
miseram in ollam mellitam. At ille of-
fensus, Molestā es, inquit, ego tamē in-
cūbam, queraq; causam: quasi cucume-
ri peculiaris sit ac geniuia dulcedo.

Sic hoc exemplū studij indefatigabilis
Dixit preciosissimum impenditū esse
tempus περὶ τὴν εἰς ἀνάληψιν χρόνον.
Citat Plutare, in vita Antonij. Quāq;
hoc dictum compluribus tribuitur.

6 Quum apud Dionysium querere-
tur quod artis genus esset omnium op-
timum, Ex quo, inquit, Athenienses sta-
tuas fecerunt Harmodio & Aristogi-
toni: nimum libere, significans tyran-
nos ē medio tollendos. Nā ob electos
tyrannos Athenienses illis statuas ere-
xerunt. Hoc, ni me fallit memoria, alte-
ri cuidam ascribitur.

Gloria
ex be-
nefa-
ctis.
Graui-
ter.

Studiū

Tempis
pari-
monia

Libe-
tas im-
modi-
ca.

ANAXARCHI
ANAXARCHVS

Libertas immodica
7 Anaxarchus Abderites philosophus inuisum habuit Nicocreontem Cypri tyrannū: itaq; quū in cōna quada Alexander rogasset, qualis illi videretur, Præclara, inquit, sed oportuit & Satrapæ cuiusdam caput apponi: oculos de torquens in Nicocreontem q̄ aderat.
8 Alexandro mortuo, quū Anaxarchus tempestate esset delatus in Cypriū, Nicocreon memor cōtumeliæ, philosophum arreptum in mortarium coniecit, ferreis pistillis cōtundi iussit. Hic illam vulgo celebratam vocē emisit: πῦρ ἐστὶν ἀναρχὸς διόλαρον, ἀναρχὸν λέου πλῆν. Ius. i. tunde Anaxarchi man-
Fortiter.
ticam, nā Anarchū nō percutis. Sentiens corpus nō esse partem hominis, sed animi domicilium tantum. Animus autem non potest tundi.

Libertas
9 Quum videret ex Alexandri vulnere, quod istū sagittæ acceperat, manare sanguinem, dixit versu Homericō: τοῦτ' ἔστιν αἷμα, καὶ οὐκ ἔστιν οὐσπὶρ τοῦ αἵματος. Hic quidem sanguis est, nō ille liquor, qualis diuis solent ire beatis. Admonens regē suę conditiōis, qui pro deo affectabat haberi. Quanq̄ hoc quidā nō ab Anaxarcho, sed ab ipso Alexandro dictum tradūt.
10 In conuiuio quum Anaxarchus Alexandro propinaret, ostenso calice p̄dixit fore, vt vulnus acciperet, abutēs ad id versu, βιβλὴν τὰς τῆς βροττοῦ χερσὶ. Id est, Ferietur aliquis mox deū humana manu.
Diuitio.
11 Quum à Cypriorum tyranno Nico-

CREON

APOPH. LIB. VII. 157

creonte torqueretur vt confcius proderet, post multa in regem dicta con-
Silentij
uitia, tandē per iracūdia & linguę am-
fides.
putationem minanti, Non erit, inquit, effoeminate adolescens hæc quoque corporis mei pars tuæ ditionis: simul-
que dentibus abscissam & cōmanducatā linguā in os eis ira patēs expuit.
12 Quum Alexandrū se ob Cliti necem discruciantē videret, Clito, inq̄, Adul-
Adulter.
ter. contigit iniustitia quā dijs affidet: per-
suadere cupiens quicquid à rege fieret, iusq; fasq; esse. Nam & Alexander pro deo se haberi sustinebat.

ZENO ELEATES.

13 Zeno accusatus q̄ coniurasset in perniciem Nearchi tyranni, quum in quæstionibus iuberetur adere nomina coniuratorum, nominauit pleosque illi amicissimos. De his quū tyrannus sumpsisset suppliciiū, rogaretque nunquid superesset vita, Tu solus inq̄, reip. perniciēs. Tandē & linguā dentibus amputatam in os tyranni, quod ob iracundiam hiabat, expuit.
14 Quum maledictis lacessitus incanderet, reprehensus q̄ philosophus verbis improborum commoueretur: Ira facta
Fortiter.
Si conuitia, inquit, æquo animo admi-
piens
sero, ne laudes quidem sentiam. Lapidis est non sentire discrimen inter laudantem & vituperantem: sed philosophi est nō ita commoueri, vt ab honesto recedat.
15 Quum ascenderet in theatrum ci-
Harmothara
thara canente Amœbo, versus ad di-
nia
scipulos dixit: Eamus, vt pernoscā, tē.

HH 3 quam

PYRRHONIS.

quam vocem, quemque concentū adant, intestina, nervi, lingua, & ossa, quibus adest ratio, numerus & ordo. Si in rebus inanimis tantū valent illa, quantō plus valebunt si in omni hominis vita seruentur?

16 Dicebatē suis quemque infōnijs deprehendere posse quantum in philosophia profecisset: si nihil illic vel appeteret vel faceret nefarij rei. Tum enim animus in profunda tranquillitate cōstitutus, veros affectus prodit. Contrā quæ vigilantes non audent p̄fari aut agere, ea noctū occurrunt in somnis, PYRRHO ELIENSIS.

17 Deprehensus aliquando solus, ac secum loquens, rogatus quid solus ageret, Meditor, inquit, esse probus. Sentiens ad id vtilem esse solitudinē, inutilem turbam.

18 Quum obiurganti sororem Philistam, quidā obijceret, q̄ oblitus esset suæ professionis (docebat enim omnia esse indifferentia) sic elusit. Non enim, inquit, in muliercula declarabit indifferentē repulisset, idē obijcienti respondit, perdifficile esse prorsus hominem exuere. Maluit agnoscere lapsum humanum, quā dogma rescindere.

20 In tempestate cōspiciens ceteros animo esse deiectiones quū, ipse nihil moueretur, ostendit porcellū in naui securē edentem, dicens, oportere sapientem eā animātis imitari securitatē.

21 Admirari solet illum Homeri versiculum prae ceteris,

APOPH. LIB. VII.

38 Vita fē
gax.

διημις φῦλας γενεῶν, τὰς αὐτῶν ἀνθρώπων. Id est, Tale quidē genus est hominū, quale est foliorū. Quōd alijs defluentibus alijs succedant, Sentiens in rebus humanis nihil esse diuturnum aut stabile.

TIMON NICAIEVS.

22 Gaudebat hortorū secessibus, ac solitudine, vnde Hieronymus peripateticus de illo dixisse fertur, Quemadmodum apud Scythas & qui fugiunt, & qui insequuntur torquent sagittas: iūdem inter philosophos, alios persequendo discipulos capere, alios fugiēdo. Sequitur fama fugiet, & ob id ipsum audius expetiti qui scholā vitat.

23 Quum vidisset Arcefilaum inter assentatores euntem, Quid tu, inquit, venisti huc, vbi sumus nos, qui liberi sumus?

24 In quendam omnia mirantē ita lausit, Quin & illud miraris, quōd quum tres sumus, quatuor habemus oculos? Timon enim luscus erat, vnde & Cyclops dictus est, & discipulū habebat luscum Dioscoridem. Meminit huius & Socrates alicubi apud Platonem.

XENOPHON.

25 Dicebat esse prudentis cordatūque viri, etiam ab inimicis vtilitatem capere. Vulgatum est, neq; solem, neq; aquam, neque ignem magis vtile esse hominibus, q̄ amicos. Sed ingenij philosophici est, quemadmodum periti medici ex bestiis ac serpētibus noxiis vtilia quādam remedia colligunt, ita ex inimicorum odio decerpere aliqd quod vertat in suum bonum.

HH 6 Dice.

Sōnio
rū ob-
serua-
tio.

Solitu-
do.

Facetē

Homo

Securi-
tas phi-
losphi-
ca.

Cape-
refugi-
endo.

Libe-
tas.

Facetē

Vtili-
tas ex
inimi-
cis.

διημις

PHOCIONIS

**Diou-
rū cul-
tus.** 26 Dicebat tum maximè colèdos es-
se deos, quum homini res sunt secūde,
vt quum incideret necessitas, confide-
ter illos imploremus, vtpote beneuo-
los iam & amicos. Rectè Xenophon,
sed vulgus hominum contrā facit: in
felicitate profunda est diuorum obli-
uio: quum vrget calamitas, tum demū
ad illos confugimus.

STRATO PHYSICVS.

**Virtu-
tis vsus** 27 Quibusdam obijcientibus q̄ Me-
nedemus plures haberet auditores q̄
ipse, Quid mirum, inquit, si plures re-
periuntur qui lauari cupiūt, q̄ vngit
Vnguntur q̄ se parant certamini. Sub
indicauit Menedemi philosophiam ef-
se dilutam, ac facile inueniri, qui audi-
ant de virtute disserentem, per pau-
cos autem qui virtutem exerceāt. Nā
huc prouocabat Strato.

PHOCION DVX ATHE- NIENSIS.

**Mode-
ratē.** 28 Hunc quū pro concione dicentē
qdā petulantissimè maledicis inter-
pellaret, multis cōiutis in illum de-
bacchans, omisit quod cōperat, locū-
que dedit maledico. Posteaquā illo
vix dicendi fecisset finem, Phocion re-
uersus in suggestū, placido vultu per
inde quasi nihil esset dictū, cōceptam
orationem prosequutus est. De pede-
stribus, inquit, copijs audistis, super-
est vt de velutibus ac leuis armaturā
milite dicam.

29 Quū adhuc floreret Leosthenes,
interrogatus ab oratoribus, quid ip-
se boni fecisset reip. Nihil aliud, inq̄t,

piis

APOPH. LIB. VIII. 159

nisi q̄ donec ego vobis fui dux, nulli
dicta est oratio funebribus, sed omnes
vita defuncti in maiorum monumen-
tis sepulti sunt. Alij iactabant cruen-
tas victorias: Phociō existimabat egre-
giū ducis esse, sic administrare rem mi-
litarem, vt nulli, aut quā paucissimi
ciues pereant. Mos autem erat Athe-
nis, eos qui in acie cecidissent, apud po-
pulū laudare, ac cenotaphia erigere.

APOPHTHEGMA

TVM LIB. VIII.

P R A E F A T I O.

NUNC à philosophia
ad sophistas, hoc est, qd
dici solet, ἀφ' ἰστορίων
ἰν' ὁρίων τράσεμυ, qd
genus hominū miror
olim in delicijs fuisse,
non vulgo tantum, sed summis etiam
principibus, quum nec esset germani
poētæ, nec γυναικῶν rhetores, nec synce-
ri philosophi, sed tamen horū omnīū
simij, tantū ad captandam aurem po-
pularē, ac linguae modulatu delinē-
das otiose multitudinis aures compo-
siti, si paucos tamē excipias. Vnde mi-
rum q̄ horum dicta frigeant prae phi-
losophicis aut etiam poēticijs, vt inter-
dum parasiti & meretrices dicere vi-
deantur argutiora. Sed hic liber habet
præterea variā dictorū Satyrā, in q̄b
fortasse reperies iuxta poētā epigram-
maticum, quædā bona, quædā medio-
cra, sed mala plura. Verū vt molestus
est conuiuator, qui præter modū lau-

III 7 dat ea

LEONIS BIZANTII

dat ea quæ apponit: ita ciuilitatis est
parcius extenuare apparatum: eò qd
qui laudat, & qui deiecit immodice, di
uersa quidem via, sed tamen pari stu
dio venari gratiam videatur. Sit igitur
hoc lectoris iudicium. Nos simpliciter
τὸ παρ' ἡμῶν apponemus.

LEO BYZANTIVS SOPHISTA.

1 Venit Athenas populo diffidis tu
multuanti concordiam suasurus. Vbi
prodisset in suggestu, corpore admo
dum pusillo, omniū risus obortus est.
Ille fortuitam occasionem vertens in
proœmium: Quid, inquit, ò viri Athe
nienses, si conspiceretis vxorē meam,
quæ tā pusilla est, vt vix pertingat ad
genua mea? Ad hanc vocē quū maior
etiam populi risus sublat' esset, subie
cit. At nos tam pusillos, si quando dif
fidemus, vix ciuitas byzantiū capere
potest. Ita fermè Plutarchus in præce
ptis politicis. Sed eandem fabulā mul
tò aliter narrat Philostratus in Sophi
stis. Nēpe quū prodisset ad populum
dicturus de cōcordia, ipsa statim spe
cie risum mouit populo, qd obesus es
set, ac ventre prægrandi. At ille nihil
turbatus risu multitudinis. Quid, in
quit, ridetis viri Athenienses: Vxor mi
hi est me multò obesior, & tamen cō
cordes vnus capit lectulus, discordes
ne tota quidem domus. Quod refert
Philostratus, & pbabilis est & festiuus.

2 Quū Philippus adornaret bellum
aduersus Byzantios, Leo adiit illū per
contans hunc in modum: Quid, inq,
accidit tibi Philippe, vt bellum insti
tuas? Vt

APOPH. LIB. VIII. 369

tuas? Vt, inquit, tua patria ciuitati pul
cherriam huc adducatur, vt intelligat
se à me diligī, eoque ad fores amatio
rum meorum venio. Ad hæc Leo, At
qui redamari cupiunt, haud quaquam
cum gladijs venire solēt ad fores ama
tiorum. Amantes enim non egent bel
licis instru. mentis, sed ciuilibus. Hoc di
cto in diuersum flexo regis aīo patriā
suam liberauit. Ita Philostratus.

3 Pasiadi obijciēti lippitudine oculo
rum, Corporis, inquit, vitiū expbras,
haud videns filiū tuum Nemesium hu
meris baiulantem. Erat enim Pasiadi
filius contractis humeris. Nemesium au
tem dixit redargutionem insolentiae,
quam veteres fingeant esse deam. Im
prudenter in alterum torquet conui
tium, si in promptu sit quod ipsi vicif
sim obijciatur.

Conui
tium re
tortū.

ION SOPHISTA.

4 Dicebat rem morosam esse agro
tationem. Nam ægrotis & vxor mole
sta est, & medicum incusant, & lectu
lum molestē ferunt. Ex amicis autem
& qui accedit grauis est, & qui disce
dit molestus. Sic animus ægrotus & le
tis & tristibus offenditur.

Anims
ægrotus

PROTHAGORAS

Abderita 33. G.

5 Dicebat, de dijs nihil certo sciri, sint,
an non sint: ob id libri illius in foro
exusti sunt, quod docerent impietate.
Ne quis arbitretur noui exēpli rē esse. Impiē.
quod nūc exurūtur libri hæreticorū.
6 Euathli discipuli dilemma quomo
do apud iudices in ipsum retorserit,
notius

Soler
ter.

Admo
nitio
cōmo
da.

FAVORINI

notus est, q̄ vt sit hoc loco cōmemorā
dū. THEODORVS ATHE-
nienlis, cognomēto ἄλφ.

Inter-
preta-
tio fini
stra.
7 Obijciētibus q̄ doctrina ipsius mul-
ti redderent deteriores, respōdit, id ali-
orū vitio accidere, q̄ doctrinā ipsius si-
nistra exciperēt, quī ipse dextra porri-
geret. Hoc hoīm genere hūc tēpori-
bus plenus est mūdus, q̄bus nihil tam
circūspēctē dici potest, q̄d non depra-
uēt ad calūniā. Refert Plutarchus libro
De animi tranquillitate.

FAVORINVS.

Prodi-
giosa.
8 In Fauorinum sophistam hęc tria is-
tata sunt, vt miranda, vix q̄e creden-
da. Quum Gallus esset, scire Græcē:
quum eunuchus, accusatum fuisse de
adulterio: postremō q̄ cum imperato-
re simultatem gerens, viueret.

Honor
detra-
ctus.
9 Huius æream statuat deiecerant
Athenienses, vt hominis Cæsari inimi-
cissimi. Erant enim Athenienses vesti-
gales Adriano Cæsari. Id posteaquā ei-
nsciātum est, nihil cōmotus dixit, Vti-
lius erat Socrati ab Atheniēsisibus grea
priuari statua, q̄ bibere Cicutam. Con-
templī statua iactura, vita incolumi.

AESCHINES.

Ciui-
tar.
10 Aeschines quū Rhodi exul recita-
ret orationē suā aduersus Demosthe-
nē, Rhodij demirati sunt, q̄ tali oratio-
ne fuisset dānatus ab Atheniēsisibus.
At desineretis, inq̄t Aeschines admira-
ri, si audissetis quē ad hęc respōdit De-
mosthenes: mira ciuilitate & se exemit
ā crimine, & iudices excusauit, dānati-
onis iniuriā causam reijciēs in violen-
tia ele-

APOPH. LIB. VIII.

141

tiam eloquētiæ Demosthenicæ. Ita fer-
mē Philostratus. Dein quū recitatā De-
mosthenis orationē omnes supra mo-
dum admirarentur: Quid, inquit, si ip-
sam bestiam audissetis sua verba reso-
nantem? sentiens in Demosthene mag-
nam Demosthenis partem abesse, si q̄
scriptis, ab alio recitarentur.

NICETES.

11 Nicetes Smyrnæus sophista telonæ
cuidam in iudicio vehementius inca n-
descenti, dicēti q̄: Define latrare in me:
admodum falsē respōdit, Si tu desi-
nas mordere. Nam vtrūq̄ canum est.

Sallē

ISAEVS SOPHISTA.

12 Isæus sophista Assyrius quū primā
ætatem discasset voluptatibus, simul vt
ad virilem peruenit, velut alius subi-
tō factus miram induit morū seuerita-
tem. Itaq̄; percōtanti cuidam num illa,
femina ostendens, videretur formo-
sa, πικραυμαι, inq̄t, ὁφθαλμοί, id est, de-
sij laborare ab oculis. Ab altero quo-
piam interrogatus, quis piscis, aut quē
auis esset ad vescendū suauissima: πι-
κραυμαι, inquit, ταῖς αὐτοῦ βολαῖς, id est
ista curare desij. Et adiecit, εὐνὴ καὶ γέ-
νος ταῦτ' ἀλλ' ὁ νόμος τρυφῶν, id est, senli
enim me ē Tantalī hortis fructus col-
ligere. Subindcās omnes eiusmodi vo-
luptates quibus iuuentus capitur, ni-
hil aliud esse, q̄ ymbras ac somnia, qua-
lia de Tantalō fabulantur poētæ.

Pudicē

Sobriā

13 Lacedemonijs piclitatibz, ac de ciui-
tate mœnibz cingēda cōsultatibz. Ho-
mericū carmen recitauit, ἀσπὶς ἀπ' ἀσπί-
δ' ἔρπιδος, νόστος νόστος, ἀνέρεα δ' ἀνέρεα, id
est

Cōcoe-
dia.

SCOPELIANI

est, Scutum hæsit scuto, galeæ galea, at que viro vir. Et adiecit, Sic mihi staret Lacedæmonij, & muris cincti sumus.

14 Pythonis proditoris accusationem tribus dictis absoluit. Coarguā Pythonē, inquit, pditionis, oraculo à Deo red dito, populo q vinxit, Philippo q dimi fit. Græca sunt lepidiora, διχέω πύθω- va πρὸς δαιμόνα θεὸν χρίδαυτι θεῶ. θεὸς Δίον in Δίμω, θεὸς ἀναχέουσαν φιλιππῶ Neq; enim deus pronūciafset oraculo, nisi talis effiet; neq; populus vinxisset, nisi talis fuisset; neq; rex abiisset, nisi eū cuius gratia venerat, nō repēisset: aut rex ē castris illom non dimiisset.

SCOPELIANVS.

15 Scopelianus eos: qui conuitijs age- rent, exultimantes sese hoc pacto de- clarare animi magnitudinem, anicu- las appellare solet, non tantum ebrias, sed & rabidas.

16 Polemoni obijcienti quōd inter di- cendum pulsaret tympanum, Tym- panizo, inquit, sed Aiæcis clypeo: haud inficians se in agendis causis: interdum vti verbis ac figuris vehemētiorebus, at non inani strepitu, sed ad causæ pa- trocinium accommodis.

DIONYSIVS SOPHISTA.

17 Dionysius sophista familiaribus di- cere cōsuevit, mel summo digito non caua manu gustandū esse. Senties vo- luptates q parcissimē admittendas.

POLEMON SOPHISTA.

18 Antonius imperator absente Pole- mone occuparat domum illius, velut eū apud Smyrnæ: pulcherrima. At Polemon

APOPH. LIB. VIII. 363

Polemon noctu reuersus ē peregrina- tione, pro foribus clauit, se indigna pati, qui proprijs ædibus arceref. Cog- nouit imperator accessit. Pōst vbi Ro- mā venit Polemon, imperator ciuili- ter illi exprobras quod acciderat, Da- te, inquit, Polemoni diuerforiū, nec qf q illū eiciat Mox histrio quidā Tra- gœdiarū, ex Olympijs Asiæ, cui erat p- sectus Polemon, appellauit Antonium Cæsare aduersus Polemonē. q protin- us initio fabulæ ab illo fuisset eiect- ē scena. Percutatus est Cæsar, quo tem- pore fuisset eiectus: quūq; is respōdi- set, circiter meridie: admodū vrbane respōdit, At me quidē eiecit circa me- diū noctis, nec tamē appellauit iudicē.

19 Quum laboraret morbo articulari, Pergami in templo obdormit: huic ap- paruit Aesculapius, iubens vt à frigi- do potu abstineret. Ad quem Pole- mon, O Præclare, inquit, quid autem si- tud- bouem curares? subindicans, iam diu assuetum duris, frustra vocari ad deli- cias.

20 Proconsul torquebat prædonem quendam: quūq; dubitaret quod sup- plicij genus esset de illo sumpturus, superueniens fortē fortuna Polemon, Facet- Iube, inquit, illum ediscere veterū scri- pta. Ipse quidem Polemon multa edi- dicerat, sed in exercitatione nihil du- cebat laboriosius ac molestius q edi- scere: eoq; Fabius iubet hoc tædū pro- tinus à pueris deuorari.

21 Occurres sophistæ cuidā, intestina, Cibus. menides pisces, & alia quædam vilia portæ-

Libert

Assue- tudo

Facet

Cibus.

POLEMONIS

portati obsonia, O vir egregie, inquit, non potest Darij & Xerxis anim recte actione exprimere, qui talibus vitur cibis.

22 Timocrati philosopho apud Polemonem dicenti, Favorinum esse loquacem: Et omnis, inquit, anus. Notans in Favorino corporis habitum, quod esset eunuchus. Visus est excusare vitium, sed re vera conduplicavit.

23 Histrionem Tragediarum qui in Olympijs, o Jupiter, pronunciarat, ostensa terra: o terra, manu in celum proiecta: submouit a premijs (Præsidebat enim ei certamini) dicent, hic manu commisit solæcisum.

24 Quum articuli morbo lapidescerent, medicos admonuit ut effoderet, inciderentque: Polemonis lapicidinas, Dicebatque: comedendum est, manus non habeo: ambulandum est, pedes non habeo: dolendum est, & manus habeo &

25 Curat ut viuus inferre (pedes. ter sepulchro, ac familiaribus quibus datum erat negotium occludendum monumentum, Obde, inquit, obde ne me sol cernat tacentem.

Industria

SECUNDVS SOPHISTA

26 Tale declamationis argumentum erat propositum, Qui seditionem mouerit, moriatur: qui sedauerit, premium ferat. Quidam & mouerat, & sedauit, petit premium. Hanc questionem paucis absoluit. Quod est prius? mouisse, quod posterius? sedasse. Itaque prius da poenas motæ seditionis, ac deinde, si potes, accipe premium recte factorum.

GORGI

APOPH. LIB. VIII. 149

GORGIAS SOPHISTA

27 Gorgias sophista palam exhibentem sese ad respondendum quod cuique libuisset proponere: Xenophon non ille Socraticus, sed alius quidam inuidens, adijt illum, atque hanc proposuit questionem, Dic mihi Gorgia, quāobrem fabæ ventrem insent, quum ignem non insent? Ad quæ placide Gorgias: Istuc quidem tibi dispiciendum relinquo: cæterum illud iam olim cognitum habeo, terram aduersus istiusmodi homines producere ferulas.

28 Dicebat tragediam esse deceptionem, qua qui alterum decepisset, iustior esset eo qui non decepisset: & qui deceptus esset, sapientior foret eo qui non esset deceptus. Fallit enim tragedia tractans argumenta conficta, sed adeo scit, ut vera credatur. Iustior autem ille videtur qui fallendo prodest: & sapientior est, qui per fictas fabulas discit, quid sit turpe, quid sit honestum. Refert Plutarchus de poetis audiendis.

HERODES SOPHISTA.

29 Herodes in acculatorē, qui de causa pauca, de generis sui claritate multa iactat, Tu, inquit, nobilitatem habes in talis. Romani siquidem nobilitatis signum gerebant in calceis. Id erat eburneum additamentum tali specie. Ita Plinius notat quosdam qui nihil haberent nobilitatis præter imagines. Rursus quum aduersarius gloriaretur quod in vnam quandam Italiæ ciuitatē multa beneficia contulisset, Idem ego, inquit, de me prædicare possem, si in vniuersa

Frivola
que
fitiones

Poësis
fallacia
bo
na

Nobili
tas in
talibus

HERODIS

uersa terra causam dicerem. Significās
se de innumeris ciuitatibus fuisse prae
clarè meritum.

30 Vxor is Regillae mortem luxit im
potentius, adeo vt picturas & orna
menta domus coloribus atraret, velis
pullis tegeret, ac lapide Lesbio obscu
raret oia. Nā is funestus ac niger est.

Quodā igitur die cū Lucius, q̄ frustrā
conatus fuerat Herodi persuadere vt
lugeret moderatius, pueros videret in
fonte adibus vicino lauātes raphani
des, rogabat cui pararet ea cena, q̄ re
spōderūt, Herodi. Tū Lucius, iniuria fa
cit Regillae, q̄ albis radiculis vefcat in
atra domo. Id vbi renūciatū est Hero
di, amouit ab adibus funestā specie,
ne apud probos viros traduceretur.

31 Idē Lucius quū Romā venisset obui
am factus imp̄atori Marco, percōta
tus est illū quō iret, & cuius rei gratia:
cui imp̄ator, Honestū est & seni di
scere, eo ad Sextū philosophū vt discā
quā nondum scio. Hic Lucius subla
tis in caelum manibus, O Iupiter, inq̄t,
iam senex tabellam gestans puerorum
more commeat in ludum, quum no
ster rex Alexander triginta duos an
nos natus vita defunctus sit. Hic citius
probarim Cæsaris & studium & mo
derationem, q̄ Lucij libertatem.

32 Dolorem ex prioris filiꝝ Panathe
naidis obitu cōceptū vtq̄q̄ lenierant
Athenienses, intra urbem ea sepelien
tes, & obitus diem ceu funestū ex an
no sustollentes. Ceterū quū Elpinicē
alterā filiam ex animem indecorē luge
ret

APOPH. LIB. VIII. 367

ret, proiectus humi, ac vociferās, quas
inferias tibi faciā filiat quid tecum se
peliam? superueniens Sextus philoso
phus, Maximum, inquit, munus dede
ris filiae, si moderatē luceas.

33 Viginti pueris ob virtutem cōplu
ribus in locis statuas posuerat. Hac de
re quū accusaretur ā Quintilij: Grā
cia praefectis, q̄ superuacaneis impen
diis indulgeret: Quid, inquit, vobis in
cōmodi est, si ego ludo de saxis meis?

34 Vidēs Quintilios Troianos quidē
esse, ceterū ā cæsare plurimi fieri, dixit:
Ego etiā louē Homericū odi, q̄ Troia
nis fuit amicus. Nimiū liberē p̄tens,
sibi molestū esse, q̄ imp̄ator tantum
honoris haberet Quintilij.

35 Proteo Cynico sine fine ipsum con
uitijs incessente: Cōsenuimus, inquit,
ambo, tu quidē malē loquens, ego ma
lē audies. Sensit immediate malū ef
se cui illa tam diu assueuerat, & se mo
deratius ferre quod iā nouū nō esset.

36 Atheniensibus sic admiratibus ho
minis eloquentiam, vt dicerent illū ef
se de numero decem oratorum, nihil
elatus est hac laude quē videbatur ma
xima, tantū respondit: Certē Andocide
sum melior. Is, vt opinor, fuit sophista
quīspiam notē vulgaris.

ANTIOCHVS SOPHISTA.

37 Antiochus sophista quū malē vul
gō audiret, veluti formidolosus, q̄ ne
prodiret in concionem, nec Reipub.
munia capefferet: Nō vos, inquit, me
tui, sed me ipsum: gnoscens bilem suā
vehementiorem q̄ vt coluberi posset.

Sūptus
inanes

Liberē

Malē
dicētia

Modē
And

Iracus
dia

Sensit

Lucius
immo
dicus

Liberē

Lucius

HERMOGENIS

Sensit idem Plato: qui sunt iracundioris ingenij, ad disciplinas quidē esse idoneos, ad gerenda Rempub. non item.

ALEXANDER SOPHISTA.

38 Alexander sophista legatione fungens pro Seleucia apud Antonij primum, vidensq; illū minus attentū, clariore voce dixit, Ausculta me Caesar. Caesar autē a terbitate confidentiaque vocis exasperatus, Ausculta, inquit, intelligoq; te. Tu enim es ille qui colis comā, qui dētes cā didas, qui polis vnaques, qui semper oles vnguentum.

HERMOGENES.

39 Antiochus hoc dicto taxauit Hermogenē, vt diceret illū inter pueros esse senem, inter senes puerū: siue ob valetudinem ante tempus imbecillem, siue ob dictionis genus neglectiū. Alij per iocū dicebāt, illius verba planē, iuxta Homerū, esse *ἡρώων*, quod ea veluti pennas abiiceret.

PHILAGER.

40 Rogatus quāobrem nō delectaret educandis pueris, Quoniā, inquit, nec me ipso delector. Agnoscebat naturae suae vitij. Erat enim iracundus & morosus, eoq; nec appositus ad tenerā aetate instituendā: quū hodie stulti parentes nullis libentius committant liberos suos, q̄ huiusmodi triculētis & asperis.

ADRIANVS SOPHISTA.

41 Adrianus sophista in cōuiuio philosopharū, ad quos adhibitus erat tanq̄ egregij cuiuspiam arcani confors futurus, quū sermo fuisset ortus de characteribus dictionis, & in quo quisq; preclaret

APOPH. LIB. VIII.

305

Ileret, & quid in quoq; potissimū imitandū esset. At ego, inquit, describā characteres, hauqua j recensens incisiunculas, scellestulos, mebra, aut rhythmos, sed meipsum mihi imitandū proponens, omniūq; inuēta ex tēpore profertens fluxu quoda orationis, ac lingua permittā hēc oīa. Quid de hoc Adriani dicto iudicandū existimant, viderint Critici, illud scio, Horatiū non temerē exclamasse, O imitatores seruū pecus. Et hodie videmus quosdā qui se totos addixerūt exprimendo Ciceroni, frigidus & elumbes euadere. Quod si quos delectat illud orationis genus leue & *ελαφρόν*, equidē nec obito cuiq; nec in uideo. At ipse malim Epicteti rudē & indolatā phrasim, sed naturalem, q̄ illi oratis omni flosculorū genere pictura tam Huius Adriani dictionē Herodes sophista solet appellare *κολεαρὸν* *μεγάλα παρὰ γυμνάσιον*, id est, colosif magna fragmenta: lunul in iuene notans orationē nō dū satis cōpositā, simul laudans & vocis & animi magnitudinē.

42 Quidam ē familiaribus miserat illi pisces in disco argēteo, defrutato auro: at ille delectatus vasculo nō remissit, tantū ei qui miserat, respōdit: Bene facis, q̄ etiā pisces: quasi discus esset do no missus. pisces tantū nouitatis gratia additi. Quidā autē dicunt id ioco factū, vt castigaret discipuli vitium, qui fordidior esse dicebat. Nam eo admonito discū reddidit. Quū essem apud Coloniā Agrippinā, senatus honoris gratia mihi vinū in cātharis testaceis, nec eos

Colosif si fragmenta

Facetē.

Improbitas.

Sermo incompositus.

Iracundia.

Imitatio.

PAVSANIAE

repeti mos est, id admiratis, rogauit eam
fam. Responsum est, olim vinum folere
mitti cantharis argenteis: hoc honoris
quoniam esset habitum cuido ex eorum nume-
ro, quod magna nobilitatis parte existimant
raptu viuere, postridie mane profecti
est cum argenteis cantharis. Re comperta
misit ad illum senatus qui cantharos re-
posceret: At ille, Vltro, inquit, dono de-
distis, & ego gratias egi. Hoc casu ad-
moniti mutarunt consuetudinem.

PAVSANIAS CAPPADOX.

43 Quoniam more suae gentis crassa
lingua sonabat, confundens consonan-
tes, breues producens, productas cor-
ripiciens, vulgo dictus est coquus, qui
preciosa obsonia mala condiret.

PROCLUS.

44 Proclus Naucratis filium habebat
intemperantem, gallis gallinaceis, coturnicibus, catellis, & equis alendis in-
dulgentem: quem pater adeo non incre-
pabat, ut vna cum illo potius iuvenaretur.
Quo nomine qui ab amicis obiu-
garetur, Citus, inquit, desinet, cum seni-
bus colludens, quam cum aequalibus.

ANTIPATER.

45 Antipater Hieropolites quoniam ductu-
rus esset Seueri Caesaris filium, forma
parum foelicis, & familiarium quispiam in-
terrogaret quando laturus esset τὰ ἀνα-
καλυπτήρια, sic appellabatur munera, quae
sponsae amici defererebat sponso tertio
die, quo sponsa debebat exhiberi spe-
ctada: Hermocrates lepidissime respon-
dit, ἐγκαλυπτήρια μὴ οὐκ τοιαύτην λαβών
id est, Encalypteria potius, quoniam talem
ducat

APOPH. LIB. VIII.

366

ducat. ἀνακαλύπτω est retego. ἐγκαλύπτω
tewego. Quod deforme est, tegi ma-
gis oportet, quam retegere.

HERACLIDES SOPHISTA.

44 Scripserat libellum cui titulum indide-
rat πόνος ἡνώμων, id est, laboris lauda-
tio. Eum quoniam Ptolemæus sophista for Indu-
tè obuius videret habentem præ mani-
bus, rogabat quid moliretur. Quoniam ille
respondisset, πόνος ἡνώμων. Ptolemæus
accepto codice, deleuit π, & adiecit, Τέ-
pus est vt legas titulum encomii, repe-
ritque scriptum πόνος ἡνώμων. Ptolemæus
huc allusit, quod si labor mereretur lau-
dem, eadem opera laudandus esset as-
inus animal labori natum.

HIPPODROMVS SOPHISTA.

47 Hippodromus sophista Clementi
tragœdiarum actori longè præstantissimo
quoniam apud Amphyxtones optimè re-
gesta negata esset victoria, quod Byzanti-
us esset, atque id temporis Byzantium à Ro-
manis obsideretur, proliens clama-
uit, Valeant applaudentes, ac perperam
de re iudicantes, ego, inquit, Clemen-
ti victoriam decerno. Quomodo alter hi-
strio appellasset Cæsarem, obtinuit Hip-
podromi suffragium.

Iudici-
um in-
corru-
ptum.

48 Quodam tempore quum illi vehe-
menter à Græcis applauderetur, mul-
tiq; magnifica acclamarentur, in qui-
bus illum æquabant Polemoni, Home-
rico versu respondit, τί μ' ἀθανάτων
ἴσθης, id est, Quid me immortalibus æ-
quas simul & cecidi hominis laudem au-
di

Mode-
ste

li a ferens

Facetia

Salto

argute

lepidè

QVIRINI

ferens, qui Polemonem tam præclaro testimonio ornari: & modestia, qui laudem inuidiosam repulit.

Home
rus

¶ Quodā tragediam appellante sophistarū matrem, correxit dictū: Ego, inquit, dico Homerū esse patrem. Siue q̄ nimia sit tragicorū grandiloquentia, siue q̄ fons tragediarū sit Homerus. Pulchrius aut̄ eit ex ipso haurire fonte
¶ Homerum appellare solet vocem sophistarum, Archilochum spiritum, q̄ ille suppeditet verba splendida, hic acrimoniam & vehementiam.

QVIRINVS SOPHISTA.

Admo
nitio
retor
ta

¶ Quū ab Asiāis reprehenderetur, q̄ in accusando mitior ac lenior esset q̄ ipsi docerēt, Multo, inquit, satius est vt vos meam accipiat̄ lenitatē, q̄ ego vestrā crudelitatem. Tūebāt Asiāi rhetores, & immodicis delectabātur.

Forti
ter

¶ Amicis ipsum de morte filij consolantibus, Quando, inquit, potius apparebo vir q̄ nunc? Sentiens dolorē quidem esse acerbum, sed hōc fortitudinis laudem fore splendidiorem.

PHILISCVS,

Pronū
ciatio.

¶ Philiscus illaudatus Rhetor, quum causam ageret pulchrē vestitus, sed tumultu irruens in tribunalia, voce semimuliebri, lingua supina, quouis positione spectans q̄ ad ea quæ agebantur, auersatus dicentem imperator, studuit illi os occludere, totaq̄ actiōe aquā intercipiebat, breues subinde percontationes obiciens. Ad quas quum parum appositē responderet Philiscus, Virum, inquit, imperator, arguit cæsa-

riet.

APOPH. LIB. VIII.

369

ries, Rhetorem vox. Græca plufculum habent lepōris, Συμὴν ἀνδρῶν ἀίτιον, διὰ τὴν καμνίαν, ἣν αὐτοὶ ἔχουσιν: notans illum, quod attonsa cæsaries declararet virum, sed oratio non declararet esse Rhetorem, sed feminam potius.

CASSIVS SEVERVS.

¶ In aduocatione quadam, quum M. Pomponius Marcellus Latini sermonis molestissimus exactor, solacissimū ab aduersario factū arguere persecutaret, interpellatis iudicibus dilationem petijt, vt litigator suus alium grammaticum adhiberet, quod diceret sibi cū aduersario non de iure, sed de solacismo controuersiam futuram.

Mole
stia loq

M. POMPONIVS

MARCELLVS.

¶ Quū ex oratione Tiberij Cæsaris quodā reprehendisset, contrā affirmante Atteio Capitone, id esse Latinum, & si nō esset, futurū certē: iam inde, inquit, mentitur Capito. Tu enim Cæsar ciuitatem dare potes hominibus, verbis nō potes. Aeditio Aldina corruptē legit, verba nō potes. Hominibus datur ciuitas, qui recipiūt in ius ciuiū: verbis datur ciuitas, quæ recipiūt in cōsuetudinem sermonis Romani: quemadmodū multæ voces non Græcæ tantū, sed & Britannicæ, & Gallicæ, & Persicæ ciuitate Romana donatæ sunt. Id publicus vsus potest, Cæsar nō potest.

Libert

REMNIVS PALEMON.

¶ Is flagrabat libidinibus vsq̄; ad infamiam oris, vnde quidā in turba osculum ingerentem, quū refugiens deni-

Il 3 tare

EVRIPIDIS

Salsē

tare nō posset, dictō non infaceto re-
pult. Vis tu, inquit, magister, quoties
festinatē aliquem vides obligurire.

EPICVRVS ATHENIENSIS.

Amico
rū com
munia
omnia

4 Improbatur institutū Pythagore, quū
doceret amicorū communia esse om-
nia, iubebat vt discipuli quod quisque
habebat, deponerent in commune, di-
cens, id esse dissidentū verius q̄ amico-
rum. Etenim si quis verē sit amicus, ni-
hilominus habeo pro meis quē ille
possidet, quā si de posuisset. Porro q̄
dissidit, aut non est ipse verus amicus,
aut de alterius animo dubitat.

CTESIBIVS.

Benig-
nitas

5 Arcesilaus quū inuiseret Ctesibium
egrotantē, sensitq; hominem egere
clam crumenam pecunijs plenam sub-
iecit ceruicali: quā vt reperit Ctesibi-
us. ait, Ἀρκιδιάδης ἦτο παύριον, id est, Ar-
cesilai hic ludus.

EVRIPIDES.

Ducti
prudē-
tia

6 Celebrat illud Euripidis dictū: vni-
cū cōsiliū rectum magnam militū mā-
nū vincere. Quo prudenter admonu-
it, non perinde referre q̄ numerosum
educas exercitū, sed q̄ cordati sint ex-
ercitus duces. In bello siquidem longē
plus habet momenti prudentia soler-
tiaq; q̄ vires consilij expertes.

Silētii

7 Idē cui dā opprobranti graueolenti
am oris, Multa nimirum, inquit, in illo
occulta cōputruerūt. Significās se pos-
se cōtinere arcana. Solent autē res in oc-
culto congestæ cōputrescere.

DIONYSIODORVS
TIBICEN.

Gloria

APOPH. LIB. VIII. 169

8 Gloriarī solet, q̄ nemo pulsus suos
audisset, neq; in triremi, neq; ad fontē, Laus à
quemadmodū Ilinenæ. Sentiens se nū lauda-
quam captasse plausus sordidorum & tis
imperatorum, sed sāt habuisse probari
paucis eruditus. Ita Laërtius in Cratete.

STRATHIAS.

9 Colax Bianti stupido sic adulatus
est. Plus bibiliti rex Alexāder. Quod
in Alexādero turpissimum erat, illi lau-
di tribuit. Neq; enim statim laude dig-
num est, quod sit à principibus.

Adula-
tio.

ALEXANDER MAGNVS.

10 Quū inuitaretur vt Darij filias quas
habebat captiuas inuiferet, prædicabā-
tur enim puellæ admirabili esse for-
ma, noluit ire, dicens, Sibi non commit-
tendum, vt quū viros vicisset, à mu-
lieribus vinceretur.

Conti-
nentia

DVELLIVS.

11 Duellius qui primus Romæ è naua
li pugna triumphum obtinuit, iam se-
nex tremuloq; corpore, in iurgio quo-
dam audiuit exprobrari sibi graueo-
lentiam oris: redijt domū tristis, & ex-
postulauit cum Bilia vxore, quā vir-
ginē duxerat, quorū huius vitij nunq̄
admonuisset, quo licuisset mederi. Ad-
monuissē, inquit illa, nisi putassē om-
nibus viris ad eundem modū olere a-
nimā. Et hoc apophthegma superius
alteri tributū retulimus. Si Bilia verē
sensit quod dixit, argumentū est insig-
nis pudicitia: (sū finxit, magna est ciui-
litas erga maritum, magna item tole-
rantia, quæ tamdiu pertulerit hoc in-
commodum absq; fastidio.

Pudici-
tia con-
iugalie

PORTIAE
QVIDAM.

Facet. 12. Quidam iratus Agasini volebat esse percutere: quumque is clamaret, Atheniensis sum: ad Asinum versus, At tu, inquit, Atheniensis non es: ei que multas plagas indixit. Meminit Plutarchus in libello De cohibenda iracundia.

PROMETHEVS.

Vfus rectus 13. Quum ignem ex coelis in terras deponit, etque, primum visum Satyrus comploti vellet & exosculari: Hæus, inquit, ni caues hirce, profecto dolebit tibi mentum. Admonens etiam quæ natura pulcherrima sunt, maximeque necessaria, tamen fieri perniciofa, nisi recte utaris.

BOS.

**Auxilia mu-
tua.** 14. Bos sub onere deficiens rogauit camelum conferu, ut se oneris parte recepta subleuaret: cui recusanti, Imò, inquit, & me ipsum & hæc omnia portabis. Idque factum est mortuo boue. Ita Plutarchus in libro De tuenda bona valetudine.

PORTIA MINOR.

Pudicitia 15. Quum laudaretur apud eam mulier quædam, ut bene morata, quæ tamen ita rarat matrimonium: Fœlix, inquit, ac pudica matrona non nubit nisi semel. Non passa est illam inter bene moratas numerari, quæ citra necessitatem ascisceret alterum virum. Nam multas huc cogit egestas. Porro coitus gratia nubere, non est verè pudicarum. Rôque dixit, fœlix, excusans necessitatem.

ANNIA.

Facile 16. Propinquis admonentibus, ut alteri nuberet: esse enim illi & ætate integram, & faciem bonam, quorum alterum spem

LIBER VIII.

369

spem faceret prolis, alterum promitteret amorem mutuum. Nequaquam, inquit, hoc faciam: nisi enim bonum virum nata fuero, nolo timere ne perdam: sin malum, quid necesse est, post optimum perpeti pessimum?

MARTIA Catonis filia minor.

17. Rogata quare a morte mariti nollet nuptiis iterum nubere, Quoniam, inquit, non dotis inuenio virum, qui me magis velit quam causa mea. Non probauit coniugium, quod non conciliaret amor matius. Quæ ducis dotis causa, conductum habet concubinum, verius quam coniugem.

18. Eadem quum diutius lugeret maritum, rogata quem esset habitura die luctus ultimum: respondit, Quem & vitæ. Sic illa Ethnica, magno sane cum dedecore plurimarum Christianarum, quæ viro nondum elato iam nupserunt.

VALERIA.

19. Valeria Messalarum soror, rogata cur amisso Seruio viro, nulli vellet nubere, Quoniam, inquit, mihi semper viuittia. maritus Seruius.

PYTHIAS.

20. Pythias Aristotelis filia rogata quid esset color pulcherrimus, Is, inquit, quæ in ingenuis gignit pudor. Agnoscas vel ex hoc dicto Philosophi filiam. Solent autem foeminae alijs coloribus alia delectari.

21. Philosophus quidam priscus, sed ævum. huiusmodi sermone Arfinoes reginae luctum compescuit. Quum Iuppiter, inquit, inter demones rerum faceret partitionem, Luctus non aderat, sed distributiones iam peracta erat.

nit. Huic igitur quū Iuppiter aliquid honoris tribuere vellet, nec esset quod daret, quippe iā consumptis omnibus, tādē assignauit illi honore qui mortuis impenditur, veluti lachrymas & mœores. Quemadmodum igitur, inquit, ceteri dæmones bene volunt ijs à quibus coluntur, itidē & Luctus.

Quod si fuerit abs te cōtemptus ò mulier, haud quāq̃ venturus est ad te: contra si diligenter abs te colatur honori bus illi designatis à Ioue, mœoribus ac lamētis, diliget te, semperq̃ tibi sup peditabit aliquid earū rerum quibus abs te ppetuò possit honorari. Refert Plut., in cōsolatione ad Apolloniū.

DEMOSTHENES Mytilenæus.

22 Pulsauit fores hominis musicę ac ci tharę dediti: quumq̃ is audito pulsū iussisset illum introire, Faciam, inquit, si prius alligaris citharam. Subnotās il lum nihil aliud q̃ cithara canere. Re fert Plutarc. Symposiaca lib. 2.

ATTILIVS.

23 Dixit satius esse ociosum esse q̃ ni hil agere. Refert Plin. Iunior ad Minu tium Fundanū. Satius est enim, inquit, vt Attilis noster eruditissimē simul & facetissimē dixit, ociosum esse q̃ nihil agere. Quāq̃ hoc dictum ascribitur Catoni seniori. Ociosus est, q̃ vacat ab externis actionibus: nihil agit, qui ne gocijs infrugiferis, nihil ad beatē viuē dum conferentibus occupatur. Quem admodum qui molliuntur, nec satis succedit quod agunt, satagere dicun tur: ita nihil agūt, q̃ frustraneis actioni bus tumultuantur. Plinius enim putat

Studiū
immo
dicū.

Nihil
agere.

eos, qui militaribus negocijs distrahitur, nihil agere: contra qui se philoso phicę dedunt, ociosos esse.

24 Dicere solet, sic adolescentes in fo ro auspicari à causis centumviralibz, Profe vt pueri solent in scholis ab Homero: ctus. quod vtrunque sit maximum, quum oporteat paulatim per gradus ad id quod summum est peruenire. Memi nit Plinius ad Maximum.

PLINIVS Maior.

25 Dicebat nullum esse librū tam ma- Lectio lum qui nō aliqua parte prodesset. Ve nis vti rum qui dixit de his qui norūt ex quibz. litas. cunque libris si quid inest frugiferum excerptum. Sed sunt qui in libro q̃tū uis bono nihil veniantur, nisi quod re prehendant.

26 Idem quum recitatore quiddam perperam pronūciantem amicorū quis piā reuocasset, & vt repeteret, cōgēis Tpis set, Quid, inquit, an intellexeras? quū parsi- monia ille annuisset, quor ergo, inquit, reuo- cabas? Decē amplius versus ista tua in terpellatione perdidimus. Tanta erat parsimonia temporis.

17 Idem nepotem suum ambulante vi Tpis des, obiurgauit. Poteras, inquit, has ho parsi. ras nō perdere. Nam qui lectica vehē bant, aut recitantem audiebant, aut si libuisset aliquid etiam enotabant, aut dictabant aliquid, quorum nihil licet ambulanti.

PASSIENVS PAVLVS. 28 Passienus Paulus eques Romanus, sed dubiæ sanitatis, quum recitans ele Ridicue gias suas sic auspicaretur, Priscę iubes: le. Priscus labolens qui tum aderat, Ego

APOPTHEGMATVM

verò, inquit, non iubeo. Protinus ingens omnium risus coortus est. Fingūt enim poetæ suo arbitrio quicquid libet. At Priscus nō tulit poetica fictionem.

THRASEA.

29 Referente Plinio Iuniorē, dicere solet: Quis vitia odit, homines odit. Sentiens nullum esse hominē, qui non multis vitijis sit obnoxius, licet alijs alij laborent. Ac se penumero accidit, vt qui alios insectantur, ipsi grauioribus mactent vicijis.

VIRGINIVS.

30 Cluuius historiographus sic affatus est Virginiū, cuius res gestas attigerat: Scis Virgini quā fides historiæ debeatur. Proinde si quid in historijs meis aliter legis ac velles, rogo ignoscas. Ad hanc Virginius, Tu ō Clui, tu ne ignoras ideo me fecisse quod feci, vt esset liberum vobis scribere quā libuisset? Vox excelsi animi testis, & recte facturam conscientia contenti

FRONTINVS

31 Vetuit sibi extrui monumētum, his verbis: Impensa monumentis superuacanea est, memoria nostrī durabit, si vita meruimus. Excelsi animi est, cū preelara gesseris, gloriam contemnere.

ARCHITAS.

32 Architas quum in agro comperisset quosdā ē famulis admisisse quiddā, sentiens se cōmotiorē in illos, nihil quiddum fecit, tantum abiens dixit, Fortunati, inquit, estis, quia irascor vobis.

AVFIDIVS Modestus.

33 Quintū in morbo sibi dicentem marmus esse frigidus, hoc scōmate taxauit,

Atqui

LIBER VIII.

371

Atqui calidas, inquit, ē provincia extulisti: notans eum quod pro consul administrans provinciam, multa furatus esset. Meminit Plut. in Symposiaci lib. 2.

QVIDAM.

34 Quidam imperatorem incusauit, quod illius insidijs, & ocio, & somno fuisset priuatus, videlicet quod illius benignitate ē paupere factus esset diues. Referē eodē loco.

QVIDAM.

35 Quidam Antigoni amicus quū ab eo petisset talentum, nec accepisset, postulauit ab eo deductores, ac corporis custodes. Rogatus quamobrem, Neg, inquit, insidijs impetar, affingens se talentum humeris ferre.

ARISTARCHVS Theodectæ pater.

36 Dicere solitus est, Olim vixerant septem sapientes, nūc haud facile totidē inuenias idiotas. Notās sophistarū turbam, qui se pro sapientibus iactabant, vt vix superesset qui profiteret indotum.

SELEVCVS REX.

37 Subinde dicere solet, si multi scriēt quantū sit negocij, tantūmodo tot epistolās scribere ac legere, nec humi proiectū diadema tollerēt. Huius molestie nequaquam est rudis Erasmus, etiam si rex non sit.

CANVS Tibicen.

38 Dicebat homines ignorare, quantū plus ipse canens uoluptatis caperet, quā alij: alioqui auditores nō daret mercedem, sed acciperent. Virtus incunda est eam exercentibus: vnde mirum est quosdā ad id mercede velle cōduci vt

II 7 bene

Homo

Aiose.

Aiose.

Mode
natē.

Salsē.

Iocose

Libere

Salsē.

Regi
cura.

Facetē

APOPHTGEGMATVM.

bene viuant, quum ipsa virtus abude
magnum sui sit premium.

LAMPIS negociator.

19 Interrogat quomodo sibi parasset
diuitias, Magnas, inquit, haud difficul-
ter, exiguas verò cum labore, ac tardè.
Sentiens initio paulatim magnâq; vi-
gilantia corrosam pecuniam, Ceterum
parata iam ingenti sorte, facile est am-
plis lucris ditescere. Primū autoritas
ac fama tardè paulatimq; nec sine ne-
gocio paratur. At qui iam innotuit, fa-
cile magnam assequit laudē. Meminit
Plut. in libello, An seni capeſſ. sit resp.

ISMENIAS.

40 Ismenias tibicen canebat in sacrifi-
cio, cūq; nō litare, is q cōductus fue-
rat, arreptis tibijs canebat ridicule, &
hoc canēte litatū est. Incusantibus aſit
ijs qui aderant, Diuinitus, inquit, con-
tingit venuste canere. Hic Ismenias ri-
dens, At me, inqt, canente dij volupta-
te capti cōmorabant, te verò festinate
illos abigere, arripuerit hostiā. Refert
Plutar. Sympos. lib. 2. Cōductus ille
sibi laudem arrogabat, q ipso canente
litatū sit, quasi dij magis delectati sint
ipſius cantu q Ismenia. Id lepidissime
retorſit Ismenias: ideò nō fuisse litatū,
q dij gaudentes erudita musica, diuiti-
us amarent adesse sacrificio. At quum
ille tam ridicule caneret, quasi stude-
ret deos abigere, ne vacui recederent,
arripuerunt victimam.

PAVSON Pictor.

41 Pauson pictor receperat à quodam
equum pingendū specie volutantis se
se, &

LIBER VIII.

172

se, & pinxit currentem. Indignante eo
qui conduxerat, Pauson ridens, inuer-
te, inquit, tabulā: eo facto iam nō cur-
rere, sed volutari videbatur. Ita quæ-
dā errata quæ videntur maxima, mini-
mo negotio corriguntur, si quis com-
mode interpreteur. Refert Plutarchus
in libello, Quor Pythia vates defisset
carmine reddere oracula.

42 Serbidijs Scævola virtū iuris pru-
dentia, tum M. Antonini Imperatoris
amicitia celebris, dicere solitus est, ius
ciuile vigilantibus scriptū esse, nō dor-
mitantibus. Sentiens iuris prudentiam
non sine summo studio percipi, quem
admodū Aristoteles sic edidit libros
Naturalium, vt non essent editi, nisi vi-
ua vox doctoris accederet. Refertur
libro Pandect. 21. Titu. quæ in fraudē
credit. l. pupillus. Verum vt Scævola
merito requirit studium ac vigilantia,
à iurisprudentia candidatis, ita nemo
non improbabat sententiam Iodoci, q
Mechliniēſi ſenatui præſedit. Nusquā
enim non magna contentione tuebat,
neminem poſſe vel vnus legis intelli-
gentiam conſequi, qui quicq; ſciret in
bonis literis. Et quū in conuiuiū quo-
dam mecum diſputans incaluiffet, ad-
debat vix eſſe treis in orbe qui leges
Cæſareas intelligerent. Aderat huic cō-
uiuiō Ioannes Syluagius Caroli tum
regis Cancellarius, Georgius ab Halo-
no, Blaſius iureconſultus, & alij non-
nulli. Fatebatur tamē Bartolum leges
ad plenum intellexiſſe, quum contra
illum tot locis hallucinatum eſſe.

Corre-
ctio.

Indu-
ctia.

RAP

**APOPHTHEGMATVM.
PAPINIANVS.**

Libertas nostra. 43 Bassianus Antonini imperator magna laborabat inuidia, q[uod] fratrem occidēdū curasset. Eoq[ue] Amylio Papiniano prætorei præfecto, ob eximia iurisprudentiam summæ apud Romanos auctoritatis, negociū dederat, vt hoc facinus apud Senatū defenderet. At is respondit, multò facilius paricidiū per petrari q[uam] defendi. Ob hæc liberam vocem Bassianus occidit virum in mortalitate dignū. Fui olim cū quodam iure consulto in aulicis negocijs diu multumq[ue] versato, qui dicebat sibi nihil esse grauius q[uam] interdū palam iniqua animo reclamante cogere, ut exequi nec id satis, cogere, ut excogitare fucos, quibus quod erat iniquum, videretur æquum. Sed hæc ipsi principes interdum non intelligunt, aliquoties nesciunt quidem.

Virtus præstada non præstenda. 44 Prætoris viris ab Imperatore Adriano petentibus, vt sibi de iure respondere liceret, rescripsit, hoc munus non peti solere, sed præstari. Quare accingerentur si qui sibi siderēt, & populo sui specimen darent. Nam Augustus, quò maior esset iuris peritorū auctoritas, cōstituerat, vt qui respondere vellent, id ex auctoritate Cæsaris facerent, quā antea liberū fuisset respondendi munus subire, quicumque sui fiduciam haberent. Sic & hodie creantur doctores medicinz, iuris, artium, Theologiæ, cū hoc nomen promeruisse sit pulchrius, quàm obtinuisse.

45 Saluius Iulianus tū eximia iuris cognitione

LIB. VIII. 177

gnitione tum multorum principum amicitia clarus, solitus est dicere: & si Indulterum pedem in sepulchro haberē, Atria, adhuc addiscere vellem. Refertur, padesit. lib. 40. Tit. de si dei commissis L. apud Iulianum Hec sententia optimo iure placuit laudatissimis viris. Sed hodie passim audimus has voces: Iam adultus sum, scire est discere. Imò hoc turpius est nescire quæ cognitu digna sunt, quòd adultus es.

46 Quum post cladem acceptam ad Persas quidam ab Arcadia transfugissent, auxilia pollicētes, producti sunt in conspectum Xerxis. Ibi Persi percontantibus quid agerēt Græci, responderunt eos celebrare Olympia, ac gymnetica eque, Atriaque certamina spectare. Rursus percontantibus quod esset certaminis premium, responderūt coronā oleaginam. Hic Tritæchines Artabani filius, versus ad exercitus præfectum, papæ, inquit, Mardonii, in cuiusmodi viros nos incitasti ad pugnadū, qui non pecuniarū gratia certamina agitant, sed virtutis ac laudis. Ea vox tū visa est timida, vt sepe numero prædicia habetur pro ignavia. Refert Herodotus in Vrania.

47 Quum Xerxi nunciatum esset, q[uod] fortiter, quàmque etiam feliciter Artemisia rem gessisset in pugna nauali, dixisse fertur sibi fœminas fuisse viros, contrā viros fuisse fœminas, q[uod] parum dextrè se gessisset. Refert Herod. lib. 8.

48 Aristo Chius dicere solet, dialectici subtilis sorū argutias similes esse telis araneatarum, q[uod]

Virtus sibi præmium est.

Præposterata.

Nugæ

subtilis

APOPHTHEGMATVM.

rum, q̄ plurimū haberent artificij, mi-
nimum vtilitatis. Nam is cū ceteris Cy-
nicis putabat Logicam ac Physicē à
philosophia submouendam, sola Eth-
icē diligenter exercendam. Huius sen-
tentię princeps fuit Socrates.

Diale-
ctica.

Idē *ἰδὲ μὴν ἡγοῦντο* etiā, dialecticorū
subtilitates dicebat similes luto via-
rū, ad nihil vtili, nisi q̄ ingredietes im-
pellit ad lapsum. An illi rectē damna-
runt vniuersam dialecticam, alij vide-
runt. Illud experimentis compertū ha-
beo, nullos magis aberrare à vero, q̄
qui superstitionē in hoc studiorū ge-
nere sunt versati.

Salū.

Diogenes cōuitijs laceffitus à quo-
dā de crimine proditionis infami, Gau-
deo, inq̄t, me tibi factū inimicū, quādo
tu nō hostes, sed amicos lædere soles.

Salū.

Idem à caluo quodā maledictis as-
persus, Ego quidem, inquit, tibi nullā
facio iniuriam, quin potius laudo ca-
pillis tuos, qui malam caluariā effuge-
runt: subnotans illū non iudicio, sed co-
rebri vitio maledicum esse.

Facetē.

Lacon quidā gymnasiarchū ligna
ἄκοντα exhibentē facetissimo ioco in-
cussauit, dicēs, q̄ per eū ne lachrymas
qui dē illic effundere daretur. Fumus
enim excutit lachrymas oculis. Acap-
na ligna inde dicta sunt, q̄ fumo care-
nt.

Facetē.

Alius quendā quotidie cō-
uiuante, plagiarīū ac tyrannū appella-
uit, per quem tot annis nunq̄ vidisset
mensam suā, loci lepos est in fictione.
Plagiarīū appellauit, q̄ liberalitate sua
hostes sibi redderet obnoxios: tyrannū,
quod

LIB. VIII.

174

Nulli
fidedū

q̄ pillū nō liceret cuiq̄ domi suę viue-
re. Quidā ambientes amicitia fœ (re-
dus inire cū Lacone, volebant se quo-
cunq; vellet vinculo adstringere, quo
certis esset, amicitia fore sincera. Qui
bus ille, Vna est, inquit, de amicitia cer-
tudo, si etiā volentes lædere nō pos-
sent. Nam reliquæ omnes prorsus in-
firmæ sunt. Conuenit cum illo Chilo-
nis, sic habendum amicū, vt cogites
illum posse fieri inimicū.

Socrati tribuit & illud, nec à mor-
tuo petendū colloquiū, nec ab auaro Craui-
beneficiū, Nam mortui aut nō respon-
dent, aut lædunt: ita auarus aut nō dat
quod rogatur, aut infeliciter cedit ac-
cipienti, quod datur animo inimico.
Idem cōspiciēs prædiuitē quendā, Diues
sed indoctum: Ecce, inquit, aurū mā-
cipiū. Indoctus seruus est & cupidita-
tus.

Cōspiciens quendam quibuslibet
citraque delectum elargientem, Malē, Profu-
inquit, percas, qui ex gratijs, quā sint
virgines facias scorta.

Aiebat sibi videri, q̄ dijs semper
riderent spectantes inanes hominum
euras, quorum quā omnia sint exigui Vita in
temporis ac momenti, tamen non pa-
ri cura tractantur. Sic enim tumultuā
tur homines, quasi & magna sint &
perpetua, quæ hic geruntur.

Interrogatus quare non scriberet Libro-
libros, quoniam, inquit, chartæ ijs qui rū mul-
scripturi sunt, pluri essent emende-
titudo
Socrates nihil scripsit i vita, iudicās li-
brorū copā officere studiosis sapiētie

Trai-

APOPHTHEGMATVM.
TRAIANVS.

Fiscus
Lien.

Salfe.

Indo-
les

1 Traianus imperator initio procuratores habebat rapaces, qui prouinciales calumnijs expilabant. Quorum vnus fertur, vnumquemque diuitum sic cōuenire solite. Quid habes? Vnde habes? Hac vbi didicerat, addebat tertium, pone qd habes. Sed admonitus à Pompeia Plotina vxore, cohibuit eius modi vexationes prouinciariū, addens vocē optimo iure laudatā: Fiscū esse li-
2 enem, qd eō crescente, reliqui artus cō-
tabescant. Sedit optimus princeps, iniquū esse, sic explere fisci vnus, vt nihil habeant subditi, presertim quū lo-
ni principis sit, quicquid habet popu-
3 tus de quodā adolescente qualis videretur, Arcadē esse respōdit: Siue signifi-
cans illū esse stupido ingenio, siue vt
eruditi quidā malunt, mollem & pa-
thiciū, qd Arcades ferantur glorijs
victitare: teste epigrammate. *παιδίον
ἀρχαδία βαλανεφάροι ἀνδρὲς ἰαδίον.*
Glans autē apud Latinos interdū ob-
secram habet significationem.
4 Scipio super cœnam interrogatus,
quem egregium imperatorem habitu-
ra esset respub. si quid ipsi humanitus
accidisset, Vel hunc, inquit, Marium in-
tuens, iam tum in illo perspiciens in-
genium maximis rebus natum. Refert
Eutropius libro quinto.
5 Quum Syllana crudelitas magna
licentia seq̃ret in capita ciuium, nam
occisi feruntur supra nouem milia,
percursoribus libere per urbem vaga-
tibus

LIB. VIII. 175

tibus, ac cæteris metu attonitis, Q. Ca-
tulus palam ausus est dicere Syllæ, Cū Liberē
quibus tandē victuri sumus, si in bel-
lo armatos, in pace inermes occidi-
mus? Eutropius.

6 C. Caligula frequenter exclamare Voxy
solet, vtina vnīuersus populus Roma rānica.
nus vnicam ceruicem haberet, Tāta
portenta tulit olim mundus pro mo-
narchis. Eutropius refert.

7 Traianus Cæsar solitus est dicere,
principes omnes multum abesse à Ne-
ronis quinquennio. Nam Domitius Dege-
neratio
Nero primis annis quinq; summa cū
laude gessit imperium, priusq; ad Ca-
ligulæ auunculi sui crudelitatem ap-
pelleret animum.

8 Sergius Galba in grauissimis bellis
feuerissima disciplina habuit milites
suos, adeo vt simulatque venisset in
castra, protinus vulgaretur ille Tro-
chaicus: Disce milēs militare, Galba
est, non Getulicus. Disci-
plina
milita-
ris.

9 Otho Saluius quum videret aut de
ponendum imperium, aut magna ci-
uium strage tuendum, statuerat spon-
te mori: & amicis ac militibus hortāti-
bus, ne tam citò de belli euentu despe-
raret, negauit sibi suā vitā esse tanti, vt
hac de causa bellū ciuile nasceretur.
Quis nō miretur hūc aīm in principe
ethnico eoq; xxxviij. annos nato.

10 Nerua Cocceius in cœna cui asside-
bat Viento qui sub Domitiano con-
sularem dignitatē fuerat adeptus, sed
multos clam apud illū detulerat, quū
orta Catuli mentione, qui calumnia-
tor in-
iū-

Pietas
in rep.

APOPHTHEGMATVM

tor insignis fuerat, diceret, Quid nam faceret Catulus, si Domitianus superuixisset? Iunius Mauricus respondit, Nobiscū, inquit, cōnaret. Satis libere submonens imperatorem, q̄ Veientonem haberet familiarē, simillimū Catulo, quē vt calūniatorem execrabatur.

Libere

Comitas in princepe.

Beneficentia cōciliat amicos.

Constantia.

Clementer.

9 Optimo iure laudibus vehitur illa vox Traiani, qui amicis incusantibus, q̄ parū memor imperatoris maiestatis, nimīū esset omnibus expositus, respondit, Talē prætabo imperatorem priuatis, quāle optare ipse priuatus Flauius Vespasianus quā ad-

12 Titus Vespasianus quum à duobus clarissimis ordinis esset in ipsum conuocatus, ac facinus eō processisset, vt iā inficiari non possent, deduxit illos in spectaculū, atq; inter illos medius cōsedit, ac petitis de industria mirmillonū gladiis, velut exploraturus aciem, vnum vni, & alterum alteri commisit, tanquam prouocās ad id quod moliebantur: illis autem percussis, & animi præsentiā admirantibus. Videtis ne, inquit, principatū fato dari, frustra-que tentari facinus potiundi spe, vel amittendi metu?

13 Idem fratrem Domitianum infidias molientem, nō est vltus, sed his vterbis admonuit. Quid opus te par-

odio pe-

LIBER VIII.

170

dio petere, quod me volente obuētū est, imō quod iā habes, imperij particeps? Haud temerē in Christiano reparias tantum mansuetudinis.

14 Iulius Maximinus proditione inlitem interfectus est, vnā cū filio Diadumeno etiam nū puero: quo tempore conclamatū est à militib;: Ex pessimo genere ne catulū quidē esse relinquēdum. Alluisse videntur ad grācam parciemiam, *νίκη* & *πατρίκα κτίνας*, *παίδας καταλίψας*.

15 Constantius Chlorus amicis admonentibus, q̄ in agendo sisco videretur indigentior, respondit, publicas opes rectius à priuatis haberi, quā intra vnum claustrum referuari. Bonus princeps qui magis à suis diligitur, q̄ timetur, habet quicquid ciues possident.

16 Iulianus imperator eunuchos, coquos, tonsores, eiecit ē palatio. Rogatus quā ob causā, negauit sibi opus esse eunuchis, quum vxor decessisset: nec opus esse cōquis, q̄ simplicissimis cibis vesceretur. De tonforibus dixit, vnum multis sufficere.

17 Valentinianus nondum imperator templum Fortunæ ingrediens cū Iuliano, hinc atq; hinc stantibus ædituis, qui aquam introeūtibus aspergerent: vbi vidit in chlamyde purpurea guttam aquæ pugno percussit ædituum: Hoc, inquit, non est purificare, sed inquinare. Nam illi tales aspersiunculas appellabant purificationes.

18 Theodosius iunior tam admirabili Clementia ingenij lenitate, vt quū ab amicis terro-

Crude liter.

Priniceps charus

Famulatum perfluum.

Libere

rogare-

APOPHTHEGMATVM

rogaretur, quamobrem neminem eorum à quibus lædebat, supplicio capitis afficeret, Vtinā, inquit, mihi liceret & mortuos ad vitam reuocare. Ad priuatas iniurias oportet principē esse facilem ad ignoscendum: in ijs quæ lædunt reip. decet esse seuerum.

19 Idem quum in amphiteatro Constantinopolens federet spectator, & populus damnatū efflagitans clamaret, Crudeli bestia artifex obiectus, pugnētis cōpescuit immitem turbę vocē, dicens, Nescitis, inquit, q̄ nos consueuimus clementer spectare: innuēs, ubi cunq; adeat princeps, illic oportere omnia mitius geri.

20 Xantippe de Socrate marito prædicare solet, quòd semper vidisset illū eodē vultu reuertētē domū, quo exierat. Argumentum verē constantis animi: quū alij domo egressi si qd accidit triste, redeāt turbidi, si qd leti, gestim.

21 Pythagoras posteaq̄ venerat (tes. Philuntē & cū Leonte Philiahorū principe doctē & copiosē quēdā differuisset, Leon ingeniū & eloquentiā hominis admiratus quesitū ex eo, quā maxime arte consideret, cui Pythagoras respondit, se nullā quidē arte scire, sed esse philosophum, id est, sapientiē studiosum. Huius verecūdia, sapientis cognōmē arrogans, quo se prius venditārāt isopos, vertit in titulū modestiæ.

22 Antipater Cyrenaiacus mulierculis quibusdā cecitatem ipsius deplo rantibus, Quid agitis, inquit, an vobis nulla videtur voluptas nocturnat

Noctē

LIB. VIII.

377

Noctē omnes cæci sumus, nec tamē lamentamur. Habet animus quo se deleret, etiā ocellis sensibus. Responsum Antipatri conueniebat foeminis, omnia voluptate metientibus.

23 Asclepiades non ignobilis nec in exercitatus philosophus, cuidā interroganti, quid incōmodi cecitas ipsi attulisset: Vt vno, inquit, puero ambulē comitator. Significās sibi minimū esse molestiam cecitatem corporis, quum animo cerneret.

24 Theoderus Lysimacho mortem minitanti, Præclaram, inquit, rem effecisti, si Cantharidis vim consequutus es. Cantharis insectum est minutū quidem, quod tamē letale gerit venenū. Itaque qui mortem hominī minatur, nihil minantur magni, quum idem possit contemptissimum animalculū Scorpius.

THRASEA.

1 Thræsea dicere solitus est, suspiciendas esse causas, aut amicorum, aut destitutas, aut ad exemplū pertinētes: amicorū, q̄ ex lege Gratiarum amicorum cōmunia sunt omnia: destitutas, q̄ in his potissimū & constantia agentis, & humanitas cerneretur: ad exemplū pertinentes, quia plurimum referret bonum an malū ducem haberent. Frequēter enim bonę causę vitio patronorum vincuntur. Expedit autē ad bonos mores, vt in iudicijs succūbat prauitas, superet innocentia. Refert Plinius in epistola ad Quadratum.

2 Pollio dicebat, commodē agendo

XX

factum

Clementer.

Constanter.

Modeste.

Fortiter.

Fortiter.

Fortiter.

Officiū bene collocandū.

APOPHTHEGMATVM

factum est, vt saepe agerem: sed saepe agendo factū est, vt minus cōmode, q̃ scilicet assiduitate nimia facilitas magis q̃ facultas, nec fiducia sed temeritas paratur. Quod accuratē factū velimus, rarō faciendū est. Hac ratione duci videntur Itali quidā eruditi, qui licet pulchrē calleat latinē, tamē vix vnq̃ adduci possunt vt in familiari congressu latinē loquantur. At si quādo cōpellit necessitas, dicūt exactē, quasiq; descripto. Noui Venetiā Bernardum Oricularium ciuem Florentinū, cuius historias si legis, dixisses alterū Salustium, aut certē Salustij tēporibus scriptas. Nunq̃ tamē ab homine impetrare licuit, vt mecum latinē loqueretur: subinde interpellabā, surdo loqueris vir praeclare, vulgaris linguae vestratis tam sum ignarus q̃ Indica. Verbum latinum nunq̃ quivi ab eo extundere.

3 Quum Antipater intra Lamiam a Graecorum copijs esset conclusus, ac velut ob res scilicet vestitas Athenienses dijs immolare gestas, Demosthenes ad quendā amicorū nomine Agesistratū, ait sibi non eandē esse cū ceteris sententiā, Noui enim, inquit, Graecos stadium pugnare & scire, & posse, Dolichon aut nō item. Dolichon aut cōtinet vigintiquatuor stadia. Notauit suos, q̃ protinus vna contenti victoriola, deponerent bellandi studiū, quum oporteat eiusmodi successibus non frui, sed vti ad maiorum rerum occasionem.

4 Quodam tempore vox Demosthenis in-

LIB. VIII.

172

nem inter concionandum defecit ob multitudinis fremitū. Id obijcentibus Clamo ita respondit, Historiones ē voce iudicare par est, oratorē ē mente. Graeca iucundius sonant: *ἱστορίαις ἢ κρουσμοῖς ἐν τῷ φωνῇ, τοῦ δὲ ῥήτορος ἐν τῷ νόμῳ*. Historio seruit populo, orator cōsultat. Ille delectat, hic prodest. Ad bene cōsulēdum non refert, q̃ sit vocalis, sed q̃ opportuna suadeas. Actori voce opus est, quē vincat multitudinis fragor: orator talis esse debet, vt populus ipsum vltro tacitus & attēsus auscultet.

5 Idem Epicli opprobriant q̃ semper dicturus meditaretur, Erubescerem, inquit, optimo iure, si tantē multitudini consulens dicerem ex tēpore. Qd alij praeclarum esse ducunt, subito ex imparato dicere, id vir cordatus iudicabat esse temeritatis.

6 Quodam tempore quum populus obstreperet dicenti, ait se breue quiddam velle illis narrare. Facto multitudinis silētio, Adolescēs, inquit, quidā aestiuo tēpore asinum conduxerat ab Athenis Megarā vsq; . Sole verō circa meridiē vehemētē aestuātē, vterq; volebat subire vmbra asini, sed vterq; alterum prohibebat: hic dicebat asinū conductū, non vmbra: alter contentebat per conductiōnē & asini & vmbrae ius esse factum. Atq; hęc loquens Demosthenes abiit ē suggestio. Populo verō retinenti, ac narrationis finē flagitanti, De asini, inq; vmbra audire cupitis, de rebus serijs loquētē audire nō vultis. Retulimus hoc in Adagijs.

Clamo

Extrem
poralis
dictio

Asini
vmbra

Accur-
ratē po-
tius q̃
saepe.

Perfe-
ueran-
tia.

7 Lycurgus rhetor ob generis nobilitate liberior erat in dicendo q̄ vt populus inter dū ferre posset. Itaq; quū aliquando populi strepitu explodere tur ē suggestu, exclamauit, ō Cercyrea scutica, q̄ multis talentis digna es. Notans populum à quo ei ciebat, magnā quidē autoritatis ac nominis, sed inutilem rebus gerendis. De Cercyrea scutica dictum est nobis in Prouerb.

8 Idem fortē obuius Xenocrati qui à Telone obtorto collo pertrahabatur in metoscium, quo in loco carcer erat Athenis, fuste impegit in caput Telonæ, ac Xenocrate quidē liberauit, Telonē verò tanq̄ indigna patrantem in carcerē coniecit. Id Lycurgi factū ab omnibus collaudabatur. Itaq; post aliquot dies Xenocrates factus obuiam Lycurgi liberis, Cito, inquit, ō puer retuli gratiā patri tuo, qui vulgo laudatur q̄ in re difficili tulerit auxiliū. Sentiens laudem esse præmium rectē factorum, & eam demū opulationē esse gratiā, quæ adfertur in ipso discriminis articulo. Fuste enim illi patrocina tus est, non oratione. Nimirum hoc est, *ἡνὶ δὲ θεῷ μὴ ἴσῃ*.

9 Obijcientibus q̄ eloquētiæ studio rhetoribus daret mercedem, Si quis, inquit, profiteatur se filios meos mihi redditurum meliores, non mille drachmas, sed omnium facultatū dimidiū effunderem. Plurimum ab hominibus vulgo discrepās, qui perisse existimāt quod liberis instituendis impenditur.

10 Inter leges quas tulisse fertur hec erat

erat vna, Ne qua mulier maritata proficisceretur Eleusinē: id statuit veritus, ne à diuitibus dato pretio corrumpere rentur: addita est pœna drachmarum sex milia. Ei legi quum vxor Lycurgi non obtemperasset, sycophantus q̄ deprehenderant ac detulerant dedit talentū. Ea res quū illi postridie vitio daretur apud populū, Atqui, ego, inq̄, dare cōspectus sum nō accipere. Quidā ferunt leges ad questū: hanc notā à se depulit, qui nec in vxoris gratiā voluit abrogare legem, sed multam de suo dependit.

11 Isocrates inter familiares dicere solitus est, se quidem docere decem minis, ceterū qui ipsum docuisset audeciam & vocalitate, mercedis loco daturum decē milia. Nā vocis exilitas & animi timiditas reddebant Isocratem ad dicendum inutilem. Hæc autē quoniam naturæ sunt non artis, à præceptoribus dari non possunt.

12 Percontanti quī fieri posset, vt quū ipse non esset ad dicendū accommodus, alios redderet idoneos: Quoniā cotes, inquit, ipsæ quidem secare non possunt, ferrum tamen reddūt acutū. Hoc videtur imitatus Horatius, Fungar vice cotis, acutū Reddere quæ ferrū valet, exors ipsa secandi.

13 Interrogatus quid esset rhetorica, Ex paruis, inquit, facere magna, ex magnis parua. Est enim hæc nōnulla rhetorices pars, amplificare & extenuare, Exag- qua de re diligenter præcepit Fabius. gera- sed prestigij genus est, qd̄ respondit tio.

KK

Isocra-

Ciuiti-
ter.

Naturæ
bonæ.

Modo-
ste.

Liberē

Auda-
ster.

studio
sō.

Iſocrates. Quin illud potius artis eſt, quæ magna ſunt ita tractare, vt auctori quoq; magna videant, & contrã.

14 In cõuiuij Nicocreõtis Samiorum tyranni, quã à cõuiuijs iuberetur dicere, His, inquit, in quib; ego valeo, nũc non eſt tẽpus: in his verò quę hoc tẽpus requirit, ego nõ valeo. Recuſauit inter pocula dicere, qui apud ſobrios de rebus ſerijs diſſerere conſueuerat.

15 Vbi cõſpexit Sophoclẽ Tragediarũ ſcriptorem ſequi puerũ quedã forma illius captũ, Oportet, inquit, ò Sophocles hominẽ nõ manus tantũ apud ſe continere, verũ & oculos. Vox homine Chriſtiano non indigna.

16 Ephorũ Cumanum qui ſcholã ipſius reliquit nullo profeſſu, atque ob id à patre Demophilo denuò miſſus eſt, vt ab integro data mercede diſcipulum ageret, *Νιſφφρ* appellabat. Diſphros enim Græcis dicitur curruſ, & duos ferat, pugnantem & aurigã. Tales opinor olim fuiſſe cathedras (nam *Νιſφφρ* interdum & cathedram ſonat) quæ duos caperent: quales adhuc videmus epiſcoporũ veteres, q̃ capiũt præfulẽ & aſſeſſorem. Apud R.D. Guilhelmuſ archiepiſcopũ Cantuarienſem ſeruatur huiuſmodi ſella, quæ dicitur fuiſſe beati Thomæ Acrenſis. Itẽ Roſſæ in eccleſia cathedrali ſimilis adhuc viſitur. Iſocrates autẽ ex vocis etymologia captauit iocum in ſtupidum diſcipulũ, qui bis attulerit mercedẽ.

Νιſφφρ enim dici videtur, *ἀντὶ τῷ Νιſφφρ*. Id eſt, à bis ferendo.

17 Cui Piſo iuuenis etiamnum Mani-

lium Criſpum reum egit, euidenter nocentem: eumq; licet præpotentem multis ac magnis criminib; vrgebat, q̃ videret illum eripi gratia Pompeij, qui Piſoni reo aderat. Itaq; quum Pompeius velut exprobrans iuuenilem temeritatem Piſoni, qui non vereretur nobilem & opulentum, atque ipſi cũ primis amicũ ad iudices pertrahere, dixiſſet, Quin eadem opera me quoq; accuſas: intrepidẽ reſpondit Piſo, Da vades reipublicæ te ſi poſtulatũ fueris, ciuile bellum non excitaturũ, tuum nomen priusquam Maniliũ deſeram. Hic elegans epiphonema ſubiicit Valerius Maximus, Eodem, inquit, iudicio duos ſuſtinuit reos, accuſatione Maniliũ, libertate Pompeiuſ: & alterum lege peregit, alterum profeſſus Thales Mileſius interrogi ſolitus: quæ quantum diſtaret à mēdacione veritas, Quantum, inquit, oculi ab auribus. Sentiens ea demum eſſe indubitata fidei, quæ contuemur oculis, rumoribus ac fabulis hominũ haud tutò credi. Eodem pertinet Homerici ſi gmentum de Somnijs, quorum quæ ſubuolant per portam corneam, vera ſunt, quæ per eburneam, vana. Corneæ portæ inuolucro designans oculos ob coloris ſimilitudinẽ: eburnæ os ob candorem dentium.

18 Iſocrates ad patrem qui dicebat ſe cũ filio nõ miſiſſe niſi vnicũ mancipium, Abi, igitur, inquit, & habebis duos. Id bifariã poteſt intelligi. Reditu domũ apud me relictũ filio, quẽ poſtea q̃

Libera

Rumores.

Instituto.

APOPHTHEGMATVM

ita formaro, vt tibi non minus dicto
fit audiens q̄ quilibet seruorum tuo-
rum, pro vno mancipio habebis duo.
Aut, abi domum, ac puta tibi ea pecu-
nia quā pactus es pro filio instituēdo,
iam me quoq; tuum esse factū, vt non
minori curę mihi futurus sit tuus ado-
lescens, q̄ si tuum essem mancipiū. Si-
mile quiddam tribuitur & Aristippo.
20 Cn. Lentulus Marcellinus cōsul
in concione grauitur queitus est de
Magni Pompeij immodica potentia.
Huius orationem quū populus clara
voce acclamans approbasset, Acclama-
te, inq̄t, acclamate Quirites dū licet. Iā
enī vobis impunē facere nō licebit. Si
gnificās illis potetia breui eō magni-
tudinis euasurā, vt nulla in re tutū es-
set vllo pacto resistere, si qd illi colli-
a Helius Mancius Formianus, (busset.
Libertini filius, vltimę senectutis, L. Li-
bonem apud Pompeium accusabat, in
quo certamine Pōpeius Liboni fauēs,
Helio & generis humilitatē & senium
exprobrans, dixit illum ab inferis re-
missum, vt claros viros accusaret. Hoc
conuiuium incōtanter retoresit hoc mo-
do, Non mentiris, inquit, Pompeie, pla-
nē ab inferis reuersus sum. Sed dū illic
moror, vidi Cn. Domitium Aenobar-
bū deplorantem, q̄ summo genere na-
tus, vitę inculpatissimę, patrię aman-
tissimus, in ipso iuuentutis flore tuo ius-
su esset occisus, Vidi pari claritate cō-
spicuum Brutum, ferro laceratū, que-
rentē id sibi prius perfidia, deinde etiā
crudelitate tua occidisse. Vidi Cn.

Carbo-

LIB. VIII.

115

Carbonem acerrimū pueritię tuę bo-
nōrūq; patris tui defensorem, quū ter-
tium cōsul esset, catenis quas tu illi in-
ijci iusseras, vinctum obstitantē, se ad-
uersus omne fas & nefas, quū in sum-
mo esset imperio ā te equite Romano
trucidatum. Vidi eodē habitu & qui-
ritatu, prātorium virum Perpennam
sæuiciam tuā execrantem, atq; hos om-
nes eadem voce indignātes, q̄ indem-
nati sub te adolescentulo carnifice ce-
cidissent. Has Mancie voces fortassis
aliquis temeritatem appellet citius q̄
libertatem. Scitum est quod subneſcit
Valerius. Eo tempore & fortissimum
erat Pompeio maledicere & tutissimū.
Fortissimum ob summam potentiam,
tutissimum ob reuocatam veterum fa-
cinorum inuidiam.

22 Diphilus tragicōdiarū actor, quū in
ludis Apollinariibus ad eum versiculū
venisset, Misericordia nostra magnus est, di-
rectis in Pōpeium Magnū manibus p
nunciavit: Actio in tantum placuit po
Libere
pulo, vt aliquoties fuerit reuocatus,
nehistrio veritus est iterare simili ge-
stu. Dubites vtrum potius mirari con-
ueniat, actoris audaciam an populi. Si-
mili audacia vsuse est i eadē fabula, quū
vētū esset ad eū versiculū: Virtutē istā
veniet tps quo grauitur gemas. Tæteti
mihi videt carnē esse mutilū. Suspicor
addēdū, Serua virtutē istā, aut aliud si-
mile verbū, vt sit versus Trochaicus:
23 Seruius Galba C. Iulii cōsummatis
victoris in foro ius dicentē, huiusmo
Libere
di dictis ausus est interpellare: C. Iuli

KK 3 Casar

Libere

Libere

APOPHTHEGMATVM

Ces. pro Cn. Pōpeio Magno quōdā gero tuo in tertio eius cōsulatu pecunia (spōdī, quo noīe nunc appellor, Quid agam? Num denicēdā? Hac vocē palām illi exprobrans q̄ Pōpeij bona vendidisset, cui fuerat affinitate iunctus. Aequū autē videbatur, vt q̄ bona generi vendiderat, ea dependeret, quē nondū orto inter illos bello fuissent cōtracta, Cēsār hac inuidia cōmotus, as alienū Pōpeij ē fisco resolui iussit.

24 Quum Philippus Macedonum rex cognitionem exerceret parum sobrius, ac perperam aduersus mulierē quādam tulisset sententiam, illa sentiens errorem esse vini, non regis, exclamauit: Prouocarem, inquit, ad Philippū, sed sobrium. Excussit regi muliebra cōnitium temulentia, adēgitq; vt expēfactus causam eandem aīo præsentiore cognosceret. Hic dubites vtrū potius admirari debeas, scēminæ libertatem, an tantī principis humanitatē. Simile quiddam & antē retulimus, sed sub viri persona.

25 Scipio Aemilianus creatus censor, adito collega Mummio, viro magnæ quidē nobilitatis, sed vitæ dissolutioris, pro rostris dixit se ex maiestate Rei publicæ omnia gesturū, siue ciues sibi dedissent collegam, siue nō dedissent: innuens satius fuissē non habere collegam censuræ, q̄ talem collegam.

26 P. Rutilius amico cuidā rem iniustā petenti pernegabat. Quūq; is cōmotus per summam indignationē diceret: Quid ergo, inquit, mihi opus est tua

LIBER VIII.

325

tua amicitia, si quæ rogo non facit. Imō, inquit Rutilius, quid mihi opus iustē est tua, si quid inhonestæ rei propter te facturus sum?

27 Quum M. Bruto tota ferē Lusitania sese dedisset, sola vrbs Ciania pertinaciter arma retineret, tentatum est per Bruti legatos vt data pecunia seuerarent esse sui iuris. Verum his po- Forti- pulus Cianiensis vno ore respondit, si tibi ferrum à maioribus relictum, quo urbem tuerentur, non aurum quo libertatem redimerent.

28 Iulianus imperator, ni fallor, quum in frequēti turba quidā ipsum his verbis appellaret aduersus aduersariū suum: Thalassius inimicus pietatis tuæ Præter nostra per vim eripuit, Agnosco, inquit, ab illo me fuisse læsum, proinde dic illi vt mihi potiori inimico prius satisfaciat, mandauitq; præfecto ne prius cognosceretur illorū negotium, q̄ ipse cum Thalassio rediret in gratia. Quod alter ad duxerat ad maturandam vindictā, Cēsār torsit in cunctationem.

29 Cyrus rex rogatus ab hospite qd ad prandii apparari iuberet, Nihil aliud, inquit, q̄ panem, nam spero me prope Crinū cenaturū. Mira frugalitas in rege barbaro, cui panis erat pro obsequio, & sitim aquæ spe deferebat in cœnam. Refert Ammianus.

30 Sigismundus imperator, Alberti scer, quū alijs multis nominibus, tum illo præcipuē commendabilis fuit, q̄ vt ipse linguarum ac literarum periti- Honos eruditioni amauit, ita viros eruditione præstā debito

Libere

Libere

Præter spem

Frugalitas

APOPTHEGMATVM

tes semper ornare ac prouehere studu-
it. Quo nomine quā a Germanis prin-
cipibus qui latinas literas oderant, re-
prehederetur: q̄ homines obscuro ge-
nere natos ob literarū cōmendationē
foueret: Quid nī, inquit, eos amē, quos
natura ceteros antecellere voluit? Ger-
mani plurimū tribuūt generis nobili-
tati, At vir prudens intellexit in eru-
ditis esse quiddā stemmatis præstanti-
us. Illi habent ædū parietes clypeis &
imaginibus depictos, hi animū habent
optimis disciplinis exornatū. Porro vt
natura animus præstator est corpore,
ita ornamenta ingenij longē pulchri-
ora sunt externæ nobilitatis insigni-
bus. Qui nihil aliud habet q̄ maiorum
imagines, opinione nobilis est verius
q̄ re. At qui virtute præditus est, vnde
manat etiā illa vulgaris nobilitas, ger-
manam ac natiuā habet nobilitatem.

11 Plato dicere solet, spes esse vigilan-
tū somnia. Ad quod allusisse videtur
Vergilius, quū ait, An qui amant ipsi si
bi somnia fingūt. Nā dictū mirum est
q̄ varias imaginationes patiant in ani-
mo suo, qui vehementer sperant ali-
quid. Atq; his inanibus simulacris per
inde semet oblectant, ac si iam tenerēt
quæ sibi pollicentur.

12 Scopelianus sophista, quoniam som-
ni parcissimus noctē existimabat stu-
dij & exercitationi mentis accommoda-
dam, subinde solitus est exclamare, *ἡ
νύξ οὐ γὰρ διὰ τὴν ὀφθαλμοῦ σκοτίας ἀντιπλάττει*
ἡ σὺ θύμῳ, id est, o nox, nā tu sanē ma-
xima ex parte cōsors es sapientiæ Deo

tum

LIB. VIII.

187

rum. Habet enim hominis mens in al-
to illo silentio, corporis sensibus iā fe-
riatis, aliquid diuinitatis, si sese inae-
derit ad rerū sublimiū speculationem.

33 Quū Alexander Thebanorum mē-
nia diruisset, Phryne meretrix pollici-
ta est se suis impendijs repositurā, mo-
dō ciues paterentur hoc insculpi elo-
gium. *Ἀλέξανδρος ὁ μὲν κατὰ νότον, ἀνι-
στὼς Ἀφρὺν*, id est, Alexander quidē
subuertit, sed Phryne restituit. Hic me-
ritō quis dubitet, vtrum sit admirati-
one dignius: an quod scortū corporis
vsura tantas opes collegerit: an q̄ tan-
to nominis amore teneretur, vt titulu-
tam charē voluerit emptum. Nam vt
præclarior est restituere quā demo-
liri: ita speciosior fuisset laus Phrynes
scortū quā Alexandri regis.

34 Pythagoras videns quendā disci-
pulis attentiorē curādō corpori, id-
que agere vt obesus esset ac nitida cu-
te, Hic, inquit, nō desinit sibi carcerem
molestiorē struere. Sensit hominem es-
se animum, corpori ceu carceri inclu-
sum, quod quo reddas habitus, hoc
magis grauaturo animi vis.

35 Plotinus Philosophus Platonius,
Amelio pictori roganti, vt corporis
formā pateretur effingi, nō passus est.
Quid, inquit, an nō satis est nos hanc
imaginem circūferre, nisi & imaginis
imaginē relinquamus posteris ostendā-
da? Iudicauit cū Pythagora corpus esse
theca mentis, vtq; eā exprimentem.
Minimū autē hominis videre eum, qui
nihil aliud videt quā corpus.

KK 7 Sopho

Clorig
amor.

Obesi-
tas

Corps
homi-
nis vix
bra.

Spes.

Nox
apta
cōtem
platio
ni.

Sene-
ctus sa-
na

36 Sophocles iam extremę senectutis,
à filijs accusatus est dementia, At is ꝑ
apologia iudicibus recitauit fabulam,
quam proximę scripserat, rogans num
ea videretur delirantis. Fertur & hoc
dixisse: Si sum Sophocles, non deliro:
si deliro, non sum Sophocles. Sentiens
in eruditis ac sobrijs animi vim non
elanguescere, sed reuigescere potius
vsu & exercitatione.

Larus
insecta
ei

37 Aelianus sophista scripsit in Gym-
nidem tyrannum. Hunc quum Philo-
stratus Lemnius offendisset legentē
indignabundo & concitato similem,
percontatus est, quid argumenti esset
præ manibus: Scribo, inquit, Gymni-
dis accusationem. Laudarem, inquit
Philostratus, si viuentem accusasses. Id
enim erat viro dignum. Nam lacerare
defunctum cuius in promptu est.

38 Diogenes in caupona prandens De-
mosthenem fortē prætereuntem inui-
tauit vt accederet, id quum ille pudo-
re recusaret, Erubescis, inquit, Demo-
sthenes caupona in ingredi? Atqui hic
herus tuus quotidie versatur. Innu-
it oratores nihil aliud esse quàm manci-
pia populi. Nec esse par, vt illic pude-
at seruum populi videri, vbi populus
assidue viuere.

Rheto-
res ser-
ui po-
puli.
Salſe

39 Idem quibusdam admiratibus car-
men illud Hesiodi, Οὐδ' ἄν βῆς ἀπό-
λοιτ', ἐμὸν γὰρ ἴσῳ κακὸς εἶμι, Id est, Ne bos
quidē pereat, ni vicinus sit malus. At-
qui Meseij, inquit, simul cum bubus
periere, vobis vicinis. Exprobrauit
Atheniensibus ignauiam, qui Meseijis
vicinis

vicinis aduersus Lacedæmoniorū vim
non fuerint opitulati.

40 Quā Aristoteli grauitur affecto me-
dicus quidam præscriberet cum auto-
ritate, nec vllam adferret rationē. Ne
me, inquit, perinde curaris, vt bubul-
cum, aut fofsorem, sed prius doce me
causam quur ista præscribas, atq; ita
demū habebis obsequentem. Docens,
viris cordatis non ita imperandū, quē-
admodum imperamus alinis.

Imperi-
um hu-
manū.

41 Alcibiades Socrati miserat munus
præclarū. Id quō Socrates videretur re-
cusaturus, Xanthippe dissuasit, asseue-
rās donum esse magnificū, & indignū
quod respueretur. Tum Socrates, Alci-
biades, inquit, hæc mittit ambitiosē, &
nobis nostra est ambitio. Sentiens, in-
terdum esse magnificētius magna cō-
temnere, quàm magna largiri.

Facetia

42 Zoilus interrogatus, quamobré ita
studeret omnibus maledicere, quoni-
am, inquit, maledicere quū cupiam nō
possum. Expedita malitia morbi inge-
nuē consentis & amantis.

Male-
dicetia

43 Gnathæna meretrix adolescentem
qui fama ipsius illectus, ex Helleston-
to venerat in Atticam, essetq; in conui-
uio loquacior, ita compeſcuit, An non
dicebas, inquit, te ex Helleſponto huc
profectū? Quū annuisset, & qui sit, in-
quit, vt primariam eius regionis ciui-
tatem non noueris, percontanti, quæ
Sigæum, inquit Gnathæna, atque ita ci-
uilitate admonuit illum silentij. Nam
ἐγὼ γὰρ Græcē silere est, inde dictum vi-
detur Sigæum.

Phi-

APOPHTHEGMATVM

Minaciter.

44 Philippus rex multa questus apud Romanorū legatos de moribus & calūnijs Thesalorū, tandem elatus ira, hanc vocem adiecit, nondū omniū dierū solem occidisse. Hic sermo nō Thesalis modō, verū etiam Romanis suspectus vtriusq; gentis fremitum excitauit. Titus Liuius 4. Decadis lib. 9.

Deus sepulcrus.

45 Alexandri mater Olympias, quum audisset filij cadauer insepultū fuisse abiectū, inter lamēta dixit hoc quoq;: O filij, tu qui studebas cēli particeps esse, huc toto impetu properas, ne ijs quidē potiri valuisti quæ sunt mortaliū omniū cōmunia, terra ac sepultura. Alexander viuis ambebat diuinis honores: defuncto nec vltimus ille cōtigit honos quem quiuiss homo p̄soluit homini, quamlibet humili. Narrat enim Qu. Curtius & Plutarchus, Alexandri corpus multis diebus insepultū iacuisse ob graues p̄cerum cōcertationes de succellione principatus. Fuit & alter Alexander Ep̄iri Rex Olympiadis frater, cuius corpus amne in hostiū castra deuectū est, itaq; ab his foederatū. Vnius tamen mulieris opera sepultū est, licet mutilum. Refert Tit. Liuius Decadis primæ lib. 3.

Gene- et utis alimonia.

46 Pollio Romulus qui centesimū ex cesserat annū, Augusto percōtātī, quātandē ratione illū corporis animiq; vigorem seruasset: Intus, inquit, multo, foris oleo. Tradit Plinius naturā hominibus duos dedisse liquores optimos, oleū foris adhibendum corpori, vinū intus. Mel autem ob humidam calidamq;

LIBER VIII.

189

damq; vim admodum senibus accommodū est. Nūc mel in totū a mēsis sub mouimus, & oleū corpori infundimus
47 Cato Vticensis dixit, C. Cæsarem sobriū accessisse ad euertendā remp. Id Quintilia. ita refert, vt putet nihil dici posse signifiantius. Sensit enim illum hoc iam olim animo agitaſſe, quod p̄ſtea fecit.

Acutē

48 Plato tantum tribuebat Aristoteli, vt quū ille fortē fortuna nō adesset in Academia, exclamarit, ἀπιστησὶ τῆς ἀληθείας φιλόσοφος, id est, abest veritatis philosophus. Rursus quum alio tempore abesset, dixit, εὐνοῖς οὐκ ἔστιν. Nō venit intellectus, innuens se ab illo vno

Ingenium.

49 Aristophōtē Aeschines (intelligi. tradit, ap̄ Atheniēſes gloriari solitū, quōd cū non agies quinges esset vocatus in ius, semper fuerit absolutus. At Cephalus homo popularis iustius gloriabatur, q̄ quū plura decreta scriptisſet, q̄ alius suorū temporum quisquam orator, tamē nunq̄ coactus sit causam dicere. Certius innocentie signū est, ita rē gerere, vt nemo velit accusare, q̄ si postulatus elabaris ē iudicio. Elabunt interdum & nocentes. At qui absoluit licet p̄nam effugiat, cicatricē tamen criminis circumfert.

innocētia illi bataba.

1 Quidam accusatus q̄ patrem pulsasset, hoc modo defendit impium facinus. Et ille, inquit, patrem suum verberauit, & hic, ostenso filio, me verberabit, postea q̄ adoleuerit. Ad eō nobis hoc gentilitium est. Videmus hoc fere vulgo euenire, vt qualis quisq; fuerit in pa

Inſtitu- tiolibe- rorum

APOPHTHEGMATVM

in parētes, tales experiat in se liberos.

Exem-
plū re-
cipro-
cum.

2 Alius quidam quū à filio pertrahere
tur, ventumq; esset ad domus limē, de
sine, inquit, fili, nam & ego patrē huc
vsq; Agnouit se commeruisse qui sic à
filio tractaretur, tantum postulauit vt
esset æqua retaliatio.

Luxus
seditio-
num
parens

3 Heraclitus philosophus in seditione
rogatus, vt apud populū sententiā diceret,
quo pacto ciuitas redigi posset
in concordiam, consensu suggestito po-
poscit calicem aquæ frigida, & paulu-
lum farinæ insperxit, mox de Glecho-
ne admisit, id est vel pulegij sylue-
stris vel leguminis genus. Dein epoto
calice discessit, nec verbū addidit: hoc
pacto innuēs ita demum ciuitatem ca-
rituram seditionibus, si repudiatis de-
licijs, assuescerent paruo contenti esse.
Et hic Heraclitus suo respondit nomi-
ni. Nam *δωριώδης* dictus est, id est, tene-
bricosus, Referatur & hoc inter *ἀποφθ*
ῃματα.

Pisca-
tor
ictus.

4 Simonides Cæus in conuiuio roga-
tus à Pausania Lacedæmonio vt aliqd
proferret quod resperet sapientiam,
ridens, Memineris, inquit, te hominem
esse. Ea vox tum quidem contempta
est Pausaniæ: verum pōt vbi Chalco-
cæphano inclusus oblideretur, fame,
ac frigore moriturus, ter inclamaui
Cæum hospitem, qui prudenter ad-
monuisset.

Sordes
ambiti-
osæ.

5 Diogenes quum Rhodios quosdam
adolescentes elegantiore cultu cōspa-
xisset, dixit, *τίφθ' οὐκ ἔστιν*, id est, hic
factus est. Rursum quum vidisset Laco-
dæmo-

LIB. VIII.

379

dæmonios substricta tunica parçē for-
dideq; cultos, *ἔκκ' ὅ*, inquit, *οὐδὲς τί-
φθ' ἔστιν*, id est, hic alius factus est. Si-
gnificans, non minus peccare eos qui
ad ostentationem sordidē vestiuntur,
q̄ qui splendido vestitu sese iactāt. Vn-
de scitum est illud D. Hieronymi, pul-
las vestes æquē vt candidas deuita.

6 Adolescens quidam posteaq; Zeno-
nem aliquandiu audierat, domum re-
uersus à patre rogatus, quod tandem
opera præcium fecisset in philosophie
studio, ostendam, inquit. Quum nihil
aliud diceret, pater iracundus, existi-
mans impendium perisse, cœpit flagris
cædere filium. Eam parentis sauitiam
adolescens æquissimo animo tulit. Ac
rursus efflagitātī patri, vt aliquod spe-
cimen profectus eaderet, expectanti e-
gregium aliquod sophisma: hoc, inqt,
ē philosophia fructus retuli, vt patris
iram possim commodē perpeti.

Patien-
ter.

7 Demetrius Cynicus damnabat artē
saltatoriam, velut inutilem gesticula-
tionem ad tibie modos. Cui gesticula-
tor quidam non imperitus, cupiens ar-
ti suæ vindicare gloriam, iussit vt sub-
motis tibicinibus spectaret ipsum sal-
tantē. Assensus est Demetrius. Ille sal-
tauit Homericam fabulā, adulteriū Ve-
neris ac Martis, ambos Vulcani vincu-
lis irretitos adamantinis, ac sole pro-
dente dijs cæteris exhibitos, Venerem
erubescens, Mercurium optantem talia
vincula, Martem damnatum vt pende-
ret mœchagria, ac præterea quicqd ad

Salta-
tio mu-
ta.

cam

APOPTHHEGMATVM

eam fabellam pertinet. Ibi Cynicus at
tem admiratus, dixit: audio homo que
facis, non video tantum. Sed mihi ma-
nibus ipsis loq videris. In huius artis lau-
dem scripsit Lucian. Plato nõ probat,
& tamen apud Christianos saltat inep
8 Lesboux Mitylenæus histrio. (tius-
nes ac gesticulatores appellare solet,
Χιποσόφους, q manibus saperent, nõ lin-
gua. Erat enim saltationis genus, quo
graues etiam historiarum citra vocem vel
recitatis, vel tibicinis, solo corporis ge-
stu sic representabuntur, vt spectato-
res propè plus intelligerent ex saltati-
one, quam si quis recitasset. Hæc ars cõ-
uenit Benedictinis.

9 Philoxenus quondam cœnans apud
Dionysium, quoniã animaduertit regi
appositũ piscem Mullũ insigni magni-
tudine, cũ ipsi appositus esset pposuillo
(in piscium enim genere laudant adul-
ti) pisciculum auribus admouit. Id fa-
ctum admiranti Dionysio causamque
percontanti, In manibus, inquit, est Ga-
latea, de qua volebam ex hoc quẽdam
percontari. Verum negat se per ætatẽ
quicquã adhuc scire, sed ait proauũ su-
um istuc esse in tuo disco, q multa pos-
set cõmemorare si liceat colloqui. Ex-
hilaratus rex misit illi suum Mullum.

10 Apellis etate complures erant in ar-
te pingendi nobiles, quorũ opera quũ
pro suo candore miraretur, collauda-
tis oĩbus dicebat illis deesse vnã illam
Venerem, quam Græci χείρα vocante
ingenue proſtens cætera omnia illis
contigisse, in hac vna neminem ipsi pa-
rem

LIBER VIII.

357

rem esse. Simile quiddam est in phrasi
quod allicit ac remoratur lectorẽ aut
auditorẽ, quum tamẽ nec habeat no-
men, nec arte præcipi possit.

11 Idem quũ tempestatis vi Alexandri-
am delatus esset, quidam Apellis æmu-
li subornarunt planũ, hoc est scurrã re-
gium qui eũ vocaret ad cœnam. Is non
suspiciens dolum venit. At quum rex
qui illi erat insensus indignaretur, &
ostensis vocatoribus iuberet indicari
a quo vocatus esset: Apelles arrepto
carbone extincto è foculo, imaginẽ de-
liniauit in pariete, vt rex protinus ex
inchoato opere agnosceret planum su-
um. Eadem opera & artis suæ, & ciuili-
tatis suæ specimen dedit. Sit & hoc, si
libet, apophthegma mutum.

12 Pictor quidã interrogatus quẽ ha-
buisset artis magistrũ, digito populũ
ostendit, sentiens se ad multitudinis iu-
diciũ pingere, & obseruantem quid
quisq; probaret aut improbaret, artẽ
fuisse cõsequutum. Idem ab Apelle fa-
ctitatum legimus, qui post tabulam la-
titans sub auspiciis spectatorũ cen-
suras. Numeretur & hoc inter ἀποφθ-
γὰ ἀποφθίγματα.

13 Socrates Alcibiadem adolescentem
primum ob imperitiã trepidantem,
vt sit, apud tantam multitudinem ver-
ba facere, lepida iδαγωγῃ animauit.
An non putas, inquit, δ Alcibiades con-
temnendũ futurẽ? Annuit. An nõ præ-
conem? quum & hic annuisset, An non
cõtemneres, inquit, tabernaculorũ opi-
ficem? Quũ similia quẽdam proposui-
set, &

Ciui-
ter.

Popu-
li indi-
cium.

Gesti-
cula-
tio.

Facetia

Venus
operis

set, & is fateretur hos esse contemnendos, tū Socrates: Atqui inq̃, ex his constat Atheniensū populus quē tu vere ris. Quorū si singulos putas cōtemnendos, q̃ minus etiā cōtenas cōdensatose Sēsīt nō referre apud q̃ multos dicas, sed apud q̃ cordatos. Fit enī hoc miro modo, vt quos singulos despicias, congregatos reuerearis. In cōuiuio Platonis Socrates admirat Agathonis audaciam, qui corā tot hoīm millibus præsenti animo recitasset suā Tragediam: cui quum Agathon respondisset, se citius velle coram multis hominum millibus dicere, quā apud vnum Socratem: Atqui in illis, inquit, millibus & Socrates erat. Fit enim & illud miro modo, vt quem vnū reuereare, in turba mixtum contemas.

Solert.

Diues indoctus.

Imitatio.

Artes regia.

14 Idem conspiciens hominem præditiuitem & arrogantem, sed nulla virtute præditum, Hic, inquit, equus est argento circumtectus. Solent enim equi stragulis, phaleris, ac bullis argenteis exornari, quum interim tamen nihil aliud sint quā equi.

15 Apud Epheum quum Alexander conspectam effigiem sui corporis ad viuum magna arte expressam admiraretur, atq; interī forte equus inductus picto in eadē tabula equo adhinniret, deceptus imitatione Apelles, Equus, inquit, d rex multo melius expressus est quā tu.

16 Quum Alexander etiamnū pubescens citharē daret operā, & preceptor artis subinde moneret quā chordam quo

quo modo pulsare deberet, & puer parum obsequens doctori dixisset, quid si hanc pulsarem? Citharædus lepidē respōdit, Si isthuc quæris tanquā mox rex futurus, nihil refert: si vt artifex futurus, plurimum interest.

17 Alexander Macedo præter modum delectatus est Homero, adeo vt illum ad verbum edidicerit, ac dormiens etiam cervicali suppositum haberet. Et aliam summum virtutis præconem, interdū poetam *Ἡρόδοτος* appellare consuevit: cuius carmina censebat non ad citharam vt aliorum, sed ad tubam potius esse canēda. Addebat illud, se male Homeri Therpsiten esse, q̃ Cherili Achille. Cherilus erat Alexandri poeta non satis felix, qui quū fert ita patet, vt pro quoq; bono versu acciperet Philippeū aureū, p malo colaphū. Idem cum in Sigeo ad Achillis tumulum additisset, O fortunate, inquit, adolecens, qui tuæ virtutis præconē Homerum inueneris. Refert Cic. in oratione pro Archia.

Homeri laus

18 Aristobulus historicus librū cōscripserat de rebus ab Alexandro Macedone gestis, in quo multa supra veri si Aduldem adulantissimē affinxerat. eū cum illi in nauigatione recitasset, Alexander arreptum ē manibus librum in fluuiū Hydaspem demersit, & ad Aristobulū conuersus, Tu, inquit, dignior eras, vt eodem præcipitareris, qui solus me sic pugnantem facis, ac vel vno iaculo interficis elephantem.

¶ Socrates animaduertēs Antisthenē ambā

APOPHTHEGMATVN

Sordes ambiti
osa. ambitionis ostentare vestem laceram
 & detritam, facit hominem increpa-
 uit, οὐ παῖδες, inquit, ἵνα καὶ ἡμεῖς οὕτως
 ἴμεν. id est, non defines te nobis come-
 re. Significat eiusdem esse ambitionis,
 vilitatem amictus ostentare, & delica-
 to cultu sese venditare.

**Sene-
ctus.**

20 Milo Crotoniates quum iam cōse-
 nuisset, videns Athletas in certamine
 exerceri, suos lacertos intuitus iam se-
 nio defectos, illachrymassē fert ac di-
 xisse: At hi quidē iam mortui sunt. Cor-
 poris vigore adimit ætas, animi vis ad
 extremam vsq; durat ætatem.

**Sene-
ctus.**

21 Cyrus apud Xenophōtē moriens,
 extreme iam senectutis, negabat se vn-
 quā sensisse senectutem factam imbe-
 cilliozem q̄ fuisset adolescentia. Maxi-
 ma pars incommodorum, ob quā vul-
 gō malē audit senectus, ab intemperā-
 tia vitæ proficiscitur.

22 Pythius nationē Lydæ in vrbe Phry-
 giæ Celenis, nā ibi regnabat homo p̄di-
 ues, sed auri studio præter modum de-
 ditus, totam ferē ciuitatem in fodiēdis
 metallis occupatā tenebat, vt iam vix
 quicquā aliud agi vacaret. Huius mor-
 bo vxor solerti remedio medicata est.
 Absente marito curat & mensam & om-
 nē mensæ supellectilem adfabrē
 ex auro confici, deniq; & cibariorum
 effigies quibus nouerat maritum præ-
 cipuē delectari. Reuerso cum cōiuij
 tempus esset, apponitur mensa aurea
 cum reliquo vasorum apparatu. Atq;
 hoc sanē spectaculo diues aliquandiu
 paut oculos, Tandem quum interpel-
 laret

LIBER VIII.

30

laret, stomachus, iubet apponi cibos.
 Apponuntur illa aurea ciborū simulacra,
 spectanda, nō edenda. Hic quū in
 candesceret ira Pythius, flagitās appo-
 ni quod e di posset, iam dudū spectacu-
 lorū esse satis. Tū vxor, An non sentis,
 inquit, Pythi, dum nihil aliud queris q̄
 aurum, agriculturionem deserui, & ciues
 tuos ad famem vocari, breui perituros
 si quā cœpisti pergas? Hoc ciuili com-
 mento cordata mulier maritum ab im-
 modico auri studio reuocauit.

23 Antianira Amazonum regina demi-
 rantibus q̄ nuphisset claudō, satis Cy-
 nicē respōdit, ἀπιστὸς ἄνθρωπος εἶπῃ. i. clau-
 dus optimē virum agit. Sensit maritū
 adhibendum non ad oculorū oblecta-
 menta, sed ad vsum coniugij. Ferun-
 tur autem claudi salaciores esse cæte-
 ris, & ob id ad gignendam prolem ma-
 gis accommo di.

claudi
salaces

24 Pacuvius Ario vicino querebatur,
 quod in horto suo funestā haberet ar-
 borem, vnde prima vxor sese suspēdis-
 set, dein altera, postremō tertia: cui sal-
 sistimē respōdisse fertur. Arius, Miror
 te in tot successibus inuenisse lachry-
 mas. Itē, Deū immortale, quot tibi dis-
 pēdia arbor illa suspēdit. Adiecit, ami-
 ce q̄so te da mihi ex ista arbore quos
 inferam furculos. Hoc postremū a no-
 bis antē relatū est. Arius μισογυνὴς for-
 tunatū existimabat ab vxore liberari.

Vxor
mole-
sta.

25 Narratur & illud Catonis dictū, si si-
 ne vxoribus mūdus esse possit, vita no-
 stra nō esset absq; dijs. Sensit felicissi-
 mam hominū vitam fore, si datum lestia-

Cōiū-
gii mō-

il-
affect

APOPHTHEGMATVM.

esset à coniugio liberos viuere. Sed vt idem ait apud A. Gellium, cum illis in commodè viuatur, sed sine illis omnino non viuatur, vt meritò dici possit vxor necessarium malum.

Libere

26. Orsines Satrapes, quum Alexandrū & huius amicos muneribus amplissimis honorasset, Bagox eunucho nihil dedit. Sed admonitus ab amicis, respondit se regis amicis honorem habere, nō scortis, nec apud Persas esse moris, vt viri mares ducant. Agnoscas in hoc Satrapa mentem Cyro generis auctore dignā honorare nouerat, adulari non poterat: cū hodie quoq; cernāt in aulis, q; scortis, morionibus ac lenonibus principū plus deferat honoris, q; genere ac virtute precellentibus viris.

**Calum
niae ci-
catrix.**

27. Medius ex Alexandri parasitus vnus, solet alios adhortari, ne metuerent quoduis crimē in quouis intēdere. Adiecit scelerato praecepto causam appositam: Vt maximē, inquit, sanet vulnus qui delatus est, manet tamen cicatrix. Non arbitror quenq; esse diabolū tam impiū, qui rem magis nephariam possit suggerere. Et quo fedius est crimē, hoc tenacius haeret apud multos criminis suspicio, vel in innocentissimū. Audiui ducem quendā his verbis adhortantem suos milites nauticos ad quoduis praedandi temeritatē. Rapite quicquid potestis, siue merces sint amicorū siue hostium: nam vt qui spoliati sunt sic agant apud principem, vt compellamur restituere, semper aliqua praedae portio remanet apud nos.

LIB. VIII. 390

23. Gorgias sophista quū fortē fortuna legisset Platonis dialogum sui cognominis, qui Gorgias inscribitur, dixit se fertur, *ὅς καλῶς εἶδεν πλάττειν ἐμψύχην*, vt pulchrē nouit Plato iambissare, hoc est, mordere. Nam is pes primum ab Archiloco, ni fallor, repertus est ad maledicendum: vnde & nomē habet, vel à muliere petulante & baccha, vel à mittendis iaculis. Siquidem in eo dialogo proscindit Sophistas, id qd nūquam non facit.

29. Rhodius quidam, de quo nobis antea dictū est, ob intemperantiam libertatem à tyranno coniectus in caueam, in qua more nocentis bestiae alebatur ad cruciatum & ignominiam, amputatis naribus ac feedata vulneribus facie quum ab amicis admoneretur, vt inedia sibi malorū finē quæreretur: Cūcta, inquit, homini quoad viuūt speranda sunt. Citius illū laudarim, q; istos, qui ob causas non admodum graues cōfugiūt ad laqueum, aut ad praecipitium.

30. Anniceris quidam Cyrenaeus auri-gaudi peritia fuit insignis: & vt egregius artifex, ita gloriosus artis ostentator, venit in academiam Platonis: atq; illic rationes oēs procurrendi, recurrēdi, silectendi currum, & per easdem inter-
Artes
inuti-
les.

Artes
inuti-
les.

Artes
inuti-
les.

Artes
inuti-
les.

theatro ex illius gētis more producti
essent galli gallinacē, atq; inter se com-
missi mira pertinacia inter se depug-
narent ad necem vsque, rem ludicram
vertit in seriā cohortationē. Sic enī ci-
ues suos affatus est. At isti, inq̃t, neq; p
aris ac focis, neq; p liberis depugnāt,
sed tantū q̃ vinci turpe sit. Quo igitur
animo vos esse par est, quibus pro salu-
te patriæ, pro charissimorum incolu-
mitate, pro libertate certamen est.

Subactis à barbaris Lacedæmonijs,
Leptines dicit Græciam esse factam *μω-
ροῦ* *ἰδ* est, iuscām, sentiens At-
ticā & Laconicā esse cordatissimas
Græciæ partes. Meminit Aristoteles in
Rhetoricis.

12 Apud lassios, populum magna ex
parte piscibus victitantē, citharædus
quidam in foro cōstabat artem. Verū
simulatq; tintinnabulū crepitu signū
dedit adesse pisces venales, turba subi-
tō deseruit cantorem, & ad pisciū mer-
catū aduolauit: vno excepto, q̃ sur-
daster esset, tintinnabuli sonitum nō au-
dierat, aut certē non attenderat. Huic
citharædus propius accedens, gratias
egit, quod & artem honorasset, & ip-
sum non passus sit esse prorsus deser-
tum. Tum ille, an crepuit tintinnabulū?
Vt annuit, Valebis, inq̃t, egregie magi-
ster, seseq; mox ad pisces pripuit. Ci-
tharædo liberū erat sibi canere & Mn-
sis. Lōgō maior est nobis cura ventris
quām artium liberalium.

13 Romæ in foro pēdebat tabula que-
dam habens imaginem pastoris vetuli

cum

cum pedo. De hac Teutoni orator ro-
gatus quanti eam æstimaret, satis Ger-
manicē respōdit, se nolle sibi dono da-
ri talem viuum ac verū. Barbarus non
agnouit artificium, tantum spectabat
formam. Atqui quæ natura deformia
sunt, plus habet & artis & voluptatis
in tabula.

14 Gorgias Leōtinus extreme iā ætatis,
cū sentiret somnū letalē obrepere, ami-
co q̃ assidebat percōtāti quo pacto ha-
beret, sōnus, inq̃t, iam incipit me fratri
suo cōmendare. Homerus enim somni
fratrem appellat mortem. Nam more
Græcis masculus est. Simile quiddā de
Diogene retulimus antea.

15 Ismenias insignis tibicen discipulis
suis non minus ostendebat male canē-
tes ac scītē canentes, dicens, ad hūc mo-
dum canere oportet, ad hunc nequaq̃.
Admonuit & Q. Fabius, in scriptis rhe-
torum non tantum indicari debere be-
nē dicta, sed & mala.

16 Demochares dixit, quemadmodum
nemo possit ethymbra siue satureia fa-
cere bonam lanceam, ita necē Socrate
probum militem. Sentīēs militibus cō-
nenire ferociam, quī Socrates esset o-
mnīū iniuriarū tolerantissimus. Qui-
dam hoc tribuit Cræti.

17 Melanthius negabat eam iram vi-
deri grauem quæ mentē cogat emigra-
re, sed quæ prorsus excludat domo. Sē-
tiens probis etiā ingeniis adiunctā esse
iracūdiam, sed hoc vitium esse tolerabi-
le si celeriter animus ad se redeat, & p
iracūtionem in consiliū adhibeat. At

LL 1 si per

Crassa
iudicia

Mors
senilis.

Philo-
phus
miles.

ira bre-
uis.

Vētris
cura
prima.

APOPHTHEGMATVM.

si perturbatio penitus infideat animo,
ita vt excussa ratione feratur effreni
impetu, certa perniciēs est.

Ingeni-
of.

38 Iſocrates pueros candidos, ac ſcelici
ingenio natos appellare ſolet *ἱερὰ παῖ-
δας*, id eſt, deorum filios: eò quòd ho-
minis mēs diuinæ ſit originis, qua qui
præcellit, deos parentes referre videt.
Prifci dæmonibus attribuebant corpo-
ra, eosq; deorū filios appellabant. Dæ-
mones autē à ſcientia dicti ſunt, quaſi
δαίμονες. Idē de duobus auditoribus
ſuis Theopōpo & Ephoro, quorū pri-
or erat acerrimo ingenio, alter leni, di-
cere ſolet, Se alteri adhibere calcaria,
alteri frenos. Præcipuū eſt vt doctōr
animaduertat geniū ac naturā discipu-
lorū. Meminit M. Tull. lib. De cla. or.
39 Demonax Cynicus philoſophus, cū

Gladia-
eorum
imma-
nitas.

videret Athenienſes hoc agere, vt bar-
barorum exemplo gladiatorū ſpecta-
cula in urbem inducerēt, nolite, inq̃t,
ō canes iſtam crudelitātē prius admit-
tere in ciuitatē veſtrā, q̃ Miſericordiæ
aram ſitis demoliti. Significans nō cō-
uenire, in ea ciuitate in qua Miſericor-
dia pro dea coleretur, ſpectari pluſq̃
ferinam crudelitatem.

40 Cornificius poēta, videns milites
in bello quod inter Auguſtum & An-
tonium gerebatur, frequētē fugere,
appellauit eos lepores galeatos.

Diuiti-
arū cō-
tēptus

41 Philoxenus poēta cū in Sicilia fun-
dū ac domū opulētā naſtus eſſet, &
animaduertiſſet illius gētis luxum ac
delicias, Per deos, inquit, hæc bonā me
nō perdēt, ſed ego potius illa. Moxq̃
ceſſit

LIBER VIII.

392

ceſſit alijs hæreditatem, & ē Sicilia ab-
nauigauit.

42 Furnius Antonij partes ſequutus
fuerat. At poſtea q̃ victoria ceſſit Augu-
ſto, matuēs ſibi ſubornauit filiū, q̃ a vi-
ctore veniā peteret. Petit & impetra-
uit. Tū Furnius his verbis Caſari grati-
as egit, Hæc vna ō Cēſar abs te mihi fa-
cta eſt iniuria, effecisti vt mihi & viuē-
dū & moriendū ſit ingrato: ſignificans
tantam eſſe eius beneficij magnitudi-
nē, vt nulla ex parte par eſſet referēdę
gratiæ. Reprehenſionis colore blandi-
tus eſt principi.

adulās
liber-
tas.

43 Cyllicon quidam ſiue Acheus Mi-
letum patriā prodiderat Prienſibus.
Quo noſe meritō habebat oībus exo-
ſus, cuius perfidiā Lanius quidā Thea-
genes ſic vltus eſt. Cyllicon adiit Thea-
genem in macello empturus carnes,
Lanius diſtimulato odio porrigit car-
nium partē, veluti reſecturus quod ſu-
pereſſet. Cyllicon proſert dextram, ex
aduero retēturus carnes: Theagenes
quæſita ſublata pditoris manū ampu-
tauit, ac ne id videre ſe errore factū, ad-
didit, iſta ſaltē manu poſthac nō prodi-
turus es vllā ciuitatē. Applaudebat la-
nio, quòd impium pro dignitate tra-
ctaret. Hinc adagium, Cyllicontis exi-
tium: retulimus hoc in Chiliadibus.

Prodi-
tio,

44 Celebratur C. Caſaris dictū quod
prætextatus adhuc deſumpſiſſe ſer-
tur in quendā modulatiū orantem. Si
legis, cantas: ſi cantas, malē cantas. Qui
dam latrant orantes verius quā lo-
quuntur. Sunt qui rhetoricā pronūtia

Pronū-
ciatio.

APOPHTHEGMATVM

tionem affectantes, medij sunt inter conentem & eloquentem. Meminit huius Quintus Fabius.

Luxus inopie parens
45 Tib. Cæsar Attilio Butæ viro prætorio, quæ ad inopiam per luxum ac locor diam redactus fateretur ac deploraret paupertatē suam, Serd, inquit, experre tus es. Dormiūt tamulentiæ ac luxui dediti verius q̃ viuūt. Nam vita vigilia est. Refert Seneca in epist.

Fures magni
46 Cato senior dicebat priuatarum rerum fures in cōpedibus vitam agere, publicarū in auro & purpura cōspicuos incedere. Olim simplex furtum nō puniebatur capite, sed vincti compedi bus præstabant operam. At longe grauius crimen est peculatus q̃ furtum. Et tamen qui fiscum principis, qui temp. compilant, magnates fiunt.

Facet.
47 Galba parasitus obijcientibus q̃ in ocio viueret, Nemo, inquit, cogitur ad reddendam ocij sui rationem: innuens nullos tutius viuere quām ociosos. Nā rerum gestarum rationem poscuntur qui tractant negocia, at ab ociosis ea ratio non potest exigi.

Bonap cipua.
48 Pythagoras tria præcipuē dicebat ad dijs optanda in hac vita: Bonā va letudinem, formā ac diuitias, quod homo cætera sibi præstare posset. Quāquā illud bysantijs, non minus ad animi sanitatem quā ad corporis pertinet.

Diuina tio va. ma.
49 Cato senior aiebat se demirari, quod non rideret aruspex, quoties aspiceret aruspices: sentiens totum hoc diuina tionū genus imposturam esse, quæ po-

LIBER VIII.

191

pulo fiebat fucus. Id quum non fugeret eius artis peritum, mirabatur q̃ aruspex aruspicem posset videre absq̃ risu. Solent enim impostores inter se ridere multitudinis stultitiam. Refert M. Tullius lib. de Diuin. 2.

2 Demonax Cynics interrogatus qd sentiret de cōstitū duorū, quorū alter Absur ineptē pponēbat, alter absurde respō da. debat, ait sibi videri alterū mulgere hircii, alterū supponere cribrum.

3 Pericles quum vgeret belli necessitas, Palladis ornamta vēdidit quadraginta talentis auri: & admirantib; ab illo rem sacrilegam admitti, respondit, ex hostiū manubijs posse illi reddi cultum nihilō deteriore.

Supersticio.

4 Persæ dicere solent esse duo peccata, quorum prius sit esse debitorem, alterum mentiri: quod obæratī plerūque mentiūtur, dū pollicentur in dijs, nec præstant quod pollicentur.

5 Messala vir exactissimi iudicij ac Romanæ linguæ obseruatissimus quū audisset M. Portium Latronem declamantem, dixit, sua lingua disertus est: argutē Desiderans videlicet in eo Latini sermonis elegantiam, quum ingenij esset felix. Sed hunc Latronem Seneca cæteris omnibus antepōnit.

6 Cælius Seuerus, quū ex Senatus cōsulto libri illius exurerentur, Nūc, inquit, superest, vt ipse viuus cōburat, q̃ illos edidici. Quod animo inculptū est, nisi cū vita eripi non potest.

Memento ria.

7 Montanus Attilij Butæ carmē recitabat. Quumq̃ quidam indignaretur, Facetē.

LL s quod

APOPHTHEGMATVM

¶ toto die recitasset, negaretq; ad illis recitationes accedendū. Nacta Pinarij ait, Nūquid possum liberalius ageret paratus sum illū audire ab exortu solis vsque ad occasum. Gauderat enim is poeta subinde repetere ortus & occasus descriptionem. Notat autē & Horatius eos qui ornatus gratia vel immodicē, vel non suo loco affectant tales descriptiones: Aut flumen Rheni, aut pluuius describitur arcus?

8 Quum à Mōtano recitarentur verfus, quibus exortus solis describebat, Varus eques Romanus dixit: incipit Buta dormire. Rursus quū succederet descriptio occasus: Quid dicit, inquit, iam nox est? Ibo & Butam salutabo: eodem scommate taxans, & affectatum carminis decus, & Butæ præposteram vitam.

9 Demetrius dicere solet, nihil sibi videri infelicius: eo cui nihil in vita accidisset aduersi: quod oporteat talem hominem aut sibi ignotū esse, vt qui nunquam sui periculum fecerit, aut dijs inuisum, vt quem præterierint, velut ignauum, nec idoneū ad fortunæ consiliū.

10 Libertinus quidam prædiuus aiebat sibi facilem fuisse viam ad diuitias: posteaq; pœnituerat ipsum bonæ mentis. Sed hanc illiberalem vocē Demetrius grauitè castigauit apud Senecam, per ironiā ostendens commodissimam ad parandas opes viā, si quā impudentissimè aduletur.

11 Crispus Passienus dicebat adulationi

Vita p
postea.
sa.

Prospero
ritas p-
petua.

Adula-
tio.

L.IB. VIII.

184

tionem non esse claudendum ostiū, sed aperiendum, verum vt solet amica, Adula quæ si impulsit, grata est, gratiores si effregit. Sensit non probandos eos qui prorsus non ferunt vllam adulationē, quam vt affectare turpe est, ita ingentem se non oportet omnino repellere. Prodest enim in hoc vt homo perspiciat qualis esse debeat.

12 Plancus aiebat, nō esse occulto aut dissimulatē blandiendum, q; periret Adula procacia si lateat. Fortasse pro procacia, quod erat scriptū, legendū est, procacitatio: vt sit sensus, Adulator vt procus captat gratiam: procus autem si tam testē ambiat, vt puella non sentiat, perdit operam.

13 Latio Portius, cuius ingenium supra modum miratur Seneca, fuit enim illi condiscipulus, quū Maxillus rhetor exilitatem orationis suæ imputaret controuersia, diceretque, necesse est me per spinosum locum ambulantem suspensos habere pedes: Non me herculē, inquit, tui pedes spinas calcant, sed habent. Nam alter ariditatē ingenij imputauit materia.

14 Ainius Pollio dicebat in causa recunda nunquā tentari debere improbam quæstionem. Notauit rhetores qui in declamando mouerent quæstiones nihil ad causam facientes.

15 Oscus rhetor erat non infacilius, sed illud dictionem illius vitabat, q; nihil diceret absq; schemate, cui quū Pacatus rhetor Massiliae mane occurrisset, Poterā, inquit, dicere aue Osce.

Schema

Salte.

Coacta

Assessatio.

Schematum affectatorē salutauit scheme, quū nūq̃ minus locs sit schema ti, q̃ in quotidiana vulgaris; salutatio ne. Per ironiā itaq̃, vltus est occupatio ne, vt diceret, quod nō dicebat, quum sine tropo dicere posset, aue Ofce.

Furta
senten
tiarum

16 Seuerus Cāsius, qui alienas senten tias paucis immutatis vocibus vsurpa rent pro suis, dicere solet, eos esse simi les furibus, qui poculis alienis muta rent ansas ne possint agnosci.

Clemē
tia.

17 Demonax dicebat aequaq̃ homi nibus irascendum esse si delinqueret, sed corrigenda vitia: nimirū exemplo medicorum, qui nō indignantur egro tis, sed morbo medentur. Nam homi nis est peccare, dei verò, aut hominis deo proximi, emendare peccata.

Super
stitio.

18 Accusatus q̃ nunq̃ sacrificasset Mi neruæ. Nunq̃ inq̃t, existimauī illi me is victimis opus esse: notans ineptam vulgi superstitionem, qui putabat de os hostiarum nidore delectari.

Oratio
modu
latur.

19 Idem Phaourini dictionē vt nimi um compositam, ac mulieri congrue tiorem q̃ philosopho, solet distēris in cessere. Id indigne ferens Phaourinus adiit Cynicum percūtans: quis esset ille a quo derideretur: homo, inquit, cuius auribus difficile est imponere. Phi losophum vt vestis neglectior, ita & oratio decet inaffectata.

Cynice

20 Rogatus a Sophista quopiam, qd̃ viaticum attulisset ad philosophiā, ad modū Cynicē respondit, ὀψῆς, id est, testes, significans se nudū accessisse.

21 Alteri percontanti, quā philoso phiz se

phiz sectam potissimum amplectere tur. Quis, inquit, tibi indicauit me esse philosophū? Moxq̃ vehementer secum ridēs abiit. Interrogatus quid rideret, An non magnopere ridiculū, inquit, si tu me ex barba iudicas philosophū ipse barbam non habens?

Barba
non fa
cit phi
loso
phum.

22 Adolescenti lasciuini culto, qui quæstione sophisticā proposuerat, ni hil aliud respondit q̃ παρὰ τὴν ὁρμήν. Salsē Vox aneeps est ad conscientem quod colligit, & ad obscenū sensum. Qui que adolescens indignatus respondit set, at ego tibi virum ostendam. Demo max admiranti similis, Quid, inquit, num etiam virum habes?

Salsē

23 Athleta quidā ab eo reprehensus q̃ victor in Olympijs cultu molli flo ridoq̃ vteretur, lapidem illi incussit in caput, ita vt sanguis ex vulnere pro fluere. Id factum indignē ferentes q̃ aderant, hortati sunt vt adiret procon sulem, Nequaq̃, inquit, ô viri ad pro consulem, sed ad medicū potius. Pri us esse debet homini, vt malo accepto medeatur, q̃ vt regerat in alterum.

Tolerā
ter.

24 Proteo cuidā obijciēti q̃ morde ret oēs, nec tamē cynicū vinceret, Amice, inquit, non viuīs hominem.

Libere

25 Physico quodam multa de anti podibus disserēte, ostēsis in puteo vmbri, rogauit, nū illos antipodas dice ret, Ridēs absurdā quæstionē. Quanq̃ nūc cōpertū est, esse veros antipodas.

Frino
la.

26 Hero dem sophistam immodicē lu gētem Pollucis obitum prematurum, quū vellet illi currus & equos velut

Luctus

APOPTHEGMATVM

ascensuro iungere , atque etiā cornam apparare, adiit Demonax, En tibi, inquit, à Polluce literas. Exhilarato Herodi, & quid vellet Pollux sciscitanti, Inculat, inquit, te q̄ cūteris ad ipsum venire : significans Pollucē ad ipsum non rediturum, sed rectē parari curum, si vellet sequi defunctum.

Luctus

27 Aliū quendā filij mortem incon solabiliter lugentem, & in tenebris abditum adiit , certō promittens se filij vmbram ab inferis reuocaturū, si tres ex hominum numero sibi nominare posset, qui nullius luxissent obitum. Quumq; is cogitationem per omnes notos circunferens , ne vnū quidē reperisset luctus expertem. Quid igitur, inquit, te ipsum discrucias homo, quasi nouum aliquid acciderit?

Obso-
leta.

28 Quum à quodam quāssisset aliqd, atque ille verbis obsoletis ac priscis responderet, Ego, inquit, amice te nūc percontor , at tu perinde respondes, quasi regnaret Agamemnon.

Super-
sticio.

29 Cuidam dicenti, Eamus in Aesculapij templum ō Demonax , pro filij salute deprecaturi deum, A deōne, inquit, surdastrū existimas deū, vt nos nī si in templo non sit auditus.

Arro-
gatiā.

30 Ad Agathoclem Peripateticum ar roganter iactantem sese & solū & pri mum esse dialcticorum: si solus, inqt es , qui primus esse potes : si primus, qui solus?

Absur-
dū.

31 Quū apud Atheniēses audisset prae fatione solēni à sacris submoueri bar- baros, rogabat quamobrē id facerent, quum

LIBER VIIII.

398

quū ea sacra tradidisset ipsis Eumol- pus natione Thrax, nimirū Barbarus.

Facetē.

32 Quū legatus nauigaturus in Asiā nauē conscēdisset, & à quo dā interro- garetur, nū metueret, ne naufragio eie ctus à piscibus deuoraret: Quid, inqt, metuā à piscibus, q̄ tot pisces deuora-

Nemo
sui iu-
dex.

33 Quēdā infelicititer declamā- tē admonuit, vt sese diligēter exerce- ret: quūq; is respōdisset, nūq̄ apud me nō declamo: Nil igit mirū, inqt, si dicis inepto, qui hactenus semper itulto au ditore solitus sis vti.

34 Quū Athenis qdā Romanus sena tor filiū ad Demonactē adduxisset, ele ganti forma, vestitu delicato , ac deli tijs effoeminatū, diceretq; , salutē te ō Demonax filij mei : pulcher est, inqt, & te dignus, & matri nō abūmilis. Vtrū que poterat dici in laudē. Nunc patrē notauit ex filij moribus, & matri simi lem dixit mollem & euiratū delitijs.

Ambi-
guus
mors.

35 Conspicatus augurem quandam in publico vaticinia sua vendentē, si po- tes, inquit, ea quæ Parca statuerunt ar te tua depellere , exiguum mercedem postulas, Sin quæ fati decreta sunt om- ninō sunt euetura, quid tua prodest diuinatio? Bis miser esse cupit , q̄ mala quæ vitari nō possunt amat pręscire.

Diuina
tio.

36 Senex quidam Romanus bene ro- busto corpore, qui armatus sese ad pa lum exercuerat , rogauit Demonactē ludi- num magna vehementia videretur de pugnaſſe, Nimirū, inquit, aduersus ho ſtem lignum : innuens illum in vera pugna fore meticulosum.

Pugna
ludi-
cra.

Cuidam

- Vestis.** 27 Cuidā qui purpura indutus sese insolētius ostentabat, in aurem dixit, Heas tu, hoc ante te gestabat ouis, & ouis erat: significans illū nihilō mins stupidum esse si gestaret purpuram.
- Fortitudo.** 38 Quum aliquando in balneis refugetur ingredi aqua feruentiorē, & alio illum appellaret meticulosum, Quid, inquit, an hoc pro patria passurus essem? Sentiens temeritatis esse non fortitudinis, subire periculum, ni ob causam grauem & honestam fiat.
- Impiē.** 39 percōtanti qualia putaret esse apud inferos: Expecta, inquit, & simul atque illuc venero, per literas tibi significabo omnia: impiē sentiens, nullos esse inferos. Nec enim credebat animarum immortalitatem.
- Salsē.** 40 Admeto poētę insulso iactāti epigramma monostichon, quod testamēto mandasset suę addendū statuit: carmen erat, Corpus humo tegitur, Admetus ad astra volauit: respondit, addo sibi placere carnē, vt magno emptum cuperet, si iam nunc esset assortiptum. Testē optans illi mortem, qui vita erat indignus.
- Senectus.** 41 Demonacti seni crura intumuerant, id vidēs quidam, quid isthuc, inquit, mali est Demonax? Tū ille, Charon, inquit, me momordit. Pro cane dixit Charontem, innuens senectutem morti vicinam.
- Ira.** 43 Ad Lacedæmonium flagris sēuientē in seruū, Desine, inq̃, te seruo tuo simile ostendere. Seruus enim est, qui suis cupiditatib. imperare nō potest. Et Læconū erat flagrorū patientia gloriari.

- 44 Cynico cuidam arrogāter iactanti palliū, perā & baculū, ac subinde vociferātī, se Antisthenis, Cratetis, ac Diogenis sectatorē esse: impudētē, inq̃, mētiris: quū sis hyperidæ discipulus. Alulit ad vocem impudētis, quod est per arrogantiam despiciere. Est autem & rhetoris nomen Hyperides.
- Arrogatia** 45 Proconsul Cynicū quendam à quo publicē fuerat proscissus ob vnguenta ac molliciem, ad supplicium abripi iussit. Huic deprecator aderat Demonax dicens ignoscendū Cynico, si qd dixisset mordacius, id esse sectæ vitiū, non hominis. At quum proconsul nō negaret ueniam, sed si quid simile deaudō committeret, rogaret, quas penas esset daturus: profectō, inquit Demonax, tum hominem totū inungi, ac forcipe velli iubebis. Plusquam cynicē momordit, qui cynicæ mordacitatis agebat patronum.
- Mollicies** 46 Alteri cui imperator ingentē exercitum cōmiserat, sciscitanti, quomodo posset delegatam provinciā q̃ optimē gerere, Si, inquit, ira vacaris, & q̃ minimum loquēs, plurima audieris. Ira adter. omnem functionem inutilis est, & puerbio quoque princeps iubetur & æqua & iniqua audire.
- Graviter.** 47 Rogatus an philosophus etiā placētis vesceretur: Quid, inquit, nū putas apes stultis tantum mellificare? Placēt melle condiebantur, saccari vñ nondum reperto.
- Facetē** 48 In Russiā claudum multo tempore familiarem Peripateticis dixit, nihil esse

APOPHTHEGMATVM

esse turpius Peripatetico claudo. Alla sit huc, q Petipatetici dicuntur ab inambulatione, quæ nō cōuenit claudo.

40 Epicteto Cynico suadenti vt vxore ducta daret operam liberis, Neque enī id indignū esse philosopho. Da mi hi, inquit, igitur vnam ē filiabus tuis. Notans illum ineptē suadere alteri, quod ipse non faceret.

50 In Herminum peripateticū, qui semper in ore habebat decem Aristotelis Categorias, ita ludit: Equidē arbitror Hermine te non indignū decē Categorijs. locus est ex ambiguo vocis. Categoriæ Græcis vel prædicamenta dicuntur vel accusationes.

61 Iurisperito dixit, leges prorsus videri inutiles, vt quibus boni non egerent, mali nihilo fierent meliores.

72 Morientē amici rogabāt, quomodo vellet sepeliri, Ne qd, inqt, ista res vos habeat sollicitos. Fœtor me sepeliet.

81 Dicentibus, indignum facinus si talis viri corpus laceraretur à canibus. Quid, inquit, incommodi, si & mortuus alicui sim vsui?

94 Bion eos qui auscultarent adulatoribus dicebat esse similes amphoris, q̄ auribus circumaguntur.

95 Pindarus cuidam commemoranti, quodd ipsius laudes vbiq; prædicaret, Ego, inquit, pro isto officio bonam repono gratiam, efficiens vt vera prædicetur. Vera virtus nihil moratur hominum laudes. Eas qui prædicant plus debent ijs quos laudant, quàm ipsis debent qui laudentur.

ALPHON

LIBER VIII.

198

ALPHONSVS ARAGONVM REX

1 Eques quidā ingens patrimonij per luxū ac libidinem absorbuerat, atque insuper magnam eris alieni vim cōtra xerat. Pro hoc intercedentibus qbusdā apud Alphonsum Aragoniæ regē, ne saltem quæ debebat corpore luere cogeretur, Alphonsus respondit: Si tantam pecuniā vel in sui regis obsequiū vel patriæ cōmodis, vel subleuandis p̄pinquis impēdisset, andirem: nūc quoniam tantas opes impendit corpori, par est, vt luat corpore.

2 Commemorantibus quendā ex Hispaniæ regibus dixisse, nō decere Principes viros scire literas, exclamauit, eam vocem bouis esse non hominis. Non omnes literæ cōueniunt principi, sed ex quæ politicæ tradūt, aut ethicæ, quæ recte ac secus gestorū exemplā cōmōstrant, id quod facit hystoria.

3 Hunc quum adissent legati Matricenses, in quorum agris tum agebat Alphonsus, consulentes vtri iuberet ipsos gratificari, Nicolaōne Piccino, an Francisco Sphortia, respondit ambos pro amicis habendos, sed nihil fecit ab ambobus tanq̄ ab inimicis cauendum. Id temporis inter Nicolaum & Franciscum simultas intercedebat, ac rex nōdum statuerat vtrum vellet in societatem recipere, quum vtrunq; ob diffidium non posset.

4 Idem dicere solet, ita demum matrimonium tranquillē citraque querimonias exigi posse, si maritus surdus fiat, vxor cæca: inuens opinor foramineum

Monitor

Ambiguo

Leges

Sepultura

Adulatorio

Laudauit

Iustē.

Eruditio

Cautē.

APOPHTEGEMATVM.

mineū genus obnoxiiū esse zelotypiæ,
 Coniu atq; hinc oriri rixas & querimonias
 giū trā rursū maritis permolestiam esse vxō
 quillū. rum garrulitatem, qua molestia caritu
 rus sit, si fiat furdus: nec illa vexabitur
 adulterij suspicionē, si careat oculis.
 5 Aiebat si sibi cōtignisset nasci tempo
 ribus quibus Romana Respublica flo
 rebat, se cōstruētū fuisse cōtra coriā
 templū Ioui Positorio, in quo priusq̃
 Inte- veniret in senatū patres cōscripti, o dā
 grē um, amorem, ac priuatos affectus om
 nes deponerent. Alludit ad priscorum
 morem, qui Iouem multis cognomini
 bus insigneabant, nunc Statorem, nūc
 Gamelion, nūc Genethlion, nūc Philū,
 nūc Xenion appellantes. At si tam mul
 ta possit Iupiter, illud in primis præ
 standū erat, vt in Synodis, in iudicijs,
 in Senatibus, in quibus de Republica
 consultatur, nihil haberent momenti
 affectus priuati. Nam hi sunt qui fre
 quenter & ciuitates & regna bellis cō
 mittunt, ac pessundant deniq;
 6 Quis forte mulierem quandā impu
 dentius saltātem aspexisset, Expecta
 te, inquit, mox Sibylla ædet oraculū.
 Sentiens saltationem infanxi genus ef
 se. Sibylla autem vates, nō ædebat ora
 cula nisi furore correpta. Mihi quoq;
 sæpē numero qui saltationem tumultu
 osam agitant, visi sunt affāti furoris
 quodam, præsertim fœminæ.
 7 Admonitus ne nimia lenitas exiret
 in contemptū, & ex cōtemptu nasce
 retur perniciēs: Magis, inquit, cauē
 dū, ne seueritas conciliet inuidiam, vā
 de

LIB. VIII.

390

de maius exitij periculum.
 8 Quū eques quidam ab hostibus cap
 ptus, & ab iisdem emissus carcere, re
 gem adisset, in solatiū calamitatis mul
 ta postulauit ab eo, & ipetrauit. Quo
 digresso rex dixit ad familiares, Dispe
 ream, inquit, ni metui, ne vxorem etiā
 meam deposceret eques meus.
 9 Familiares illi rusticū quendā velut
 ignauiz exemplū ostenderunt, q̃ por
 rectus humi vescebatur vuis. Hic rex, Ocium
 vtinam mihi sic per ocium comedere
 datū esset à superis. Simile quiddā nar
 ratur de Ptolemæo rege; quū antea se
 iactaret reperisse immortalitatē, tandē
 pōdagra discruciatu, cōspiciebat Aeg
 yptios aliquot plebeios sic temerē
 apud flumen discumbentes: Vtinā, in
 quit, saltem ex istis vnus essem,
 10 Equiti subinde aliquid à rege flagi
 tanti, sed mox quod acceperat profun
 denti: Si pergam, inquit, tibi dare quā
 Profu- petis, citius me pauperem effecero q̃
 fio fun do ca
 te diuitem: nā qui tibi donat, nihil ali
 ud q̃ aquam inferit pertuso dolio.
 11 Interrogatus quos ē ciuibz habe
 ret charissimos, Qui magis, inquit, pro
 me timeunt q̃ me. Sentit illos esse ex
 animo amicos, qui principem magis
 amant quā timent.
 12 Aiebat olim inter Iouem, Neptunū
 & Plutonem omnium rerū partitionem
 trisariam esse factam, & horū vnum
 quēq; sua sorte contentum esse, nec
 occupare aliena: at inter homines ne
 minem sua portione contentum esse,
 nec vllam partitionem esse stabilem,
 sed

Postu
lato
r i
pbus.

Profu
fio fun
do ca
ret.

Ciuū
chari
tas.

Ambi
tio pri
cipum

APOPHTHEGMATVM

sed omnes *πλινεντ* q̄p.

Erudi-
mo 13 Percontantibus vtri rei plus debe-
re se fateretur, libris an armis: Ex libris
inquit, & arma & armorum iura didi-
ci: hac voce profitens se libris debere
omnia.

Clemē-
ter 14 Magnopere laudare solet dictū ne
scio cuius, hostibus fugientibus pon-
tem argenteū extruendum esse: sine q̄
existimaret multo optabilius esse, ho-
stes in fugam vertere q̄ occidere: tunc
q̄ putaret hostes pecunia sollicitados,
vt ab acie discederent.

Facetē 15 Dicebat sibi videri eos: maximē infa-
nre, qui vxorem fugitiuum perquire-
rent. Significans, magne felicitatis es-
se ab improba muliere liberari.

Graui-
ter. 16 Improbo cuidam ac vecordi, iactan-
ti reperisse se virum sapientem, Et qui
fieri potuit, inquit, vt sapientem dno
sceret stultus?

Regi-
cur. 17 Quum cenantī senex quidam im-
portunus & garrulus sine fine obtre-
peret, exclamasse fertur & dixisse, Asi-
norum conditionem esse potiorē q̄
regum. Nam illis dum pascantur do-
minos parcere, regibus neminem.

Forti-
ter. 18 Demetrius graui calamitate affectus
dixit referente Seneca. Hoc vnum dii
immortales queri possum, q̄ non ante
hac mihi voluntatem vestram notam
fecistis. Prior enim ad ista venissem, ad
quæ nunc vocatus adsum. Maluissē
offerre quā tradere.

19 M. Antonius orator, rogatus quam
ob causam nullam vnquam orationē
scripto mandasset, Vt, inquit, inficiari
queam

LIBER VIII.

409

queam a me dictū esse, si quid fortē ali-
quando dixi, quod opus non erat. La-
bilis est hominum memoria, vt agrē scriben-
reperias duos, qui quē simul audierūt,
eodem modo referat. Hinc parata ter-
giuersatio, non dixi, aut non sic dixi,
aut dixi quidem, sed hoc adieci.

20 Calanus Indus ad mortem profici-
scens, quū conscenderet rogum arden-
tem, O præclarum, inquit, discessum ē
vita, quum, vt Herculi contigit, morta-
li corpore cremato animus in lucē ex-
cesserit. Hunc quū Alexander admo-
neret, diceret si quid vellet, Optimē, in-
quit, propediem te videbo. Idq; eue-
nit, nam Alexander paucis post diebus
mortuus est. Refert M. Tullius lib. De
diuinatione primo.

21 Quidam causam detulit ad oratorē,
is negauit: detulit ad alterum, qui rece-
pit. At is qui detulerat dicere solet, si-
bi gratiorem fuisse orationē eius qui
negarat, q̄ eius qui recepit: q̄ ille comi-
ter reculasset, hic grauātē & inamoenū
vultu recepisset.

22 C. Cotta qui in ambitione fuit arti-
fex, dicebat sese operam suam in eo
quod non contrā officium peteretur,
solere polliceri omnibus, sed imperti-
re ijs apud quos optimē poni arbitra-
retur. Sensit nulli promittendū, quod
esset præter honestū: nulli tamen negā-
dum, quod nō cōtra officiū peteretur.
Comitatis est benignē polliceri, sed
quoniam omnibus opera præstari nō
potest, eligendi sunt quibus eā imper-
tias. Virunq; refert Qu. Cic. ad fratē

De

APOPHTHEGMATVM

De petitione consulatus.

23 Gallus lurisperitus, si quis negocium ad ipsum detulisset in quo de facto querebatur, dicere solet, Nihil hoc ad ius, ad Ciceronē ito. Sedit Gallus, aliud esse officium luresculti, aliud oratoris. Nec esse necesse de his quæ ad alienam professionem pertinent, respondere. Refert M. Tullius in Topicis ad Trebatium.

p sua
quisq;
profes
sione.

Exasta
iudicia

24 C. Lucilius dicere solet, nolle se sua scripta legi, nec à doctissimis, nec ab indoctissimis, quod hi nihil intelligerent, illi plus saperent, quam vt posset illorum iudicio satisfacere. Id exprimebat, huiusmodi versu Trochaico, Persium non curo legere, Lælium Decimum volo.

Erat Persius illius ætatis omnium doctissimus habitus, Lælius erat vir bonus, & non illiteratus, sed nihil ad Persium. Refert M. Tullius cum alijs aliquot locis, tum libro De oratore. 2.

25 Antimachus Clarius poeta, quum conuocatis auditoribus recitaret ingens volumen quod conscripserat, & ab omnibus esset destitutus, excepto Platone, Legam, inquit, nihilominus, Plato enim mihi instat est omnium. Refert M. T. libro De claris oratoribus.

26 Seruilius Vacia vir prætorius ac prædiues, odio negotiorum abdidit se in villam suam, quam habebat non

Oci si
ne lite
ris. procul à Cumis, nec alia re notus fuit, quam eius villæ ocio. Itaque qui negotijs premebantur, exclamare solent: O Vacia, solus scis viuere. Huius tamē

ignauū

ignauum & sine literis ocium damnas Seneca Ep. 55. negat illum scire viuere, sed latere: Eoque nonnunquam villā præteriens ioco dicere solet, Hic situs est Vacia: subindicans, nihil interesse inter mortuum & inertis ocio abditū.

27 Quintilianus vehementer probat dictum cuiusdam oratoris, qui apud Cæsarem, vt opinor, accusabat Cossutianum Capitonem, hominem arrogātem, & ipso etiam vultu præ se ferentem confidentiam. Erubescit, inquit, Cæsarem timere. Cæsar erat ea potentia, vt meritò fuerit à quouis metuentus, At illi reo tantum aderat arrogantia, vt sibi turpe duceret, si videretur timere Cæsarem. Hoc dictum Fabius adolescens audiuit, vt ipse refert lib. 6. cap. De conclusione.

28 Urbane Flauius Virginius antiphilum quandam suum interrogauit, quot milia passuum declamasset, taxans eum quod in declamando discurreret, nimiumque crebras, longas ac tumultuarias haberet ambulationes, Salsæ. quum M. Tullio oratori non concedat procursiones nisi raras, moderatas ac breues. Eandem ob causam, Suta Manilius Domitio Afro dictus est nō agere, sed satagere. Vtrunq; refert Fabius cap. De pronuntiatione.

29 Salsum est & illud Cassij Seneri, qui aduersus patronos immodicè discurrentes, vt interdum se proriperent in aliena tribunalia, poposcit lineam: alius Salles. Iudens ad certamina cursus, in quibus vna linea designabat vnde cursus in-

MM cipe

APOPHTHEGMATVM
ciperet, altera vbi defineret. Idem accommodari potest in eos qui digressi-
onibus immodicis diuertunt ab insti-
tuto.

30 Proculeius querebatur de filio, &
expectaret mortem patris: quumque
filius respondisset, Ego verò non expe-
cto, Imò, inquit, rogo vt expectes. De-
torfit verbum in contrarium sensum.
Expectat mortem patris qui inhiat, &
expectat qui non accelerat mortē pa-
tris. Refert Fabius lib. 7.

31 Archytas dixit iudicem & arā idē
esse, pariter enim ad vtrunque confu-
giunt, qui iniuria afficiuntur. Senties
tales oportere iudices esse, vt oppres-
sis sint praesidio. Refert Aristoteles rhe-
tor, tertio.

32 Pericles dicebat Samios esse simi-
les pueris, qui porre etiam osculam reci-
perent quidem, sed interim plorantes,
cò quòd illi parerent imperatis, sed
non sine tædio & querimonia. Simili-
ter Demosthenes dixit populum Athe-
niensem esse similem ijs qui in na-
ui naueant. Siquidem ijs cum ma-
gno tædio laborant, tamen
cò peruehuntur quò ten-
dit nauis.

F I N I S.

QVOMODO EI QVI IN AVLA

*uiuere decreuit, vita cõ-
ponenda sit.*

Cribis te nolentem ac
reluctantem, volunta-
te parentum rapi, pro-
trudiq; in aulam prin-
cipis. Quàdo igitur ne
cessitas vinci nò potest,

superest vt commode vtendo perfici-
as, vt aliquando te isthinc explices q̃
minimo malo. Nec enim omnibus in-
felicititer cecidit, hanc adfice Laidem. Et
ne tibi videar non satis grauis admo-
nitor, scito me ab ipsa pueritia ad an-
num vsque quinquagesimum in aula
principum militasse. Primū illud tecū
statuito, ne quid cui credas, quantūvis
in speciem amico, quantūvis arridenti
còplexanti, pollicenti, deieranti. Nec
quenquā existimes tibi ex animo ami-
cū, nec tu sis cuiq; amicus ex animo: ta-
mē perinde quasi neminem nō ames,
ita blandus & comis esto singulis. Esto
largissimus eorū officiorum, quā tibi
nihil adferunt impendij. Saluta blan-
dē, còplectere, cede viam, aperi caput,
subinde repete honoris & charitatis ri-
tulos, lauda affatim, pollicere benigni-
ter. Prius igitur domi vultum còponi-
to, vt is tibi paratus sit ad omnem fa-
bulę partē, ne qd veri affectus in facie
subluceat. Meditāda domi est actio, vt
oratio vultui, vt vultus ac totis corpo-
ris gestus, orationi fucata subserviāt.

MM z Hrg

Hæc sunt aulicæ Philosophiæ rudimenta, ad quæ nullus erit idoneus, nisi prius omnem pudorem absterferit, ac vultu natiuo domi relicto, quasi personam sumperit. Proximum erit vt factiones totius aulæ subdoreris, sed ita, ne cuitè facili admisceas. Si quos, aut si quas videris nihil non posse apud principem, vide vt te semper inflectas ad latus navis felicius. Nec pudeat aut pigeat assentari morionibus etiam, quos animaduertis gratos esse loui. Sed hunc ipsum technis omnibus captabis. Quoties in illius conspectu consistes, arte præ te feres simplicem quãdam alacritatem, quasi gaudio gestias quoties illi datur decesse. Et posteaquam comperisti, quibus rebus offendatur, quibus oblectetur, non multum erit negocij apud illum quanuis magnam inire gratiam. Commodè subseruias, ad orationem arridebis, si loqui non dabitur, applaudas, velut admirabundus. Sed apud alios, plenis, vt aiunt, tibijs, illius laudes decantabis. Aliqui certè perferent si passim prædicaueris. Nunc hic, nūc ille tibi captandus erit munusculo, sed eleganti & apto magis, quàm p̄ciofo, ne videaris aureo p̄ficari hamo, precium addes oratione. Excusabis tenuitatem fortunæ, Vbi illa contigerit opulentior, polliceberis montes aureos. Si qua præda affulerit, caue quisquam Deorum aut hominum tibi tā charus sit, vt illi cedas. Sēper tibi proximus esto. Quoties de regitur, vel patri verba danda sunt. Nū semper in aula spirant venti secundi:

vbi

vbi spirant, arripienda est occasio. Nullius iuris iurandi tam sancta sit tibi religio, vt huius gratia patiaris optimam prædam elabi de manibus. Si quibus principem senseris vehementer offensus, ac diuersam factionem gestire victoria, semper accommoda te felicioribus: sed ita, vt alteram partem non lædas capitaliter, nisi id fiat tuo magno certoque bono. Solent enim principes fauores ventorum in morem subinde restare in diuersura. In summa vbique venare commodum tuum. Ne quem aperte lædas. Caue mensam habeas domi: ea res exhauriet te sumptibus. Longè præstat conuiuium esse, quā conuiuatorem. Noli supputare quanti consistet vna cœna domi data, sed subducito rationem ad quantam summā post annū ea res tibi sit reditura. Proceres aliquot cole. Horum mensis te adiungito, sed ita, ne crebrius ad eundem. Hic comis & commodus esto conuiuiua, sed festiuus ac lepidus, vt ne quē offendas. Si quid in te dictum erit petulantius, in lusum iocumq; vertito, etiam si seria res sit. Ab omnibus tantquam ab hostibus cauet. Ne cui credas vnde te possit lædere. Si quos senseris tibi parum amicos, fac artificio summo dissimules, & communibus officijs hoc magis apud illos amicitij agas. Lauda apud eos quos suspicaris renūciaturos, hac arte aut fient amici, aut mitius erunt inimici. Tantum caue ne qua detur ansa lædendi. In cæteris nugis aulicorum esto lepidus congerro. Tantum ab alea temperato: siquidem

MM 3 ad

hunc scopulum multi fecere naufragium, sic vt vix licuerit enatare nudos. Da operam vt quàm minimùm inquiraris. Ad rem augendam & constabulendam vbique vigila. Vbi satis pingueris, excogitanda ratio, vt quòd paucis contigit, feliciter ab aula te subducas, tibi que viuas. Neque perpetuus ad sis principi, neque nimium diu absis: quorum alterum parit tedium & satietatem, alterum obliuionem. Vt autem etiam commodò tuo absis, ambulationes, sed fauorabiles, minimique negotij ita subinde redibis nouus ad Principem tuum. Semper esto querulus ac petax, & quemadmodum callidæ meretrices varijs nominibus ac modis semper aliquid auferunt ab amatoribus, ita tibi studio sit semper aliquid auferre à Principe. Sed ea potissimum petenda, quæ ille sine suo sumptu largiri potest. Quod genus sunt sacerdotia, Præposituræ, Abbatia. Si quid erit tale, cuius tu capax non sis, suborna qui petat suo nomine, sed tuo commodò. Hæc arbitror esse satis pro primis elementis posthac ubi te profectuse videro, abstrusi ora quadam impertiam.

V A L E.

PRAE-

PRAEFATIO IN INDI- CEM NOMINVM.

Vò promptius inuenias optime Lector, illud admonendus es, in indice personarum non poni prænomena, quæ sæpe multis sunt communia, sed illud nomen tantum quod frequens vsus huius aut illi maxime proprium fecit. Exempli causa, Augusti dicta non quæres in Octauio, sed in Augusto: & Iulij Cæsaris non quæres in Caio, sed in Iulio. Quòd si acciderit, vt illud etiam nomen quod maxime vsu tritum est, sit aliquibus commune, prænomen præfixum, aut cognomen additum tollet ambiguitatem. Vt, Octavius Augustus, M. Crassus, Crassus orator, Cato senior, siue Censorius, & Cato Vticensis. Et Vespasianus pater, Vespasiani filius. Ad eundem modum de cæteris.

INDEX PERSONARVM.

A.	ti filius.	17
Actius poeta.	297	Agelipolis Pausaniz
Adrianus Cæsar.	261	Agelistrata
Adrianus sophista.	354	Agis primus
Aegyptii	196	Agis secundus
Aelianus sophista	331	Agis vltimus.
Aeschines	360	Agis Argius adulat.
Aeschylus poeta	298	307
Afer orator.	276	Alcamenes Telecri fi-
Africanus censor.	291	lius.
Agasicles	1	Alcander
Agatarchus pictor.	31	Alcibiades
Agathocles	202	Alexander Magnus fo
Agelipolis Cleombro	lio. 31. 144.	362

MM 4 Ale

INDEX

Alexander Seuerus 266	Antipater Cyrena 379
Alexander sophista 364	Antipho apo s. & c
Alexis poeta 297	Antisthenes 322
Alexinus sophista 313	Antonius Geta 266
Alphonfus rex Arago 398	Antonius Helioga 265
Amasis ægypti rex 295	Antonius Pius 263
Anacharlis Scythia fo. 329	M. Antonius 248 254
Anaxagoras Clazome 332	M. Antonius orato. 397
Anaxander 23	Anto. Caracallus 266
Anaxandridas Leōt 22	M. Antonius familia- 332
Anaxarchus 356	ris quidam 23
Anaxilas 23	Appius 378 308
Anaximenes 271	Apelles 309 368
Androclidas Laco 223	Aratus 312
Anicula quædā 317	Arcesilaus 20 339
Annia 368	Archelaus 25 292 309
Anytus 293	Archidamidas 26
Annibal 228	Archidamus Zeuxida 26
Anniceris 390	mi 16
Antagoras poeta 156	Archidamus alter 27
Antalcidas 23	Archileoni mulier 78
Antianira 380	Architas Tarēt 401 313
Antigenidas 298	argeus 24 (373)
Antigonus rex Macedonum 153 349	aristobulus histor 382
Antigonus secundus 205	aristarchus Theode 371
Antigonus senior 156	aristides iustus 212
Antimachus poeta 400	aristippus 101
Antiochus 20	aristo Chius 25 373 344
Antiochus Ephorus 423	aristophon 385
29	Aristoteles Stagirit 385
Antiochus tertius fo. 2064	artoxerxes 193
	artoxerxes alter 194
	asclepiades 423
	asinius

PERSONARVM

Antiochus quartus 206	C
Antiochus sophista 364	Cæcilius Metellus 249
Antipater 306 & 377	fol. 300
Antipater Hieropolit 365	Cæsellius 272 284
Afinius Pollio 394	Calanus Indus 400
Astycratidas 28	C. Caligula 253 375
Atheas Scythia 197	Callicratidas 38
Athenienlis quidam 279	Callipides histrio 7
M. Attilius 396	Calbithion 315
Attilius Regulus 283	Cambyfes 256
Aufidius Modestus 285	Canna 318
folio 370	Canus tibicen 378
Octavius Angustus 175	Antonius Caracallus 378
Cæsar 175	Carneades 341
Aurelianus 270	Cassius 240
	Cassius Severus 249
	275 367 391 401
B	M. Calpurnius 284
P. Bleffus 374	Catiline Ibid.
Bias Lacedæmonius 28	Cato senior 234
Bias Priænus 325	Cato Vticensis 230
M. Bibulus 285	Catulus 275
Bion 307	Chabrias dux 219
Bion Borysthenites 319	Charillus siue Charil- 58
Eccl. 280	Chilo Lacon 23
Bithys parasitus 308	Chiomata Ortiagotis 368
Byzantius quidā 271	vxor 318
Bonosus 368	Chirofophus Diony- 251
Bos 368	si adulator 300
Brasidas 28	Chryfippus 354
M. Brutus 251	M. Cicero M. Cicero- 210
Brutus iunior 273	MM s

IN DEX.

nis pater	290	Cuculus	39
M. Cicero	180	Curus	287
M. Cincius	292	Cyllicon	392
Cinesias	309	Cypriorum mulieres.	
Cineas	208	folio	388
Claudius Caesar	254	Cyrus maior	191
Cleantes Asilius	353	Cyrus iunior	194
Clearchus	37	D	
Cleombrotus Pausa-		Damindas	29
nię	37	Damis	ibid.
Cleomenes alter	40	Damatia	79
Cleon	289	Damonidas	29
Cleopatra	249	Darius	446.
Clisophus Athenien-	191.295		
sis adulator	307	Demades orator	394
Cleander	36	Demaratus	30
P. Clodius	271	Demetrius Antigonis	
Collatinus	282	filius	204.313.
Commodus Aelius		Demetrius Cynicus	
Verus	263	366.393.399.	
Constantinus Chlorus		Demetrius Phalaris	307
folio	376	Demetr. Phal.	220.344.
Corydus parasitus	308	Demochares	396
Cornelia Gracchori		Democh. Milef.	355
mater	318	Demonax Cynicus.	
Cornificius	301	391.393.394.	
C. Cotta	400	Demonides	69
Cotys Thraciz rex. fo		Demosthenes orator.	
lio	169	188	
Crantor Solensis	339	Demosthenes Mityle.	
L. Crassus.	287	399	
M. Crassus	249	Dercyllidas	29
Crates Thebanus	345	Diocletianus	270
Crispus Passienus	394	Diogenes grammati-	
Croesus Lydorum rex		cus	352
folio	296	Diogenes Cynicus. fo	
Quintilius	307	lio	110.142
		Dion	

PERSONARVM

Dion	202	F	
dionysid. tybic.	367	Q. Fabius	292
Dionysius Sicil. tyr.		Fabius Maximus. fo	
26.70.198.		lio	226
Diony. soph.	261.361.198	Q. Fabius Minutius.	
Dionysius iunior	201	287	
Diphylus	381	C. Fabritius	226.290.
F. Domitianus Caesar.		Fabritius	289
261.		Fauorinus philosoph.	
C. Domitius	238	272	
Domitius Afer	276.	Fauorinus soph.	300
M. Drosus	283	Faustus Sylla filius.	
Duellius	168	273	
Domitius Nero	265	C. Figulus	283
		C. Fimbria	283
		Firmus	27
		Q. Flavius	285
Emeropes Ephorus. fo		Flavius Virginius	402
lio	31	Femina anus	386
Empedocles	274	Frontinus	370
Epānetus	31	Aul. Fulvius	284
Epaminondas	37.220	C. Furius Cresinus.	283
Epimarchus	105	Furnius	302
Epictetus	347		
Epicurus Athenienlis		G	
folio	367	Galba orator.	160.279
Equiso quidam	144	L. Galba parasitus.	277.
Eteocles Ephorus. fo		382	
lio	100	Galienus	269
Euboidas	31	Gallus	290
Euclides	314	Gallus Iurifcon.	400
Eudamidas Archid. fo		Gelo Syracusan.	197
lio	31	Geradas Spartanus	69
Eudæmonicus	192	Glaucias	290
Eumenes	207	Gnathæna meretrix.	
Eutycratidas Anaxan	314.384		
dridæ	31	Gorgo	78
Euripides	297.367	Gorgo Leon. vxor.	47.
		MM	602

INDEX:

Gorgias Leontinus	so	Isaas.	381
phista	298.313	Ismenias	371.391
C. Gracchus	289	Iulian. impe.	367.379 380
Granius praco	284	C. Iul. Cesar	168
Gyrtias	79	Iulius Drusus	272
H		Iulius Maximinus	376
Hanno	262	Iulia Augutti filia	165
Hegesippus Crobelus		Iulianus	382
219		Iunius Bassus	272.
Helius Mancina	380		275.
Heraclides Sophist.	366	I	
Heraclitus Ephefius.		Laberius	360
355.385		T. Labienus	286
Hermogenes.	364	Labotus.	40
Herodes Sophista	363	Lacedæmonij	1
Herondas.	33	Lacedæmoniorum pri	
Hieron	168	sca instituta	70
Hipparchia Metrocli		Lacon quidam	59
foror	348	Laconū ἀνδρώνων apo-	
Hippocratidas	35	phthegmata	59
Hippodamus	Ibid.	Lacænarum apophthe	
Hippodromus sophi-		gmata.	78
sta	366	Lacydes Arcefilai fa-	
Hippomachus alipt.		miliaris	69
293		Lacydes	341
Horatius	282	C. Lælius	292
Hortensius orator.	181	Lais Corinthia	316
I		Lamachus	217
Iason Theffalus	399	Lamia meretrix.	317
Iasij	390	Lampis	371
Idathyrsus Scytharū		Laphyropolæ	49
rex	196	Larissæi	9
Ion Sophista	360	Latro Portius	394
Iphicrates	218	M. Lælius.	380
Intaphernis vxor.	318	C. Lentulus.	380
Ischomachus mimus		Leo Byzantius	298
104		Leon Kuricratidis.	41
		Leo	

PERSONARVM.

Leonidas Anaxandri-	folio	282	
dæ filius	41	C. Marius	245
Leontius	281	Maximinus	269
Leontychidas. I.	40	Medicus quidam	114
Leontychidas alter.	41	Medius parasitus.	389
M. Lepidus,	184.	Meccenas	161
Leptines	293	Megabates	5
Lesbonax Mitylen.	386	Megabizes	309.206
Libo	289	Melanthius	301
Licinius Varus	276	Melanthus parasitus.	
P. Licinius	212		306
Liuius Salinator	291	C. Memmius	292
Libertinus		Memnon-dux	106
Lochadus Polyenidæ.		Menander	257
41		Menedemus	311
Longus Sulpitius.	271	Menedemus Eretrion	
Lucretia	282	fis	334
C. Lucilius	400	Messala	392
Lucius Mario.	245	Metrocles	348
Lucullus	246	Milo Crotoniates.	319
Lycurgus orator	295		388
Lycurgus rhetor	378	Myronides	214
Lycurgus Laced.	41	Myson	332
Lysander. II.	50.62	Montanus	353
Lysimachus	206		
M		N	
Mæander	39	Nacta Pinarius	393
Mancia.	291	Namertes	53
Manius Curius.	226	Nealces	312
275. 277.		Nero imperator	396
T. Manlius Torquatus.		Do. Nero	255
281. 284.		Nero quidam	274
M. Antoninus	199	Nerua Coccejus	375.
C. Marius	245		261
Marius tyrannus.	270	Nestor	287
Martia Catonis	369	Nicander	51
Martius Coriolan.	282	Nicetes	361

MM 7

Nico

INDEX

Nicesias	307	Pescennius Niger.	263
Nico meretrix	318	Philemon	304
Nicoitratux dux	220	Philippus Macedo.	158
O	281-351		
Olympias Alexandri	Philip. ora.	272-312	
mater	318-381	L. Philippus	358
Onomademus Chius.	Philipp. poeta	297	
294	Philiscus	366	
Q. Opimius	291	Philoxenus	297-386
Orbilus	259	Philoxenus Pternoco	
Orontes	195	pis	308
Orfines atrapes	380	Philotinus	313
Ofcus rhator	394	Pictor quidam	387
Otho Syluius	353-375	Pittacus Mityl.	322
P		Phenicides	306
Pacuius	389	Phocion Atheniensis.	
Pedaretus	56	176-318	
Panthaleon	109	Phryne	311-316
Panthoidas	84	Pilager	364
Paslienus Paulus	170	Pisistratus	219
Papinianus	372	Cn. Piso	380
Papyrius Curfor.	292	Pindarus	397
Parysatis Cyri	195	C. Plantius Cos.	283
Paulus Aemilius	233	Plancus	299-394
Pausanias Cappadox.		Plinius Maior	370
369		Plato	315
Pausanias Cleombro-		Plitarchus Leonide.	56
ti	54	plistonax Pausania.	57
Pausimachus	10	Plotinus philosophus	38
Pauson pictor	371	Polemon soph.	361
Pelopidas	225	Polus sophista	317
Petriander	27	Polycletus	fo-
Pericles	255-393	lio.	311
401		Pollio	fo-
Perisa	393	lio	377
Perseus	50	Polys rex	158
		Poly	

PERSONARVM.

Polycratidas	57	Pythias	160
Polydorus Alcamenis		Pythius	383
66		Pytho rhetor Byzant-	
Pompeius Magnus. fo		tius	298
lio	172	Q	
M. Pompeius Marcel-		Quidam	371.
lus	367	385	
pomponius Atticus.		T. Quintius	232
folio	285	Quirinus sophista.	366
Pomponius	293	R	
Populus Cnienfis	296	Remnius palamon.	367
C. Popilius	246	Rhodius quidam	389
Poppea	317	Romulus	281
Portia minor	368	P. Rutilius.	236 382
Portius Latro.	399	S	
L. Portius Natica	288	Saluius Iulianus	372
Porfena	281	Satur ninus	270
Porus rex	230	Scaurus	292
Praxaspes	307	Q. Scauola Publij fili	
Probus	271	us	291
Proculcius	401	Scilurus Scythæ	197
Proclus	365	Scipio Aemilianus.	276
Prodicus	315	381	
Prometheus	399	Scipio Maior	230
Protagoras abderit.	39	M. Scipio Maluginen.	
Protogenes	310	275	
Psammetitus Aegyp-		Scipio minor	243
tiorum rex	294	Scipio Africanus.	238
Ptolemæus Lagi fil.	203	345	
C. Publitius	291	Scipio Natica	239
Publius natione Syrus		Scopas Theſſalus	301
273		Scopelianus	361. 382
Pylades histrio Augu		Secundus sophista.	362
sti	300	Seleucus rex	374
Pyrro Eliensis	357	Semiramis regina.	302
Pyrthus rex	207	Seneca	360
Pythagoras	254	Serbidius Scauola.	372
		Sergius	

INDEX

Sergius Galba imper.	175. 381	Tacitus	278
Seruilus Vacia	400	Tarquinius Superbus.	
Seruilus Geminus	271	281	
M. Seruilus	289	Testamenes	34
Sertorius	251	Telecrus	83
C. Seuerus	246	Teletia	
Seuerus imperat.	264	Teres	196
Senerus Cassius	394	Teschadionysij foror	
Sex. Titius	289	200	
Siculus quidam	278	Teltis quidam	290
Sigmundus rex	382	Teutonū orator	
Silenus senex	289	Thais	315
Silius	292	Thales Milesius	320. 380.
Simon Athenientis.	334	Thalij	6
Si nonides.	294	296. 386.	
Socrates	87. 374	337	
Soebidas	57	Thearidas	33
Solon Salaminus	321	Themisteas vates	33
Somniator quidā	280	Themistocles	209. 390
Sophocles	382	Theocritus Chius	306
Spartau	59	Theodorus	252. 377
Spartacus	201	Theodosius junior.	376
Sositheus poëta	353	Theonis meretrix	152
Sphærus	354	Theodorus atheos.	298
Spurina aruspex	299	360	
Stilpon Megarenis.	333	Theodorus	275
Stratibias	338	Theopompus	33
Stratho Physicus	358	Theopraftus Hresius.	
Strato philosoph.	102	144	
Stratonicus citharced.	301	Theramenes	299
		Therycion	35
Stratocles Athenientis	299	Thessalus quidam	279
		Thrasea.	370. 377
C. Sulpitius.	266	Thrasylbulus	278
Sybarita quispiam.	278	Thucydides Atheni-	
Sylla	247	entis	295

Tibe

SENTENTIA RVM.

Tiberius Cæsar	252	Vxor pythij	358
Tiberius Gracchus	319	X	
Timon Athen.	217	Xantippe	375
Timon Nicæus	358	Xenænetus	218
Timotheus dux	218	Xenocrates Chalcedo	
Tisaphernes	3	nen.	338
Titus quidam	300	Xenophanes Lagi	203
Titus Vespasiani filius	260	Xenophanes Colopho	
		nus	355
Trachalus	275	Xenophon	358
Traianus	261. 374	Xerxes	45
Thucydides	375	Xerxes Darij filius	192
Turbo Adriani præfe		Z.	
ctus	312	Zeno Citticus	349
Turonius	157	Zeno Eleates	356
Tynnichus	65	Zenobia	270
V.		Zeuxidamus	53
Valentinianus	374	Zeuxis	311
Valeria	369	Zoilus	384

INDEX SEN

TENTIA

RVM.

Vargula	274	A	
Varro Pauli colle.	287	A altero peti	
Varus eques	360	tum alteri	
Vatinus	273. 274	datum 203	
Veetius Valens	272	Ab ambigua	
T. Vespasianus	260	291. 301	
Vespasianus pater	290	Ab imitatione perso.	
Vespasianus F.	260	ne	293
Vespa Terentius	272	Ab impossibili	269
Veturia	260	Ab inexpectato	127.
Vibius Crispus	288	135. 276. 278. 292. 300.	
Fl. Virginus	401	302. 314. 315. 317	
Virginus	370	Abstinentia ducis	236
Volumnius	261	Absurda	393
Vopiscus	281	Absurde	395
Votacille Pitholas	273	ἀναπύα	311

Accurate

INDEX

Accuratè potius quàm Aequalitas	416
sæpe	377 44 211.
A carmine Homeri, 308	Aequitas 223
Acerbè 186. 189. 190	Aestimatio præposte-
A, crassus minus peri-	ra 116
culi 170	Affabilitas 194
Acriter 331	261. 287
Actio totum 191. 190	Affectatio 317.
Acutè 385	317. 394
Adde pusillum pusil-	Affectus cohibiti 88
lo 352	Affectus priuati 210
Admonitio ciuili	fo Agamemnone maior.
lio 349. 350	folio 224
Admonitio cômô. 359	Agere, fatagere 276
Admonitio facilis 321	Agri modus 226
Admonitio grata 141	Agricultura militaris
Admonitio libera 444	folio 197
Admonitio retor. 366	Albus asinus 272
Admonitio sera 259	Alexander Herculem
Ad speculum 350	contempsit. 237
Adulans libertas 284	Aliena curare 216
Adulantly 357	Aliena dulciora 128
Adulatio 191. 190. 192.	Aliena à causa 277
123. 125. 347. 368. 388.	Alius alio præstat 302
394	A mendacio manife-
Adulatio repulsa 166	sto 277
Adulatio testis 393	Amanter 296
Adulatio utilis 394	Amari sine contemp-
Adulator impius. fo.	tu 66
362	Amator blandus 317
Adulterium 48. 126.	Ambiguè 126. 377
145. 290. 325	Ambiguus morsus 376
Adulterium in regis	Ambitioni. 112. 144. 169.
filio 199	Ambitio insatiab. 153
Adiuvata 78	Ambitio notata 29
Aemulatio 242	Amicè 9226. 399
Aenigmatè 320	Amici 242

SENTENTIARVM.

Amici exploratio 53	216, 225, 233, 241, 246,
Amico fido nihil pre-	247, 248, 270, 282, 284
tiosius 192	317, 303, 304, 314
Amicis fidendum. 12	Animus ægrotus 360
Amicus 49. 343	Animus imperterri-
Amicus rara res 344	tus folio 169
Amicus consolator fo	Animus incorruptus.
lio 86. 157	folio 234
Amicus deligendus 108	Animus inexpugnabi
Amicus in aduersis 345	lis 226
Amicus insignis 311	Aius metu liber 109
Amicus verus & syn-	Animus præsens 230
cerus 84. 89. 92	Aius verè regius 149
Amicorum eosa oia, 367	Animi cultus 321
Amicorum fides 201	Animi vera bona. 313
Amicis fidendum 116	Animi lux 363
Amicitia 179. 118	A nomine 303, 304, 314
Amicitia principu. 322	Ante mortem nemo
Amicitia fiducia 293	beatus 322
Amicitia iuncta inimi	Antuerpia 304
citæ 87	Applausus 302
Amicitia regum 206	Apta 314
Amor 238. 328	Aptè 276, 402
Amor castus 98	Apte retortum 203
Amor gloriæ 282	Aqua pro vino 245
Amor infanus 194	Aquila in nubibus fo
Amoris remedia 345	lio 208
Amor ob malum 217	Arcana nulli commit
Amor mundi 71	tenda 321
Amor patriæ 173	Ardelio 279
Amor turpis 125	Argutè 2, 8, 12, 18, 19,
Amor verus 350	22, 24, 25, 31, 32, 34, 37,
Anathemata 230. 201	39, 41, 49, 54, 59, 60, 61,
Anima immortalis 120	64, 65, 66. 68, 81, 88, 101
Animosè 4, 9, 13, 15, 18	102, 107, 121, 236, 245, 308
36, 38, 42, 43, 61, 78, 80	320, 327, 333, 365, 354,
190, 152, 175, 176, 194,	362, 393, 401.

Argutè

INDEX.

Argute infelicitate	333	Athletæ infani	330
Argutia muliebris	148	Attentio	350. 353
Argutiæ friuolæ	118	Auaræ	260
Argutiæ sophistice	335	Auarus	341
Argutiæ nugatoriæ	127	Auaritia	125. 186
Arma indigna viri	223	Auaritia delusa	182
Arma nesciūt leges	175	Auaritia in principe	259
Arma non audiunt leges	246	Auaritia non pecuniæ	109
Armata timiditas	211	Audacia	169
Armata virtus	328	audacia ex piculo	170
Armata preces	176	audacia piculosa	27. 38
Armati dii	75	audacter	378
Arrogantia 27. 28. 397	395.	aurum in templis	266
Arrogantia foelix	261	aurum index	63
Ars cōiuij	231	aurum spretum	226
Ars gubernandi	89	auri amor	126
Ars imbellis	207	auri contemptus	287
Ars inhonesta	323	auro bene vti	200
Ars inutilis 26. 30. 32	30. 32	auro nihil inexpugna	140
Artis exercitatio	310	auro pugnare	281
Arte tractata	254	aut vincere aut mori.	251
Arte retortum	300	folio	251
Artes	149	autoritas 159. 214. 264	264
Artes inutiles 26. 30. 32	26. 30. 32	autoritas personæ	292
Artes supuacuar	45. 111	auxilia mutua	268
Artes regiæ 197. 388	197. 388	B.	
artes rege indigne	144	Balneum fordidū	303
Asini vmbra	378	βαρβάρων magistratē	335
Assentio simulata	184	Barba non facit philo	395
Assuescere malis	336	sohum	395
Assuescendum opti	280	Barbæ inutiles bello	148
Assuetudo	362	folio	301
Assuetudo mitiga	25	Barbati medici	293
		Barbaricè	293

SENTENTIA RVM.

Barbaries	302. 332	Bonorū paucitas	281
Bellè re tortum	39	Bonum nactus ne mu	158
Bellū cū graculis	182	tes	305
Bellum iniustum	156	Bos lyra	337. 348
Belli disciplina	68	Breuiloquentia	361
Belli incerta	27	Breui loquium	163
Belli studiū	196	Breui loquentia senten	27
Bene dicēdi stud.	182	tiosa	263
Benefacta pro liberis.	224	Breuiter	275
Beneficentia	141	Breuiter æui	275
Beneficentia conciliat	275	Breuiter potestas	343
amicos	275	C	
Beneficiū meritum	342	Cæca percontatio	261
Beneficij obliuio	342	Cæsar innocens	47
Beneuolentia virtute	144	Cæsar affabilitas	269
peranda	225	Calces quā torquet	234
Benigniter	267. 309	Callidè 4. 10. 11. 58. 746	122. 113. 190. 246. 249. 285. 316.
Benignè	260. 343	Calumnia	33
Benignitas	209. 367	Calumniæ cicatrix	389
Benignitas in hostes.	342	Calumniæ ex calum	342
Benignitas in quosuis	342	nia	165
folio	107. 108. 152	Caluitiū accersitū	56
Bibacitas	300	Candor	59
Bibit & fugit	172	Canities	123
Bibulus censor	59	Canini mores	119
Bibofitas	325	Canis Diogenes	128
Blandiloquium 30. 126	392	Capere fugiendo	342
Bona animi	135	Captatio	350
Bona præcipua	318	Carpendi morbus	198
Bona fortunæ	125	Carptores alienę famę	379
Bona fama	141	Castè	
Boni similes dijs	154. 191. 192		
Bonis vti, malis abuti.	154. 191. 192		

INDEX:

Castigatio	71	156, 158, 159, 167, 168,
Catonis testimon.	242	174, 182, 193, 231, 232,
Causatio	71	251, 255, 261, 264, 267,
Cautè scribendum	399	270, 281, 287, 323, 375,
Cautè	398	Clementia 394
Cautio	218	Clocicare 274
Cautio aduersus omnia	218	Coacta 394
Cautio sui	85	Cognatio virtutis 319
Cautio tuta	313	Coitus moderatus 48
Celeritas cõficiendi	170	Colossi fragmenta 365
Celeritas inepta	310	Coma 50, 53
Censor bibulus	187	Comitas in venatu 193
Certamè argentarij	315	Comitas in princ. 375
Certame verè regiũ	148	Comitas in pollicen-
Certare cũ rege	304	do 400
Chara	266	Comitas sermonis 400
Chori tres	71	Comiter 52, 54, 108
Cibus	362	Comcedig libertas 59
Cicer pro Cicerõe	150	Commisericatio in ma-
Citharædi mali,	302	lis 314
Citharædus malus	302	Commoda interpreta-
Cito nata non durat	311	tio 159
folio	311	Commodè dicere 336
Ciuum charitas	399	Communitas 45, 71, 74
Ciuilis vltio	251	Compilati venire 290
Ciuilitas	220	Comparatio carminũ
Ciuilitas prudens	162	Homericorum 152
Ciuiliter	32, 50, 169, 203	Concessis abuti 112
216, 219, 241, 344, 360, 379		Concordia 325, 361
Ciuitas lupanar	303	Confessio per ironiam
Clarnosi	378	folio 277
Claudus.	301	Confidenter 401
Claudi salaces	359	Coniugium 324, 328, 340
Claudicatio hone.	274	Coniugium tranquil-
Clemens victor	316	lum 319
Clementer	17, 30, 140	Coniugij molestiæ 319
		Coniugium par 323

Coniun-

SENTENTIA RVM.

Coniuncte vires	211	Cõnuita anicularũ 368
Conscientie puritas	85	Cõnuita contẽpta 227
Coniliarius	279	Cõnuitator vtilis 439
Coniliu in bellis	74	Cõnuiua vltro neus 315
Coniliũ matorũ	264	Cõnuiua pudica 251
Coniliũ opumum	237	Corpus hois vmb. 383
Coniliũ precipita	209	Correctio 340, 352, 372
Coniliu præsens	26	Correctum in (354)
Coniliũ prudens	203	peius 290
Coniliu tutum	316	Corruptela 268
Conitanter	6, 21, 266,	Corruptela munerũ.
375, 376		folio 177, 210
Consul ridiculus	240	Craffa iudicia 391
Consulatus breuis	183	Craffa veritas 280
Cõsulatus maiestas	228	Crimen retortũ 288
Consultor non calum		Crudelitas testis 253
niator	138	Crudelitas 161
Consuetudo	319	Crudeliter 253,
Contanter dare	129	254, 256, 283, 376
Contatio	227	Culcitra obæratũ 162
Contatio mala	92	Cultus 167
Contineuter & sapien		Cultus animi 94, 96
ter	5, 22, 26	Cultus augustarũ 268
Continenter & con-		Cum dijs 305
stanter	6	Cura militis 247
Continentia	349	Curare friuola 238
331, 358		Curatio morbo gr. 300
Contumeliosè	276	Curiositas 90, 245, 266
Conueni	101	250, 338, 345
Conuictus improbus.		Cynicè 394
folio	130	D
Conuictus arguit mo		Damnata integrit. 24
res domine	165	De arte iudicet arti-
Conuictum mutatum		sex 143, 309
in peius	275	Debere & mentiri 399,
Conuictum retortum.		Decorum 39, 56, 300
folio	268	26, 266, 302

Decorum

INDEX.

Decorū personæ	96.286	Dicacitas molesta	162
Decorū ubiq;	117	Diffidētia	217.289
Dediscere	326	Dignitas	269
Dediscere mala	326	Dignitas industria par-	
Deformis ingenio.	277	ta	202
Deformitas exprobra		Dignitas vilescit i plu	
ta	181	res diffusa	166
Degenerare	335	Digentia morosa	288
Degeneratio	27.78.	Discēdi auiditas	351.52
133.375.		Disciplina ciuilis	11
Degēnes	203	disciplina militaris	233
Dei cōsilia arcana	241	244.375	
Delicatus reus	274	Disciplina puerorū	72
Delitiæ	48.99.121	Disimulanter	57.276
126.131.193.326		Disimulatio	129.277.
Delitiæ emolliunt	191	317	
Delitiæ indig.Prin.	151	Diues indoctus	374.386
Delitiæ versæ in ama-		Diuinatio	85.293
rorem	257	312.356	
Delitiæ spretæ	128	Diuinatio futuro.	175
Delitiarū cōtēptus	174	Diuinatio vana	392
Deprauatio nois	304	Diuitiæ	356
Deprauatum	275	Diuitiæ immodicę	250
Desperatio	176	Diuitiarum contem-	
Desitutus vndiq;	257	ptus	44.391
Deus imitandus	37	Diuitiarum vsus	105
Deus omniscius	320	Diuorum cultus	358
Deus insepultus	384	Docilitas	322.340.338
Dei arcana cōsilia	222	Doctrina sine morib;	
Deo debet gratia	298	folio	133
Dexteritas	260	Doctrina quibus pa-	
Dextrē	271	retur	343
Dexteritas Cęsaris	140	Dolor dissimulat;	123
Dij armati	309	Dolus dolū vincit	228
Dij miseri	309	domini presentia	280
Dij. vis & suasio	212	dos regum	244
Dialectica	373.345	duab; sedere sellis	183

SENTENTIARVM.

durē	265	Eruditio vti.103.104.105	
dux bonus	55.218	Ex absurdo	277
ducis exemplum	151	Exacta iudicia	400
dux egregius	226	Exaggeratio	379
dux aliorū seruatur.	225	Ex alijs exemplū	330
dux oia facit	244	Ex ambiguo	277.300
dux & idē miles	174	315.309.306	
dux vsu rerum calli-		Exceptio iocosa	278
dus	213	Excusatio	277
ducis peritia	219	Excusatiū in peius	276
ducis præcipua victo-		Exempla insignia	116
riæ spes	224	Exēpla sapientum	335
ducum prudentia	367	Exemplū ex alijs	337
E.		Exemplum recipro-	
Ebrietas	323	cum	385
Ebriet. loquax	255	Ex eodem ore frigidū	
Ebrietati cōdonat	159	& calidum	186
Educatio	43	129	Exercitatio
Educatio frugalis	113	Exercitatio moderata	70.337
E factis iudiciū	89	folio	99.253
Electio magistrat.	324	Exercitatio pro condī	
E linea iudicare	310	mento	69
Eloquētia popul.	218	Exercitus præceptus	
Eloquētia victrix	182	folio	229
Eloquētia victor nō		Exiliū excusatum	206
caussa	186	Exilium optabile	302
Eloquētię certamē	295	Exiliū vtil. & fę.124.211	
Eloquētię vis	207	Ex inuersione	307
Empta	306	Ex iisdem verbis re-	
Empta mors	180	tortum	252
Error correctus	129	Ex mutata litera	305
Error iuuenilis	129	Ex nomine	308
Error meritis condo.		Exordium ab ætate.	
folio	227	folio	184
Eruditio	135.143.398.399	Experientia	31
Eruditio studio vena-		Extremalis dictio.	
lis	248	folio	378

INDEX

Extracausam	213	Fœlicitas	247
Extorta venia	161	Fœlicitas intract.	337
Exul in patriam pius.	Fœlicitas timidus fa-		
folio	109 210	cit	156
Ex verbis aliter exce-	Fœlicitas vera	321.	325
ptis.	291	Fœlicititer	10
Ex vocû affinitate	302	Ferocia	337
F.		Festina lente	166
Fabulæ populi.	216	Festinatio	92
Facere præstantius q̃	Festium	129	
dicere	279	Festina negatio	166
Facetum	346	Festiuè	257
Faceta expbratio	163	Festiuiter	153. 258
Faceta rapacitas	201	Festum semper sapien	
Facetè	8. 9. 10. 12. 39.	ti	137
92. 124. 129. 132. 155.		Fidenter	9
227. 242. 301. 346. 361.		Fides erga patriâ	292
386. 371. 373. 384. 357.		Fides in milite	259
358. 362. 384. 386. 397.		Fides amici	156
399. 392. 393. 395.		Fides in deditum	148
Facetum iudicium	140	Fides in duce	177
Factum	62	Fides in hostem	226
Facta dictis potio.	301	Fides hostium legatis	
Factio vitata	241	seruata	258
Factiones & sodalita-	Fides vxoria	251	
tes	212	Fiducia	145. 193. 210
Fama quomodo parâ	Fiducia artis	279. 298	
da	18	Fiducia ætatis & orbi	
Fames condimentum.	tatis	284	
folio	195. 203	Fiduciæ euentus	151
Fame vincere	172	230. 232	
Famulitii superfl.	376	Fiducia fallax	174
Festus	326	Fiducia meritorem.	
Fatuis omnia licet	195	folio	223. 231
Fauor arte captat	192	Fiducia benefact.	94
Fauor regum tempo-	Fiducia senectutis	284	
garius	195	Fiducia sui	468

SENTENTIARVM

193. 226. 248	Frenum receptum	236	
Fidus amicus	192	Friuola	395
Filij deorum qui	146	Friuolæ quæstiones	395
Filius improbus	237	Frugalitas	91. 93. 94.
Filius patri similis	248	97. 128. 146. 167. 203.	
Filius solatium mor-	221. 275. 233. 243. 311.		
tis	264	326. 382	
Finis vitæ spectandus	Frugalitas regia	200	
folio	223	Frugaliter	6. 31. 46.
Fiscus lien	374	64. 70. 71. 88. 117. 242	
Fœminæ masculæ	46	Fucus utilis	159
Fœminarum osor		Fuco nō credendū	142
Fœmineus sexus ad o		Fucata	316
mnia docilis	97	Fuga excusata	188. 205
Fons malorum		Fugienda quæ in vita	
Forma	345. 327	Fugiendo capere	368
Fortiter	7. 13. 15. 20.	Fumi venditor	268
24. 27. 28. 29. 33. 40.		Funeris cura	94
42. 50. 63. 65. 67. 79.		Furacitas	128
80. 242. 247. 258. 286.		Furandi ars	72
296. 299. 332. 339. 366.		Furax	274
376. 386. 387. 377. 382.		Furax magistratus	200
399		Fures magni	392
Fortitudo	327	Furta sententiariū	394
Fortitudo intempesti		G	
ua	145	Garruli	108
Fortitudo vera	239	Garrulitas	203
Fortuna	299	350. 351. 355.	
Fortuna aduersa pru-		Gaudium temporari-	
dentes facit	181	um	184
Fortuna cæca	345	Generosè	1. 18. 28. 37.
Fortunæ inuidia		57. 61. 62. 63. 64. 69.	
Fortunæ vicissitu.	204	82. 234. 324.	
Forum	331. 340	Genus	324
Frater marito potior.		Genus pudendū	339
folio.	318	Gladiatorum immani	
Fratrum humanitas	148	398	

INDEX

Gesticulatio	386	Hilaritas in morte	98
Gestus	362	Hilaritas in re tristi	97
Gloria	222, 243	Homerus	366
Gloria ducis	211	Homeri laus	388
Gloria ex benefactis.		Homericorum carmi-	
folio	356	num cōparatio	150
Gloria potior pecu-		Homo	370, 357
nia	222	Homo animal stultissi-	
Gloriæ amor	381	mum	111
Gloriosè	51	Homo rarus inuentu-	
Gloriæ stimulus	155, 215	folio	120
Gloriæ studium	209	Homines non homi-	
Gloria testā	112, 120	nes	119
Gloria vita charior	148	Homines pecudum si-	
Gregorum mores	290	miles	114
Gratitudo	142	Homines pauci	131
Gratitudo principis.		Honesti labores	262
folio	164	Honores	267
Graue damnari à pro-		Honor detractus	160
bis	241	Honor potior merce-	
Grauit̃er	1. 6. 8. 10. 12	de	283
13. 18. 21. 23. 34. 42. 43		honor pretio prior	287
57. 58. 61. 80. 163. 190.		Honos alit virtutē	237
228. 231. 265. 321. 322.		Honos arti habet	204
326. 332. 343. 350. 374.		Honor artis	302
355. 356. 397. 399.		Honos eruditioni de-	
H.		bitus	382
Hæredipeta	292	Honos negatus	179
Harmonia vitæ	357	Honos non semper ijs	
Helepolis	204	dem	236
Helotes	6	Honos promeritus iu-	
Herculem contempnit		uat	173
Alexander	148	Honos virtutis	235, 325
Hic est ille	116	Honos virtuti habi-	
Hilaritas in conuiuio.		tus	333
folio	352	Hostis aut perendus	
Hilaritas in festis	335	aut demerendus	255
Hila			

SENTENTIARVM.

Hostis populi	254	Impius adulator	307
Hostis pendendus	247	Impietas	144
Humanè	263	Impietas foelix	20
Humanitas cicurat op-		Impigrè	8
timè	228	Improbè	21
Humanitas fratru	207	Improba cura	245
Humanitas plus valet		Improbitas	284, 364
q̃ vit	192	Impudentia	254
Humaniter	5. 11. 16.	Impudicitia	289
25. 33. 43. 152		Impunitas	235
Humaniter & gratè		Impunitas mala	234
folio	230	Incessus indecorus	182
Hydropicus	273	Incorruptè	14. 36
Hypocritis	447	Incorruptus aius	178
I.		Indecora	326, 335
Iactantia elusa	227	In deterius omnia	318
Iactura foelix	349	Indocilis	349
Ignauī non expectan-		Indoctus	345
di	214	Indoles	374
Ignauia	231	Indoles agilis	344
Ignota loqui	118	Indoles erecta	90
Illo mala	303	Indoles excelsa	150.
Imitatio	311, 344, 387.	168. 172	
Imitatio mala	300	Indoles in puero mi-	
Immortalitas	336, 340.	ra	249
Impar principatui	262	Indoles malefica	253
Imperare difficile	270	Industria 75. 265. 269. 252	
Imperator castus	230	352, 366. 372. 373. 362	
Imperiose	150	Industria lucrosa	285
Imperium humanum		Industrie	39.
folio	384	Inexpectata	208
Imperiū in liberos	215	Infamia non delet	255
Imperium nescit pietā		Ingeniosè	107, 295
tis iura	172	Ingenia erecta	345
Imperitia	344	Ingenium	385
Impiè	266. 270.	Ingenium variū	135
360. 364.		Ingenue. 162. 350. 270. 380	
		NN ; Ingra	

INDEX

Ingratitudo	167. 175	paret virtus	249
277. 283.		Intrepide	9
Ingratitudo tolera.	139	In vatinium	185
Inhumaniter	217	Inuidia	341. 273. 325
Inimici vtilis	294	Inuidia eleuat.	350
Initari non est satis.		Inuidia fortunæ	158
folio	119	Inuidia in alium deri-	
Initium bellum	301	ruata	200
Inimici obitaduum	355	Inuidia notata	29
Initiatio	324	Inuidia ob benefacta.	
In nobis est vt bene		folio	237
audiamus	341	Inuidia quomodo vi-	
Innocentia illibata	385	tetur	235
Innocentia tuta		locari in seipsum	157
In pusillum		locose	160. 272
Insaniæ genera	116	371. 397.	
Insaniæ notæ		locus ab absurdo	275
In senem	186	locus ab ambiguo	136
Insolenter	156	locus ab ironia	
Insolentia	84	locus crudelis	253
Institutio	207	locus è fabula	290
293. 380		locus ex addito	187
Instituto liberorū	385	locus ex deprauatio-	
Institutio recta	105	ne	253
Integrè	21. 23. 32. 39.	locus ex Homero	219
222. 265. 398		locus ex ambiguo ver	
Integritas	151. 349	bi	134. 136. 259. 60
213. 295		locus ex nomine	185
Integritas militis	298	186. 253. 270. 276. 288.	
Intempestiua	218	354	
Intendendum honesti		locus ex similitudine	
studium	115	voci	184
Interpretatio commo		locus ex specie corpo	
da	145. 182	ris	290
Interpretatio sinistra.		locus ex vocabulis fo	
folio	360	lio	140
In terrestri prælio ap-		locus in seipsum	160
		locus	

SENTENTIA RV M.

Iocus in morbum pro luste	2. 3. 11. 18.
prium	352 19. 21. 22. 25. 30. 41. 42
Iocus in morte	136. 194. 206. 210. 240. 261
140. 260	291. 328. 382. 398
Iocus in mortuum	258 Iustitia dirimit fines.
Iocus in principem re	folio 174
tortus	163 L.
Iocus infanus	254 Labor 352. 353
Iocus intempestiuus.	Lachrymæ feræ 228
258. 289. 306	Lamia meretrix 204
Iocus salubris	336 Lamia regis Ibide
Iocus submorosus	292 Largitio 281
Iouis filius	318 Laruas insectari 383
In pusillum	183 Latinus Gracè 377
Ira	235. 394 Laudata virtus. 397
Ira breuis	391 Laus ab hominibus 52
Ira impotens	215 Laus à laudatis 325. 368
Ira sapientis	357 Laus conciliat amicos
Ira remedium	158 folio 313
Ira subducendæ occa	Laus immodica 133
sio	196 Laude incorrupte 314
Iracundia	344 Laudes deprauatè 188
Ironia	276 Laudando vituperare
Irrisio	187. 275. 288 folio 303
Irrisio cõtempta	110 Lautitia 106
Irrisio detorta	292 Lectio mortua 125
Iudex attentus	143 Lectio vtilis 345
Iudex incorruptus	151 Lectiois vtilitas 370
Iudices incorrupti	196 Leges 322. 332. 397
Iudex nō accusat	243 Legum autoritas 26.
Iudex fenerus	143 55. 88. 323
Iudicare de arte alie-	Legum multitudo 339
na	310 Lenitas 55. 96. 124. 144
Iudicium incorruptū.	154. 164. 167. 168
folio	366 Lenitas mira 169
Iugulare mortuos	335 Lenitas praua 76.
Iuuenū est dialect.	354 137. 255

IND DEX

Lenitas principis 164
 Lenitas regia 203
 Leniter 203, 258, 259
 Lenociniū virtutis 91
 240, 252, 271
 Lepidē 20, 24, 28, 40
 41, 42, 55, 60, 67, 68,
 93, 95, 102, 103, 108, 109
 158, 159, 160, 162, 202,
 259, 261, 262, 270, 272
 288, 294, 300, 334, 365,
 325, 363
 Lepidē negare 160
 Liberalitas 145, 150,
 149, 248, 340
 Liberaliter 7
 Liberalitas nimia 112
 Liberalitas regia 199
 155, 193
 Libera monitio 234
 Liberē 7, 30, 60, 62,
 65, 101, 105, 106, 107,
 110, 121, 125, 131, 132, 163
 225, 232, 241, 242, 244,
 249, 252, 254, 256, 257
 263, 264, 266, 269,
 275, 282, 294, 300, 371
 336, 340, 351, 367, 371,
 375, 376, 385, 386, 362,
 363, 364, 380, 381, 395
 Liberi degeneres 109
 Liberi mali 233
 Liberi pro simijs 170
 Libertas 102, 111, 131,
 136, 145, 134, 158,
 Libertas adulat. 107
 Libertas infelix 309

Libertas exicia. 269
 Libertas immodica 356
 Libertas in dicēdo 58
 Libertas innocentie.
 folio 164
 Libertas intempesti-
 ua 242
 Libertas magno emen-
 da 219
 Libertas noxia 372
 Libertas oppressa 189
 Libertas periculosa.
 folio 315
 Libertas stulta 198
 Libertas vera 110
 Librorū multitu. 374
 Licentia 60, 68
 Licentia principum.
 folio 256, 265
 Lingua 351, 334
 Lingua lubrica 352
 Lingua præceptis 83
 Litterarum amor 15
 Litterarū interpret. 292
 Locus ab inexpectato
 folio 127
 Locus non contami-
 nat 138
 Loco eligēdo vrbi 296
 Locū ornat homo 108
 Loquacitas notata. 19,
 20, 22, 38, 40, 41, 58, 59,
 60, 66, 76, 187, 306, 340,
 Loquacitas in cōui. 84
 Lucernam olere 188
 Lucrū dānosum 321
 Lucrū ex damno 331

Lucrū

SENTENTIARVM

Lucrum turpe 84, 239
 Lucri auditas 230
 Luctus 317, 359, 195,
 Luctus immodicus. 363
 Ludibrium sacrilegio 196, 202, 238, 364, 364,
 additum 201
 Ludimagistri 216
 Lurco 236
 Lusus in morte 262
 Luxus 94, 125, 127, 234,
 297, 299, 302, 306,
 dum. 129
 Lux animi 343
 Luxur dampnatus 244
 Luxur inopie parens. 385, 392
 M.
 Macedonia 303, 55
 Magnanimiter 27, 23
 29
 Magnanimē 343
 Magnifica promissa, sed inania 178
 Magniloquentia irri-
 fa 263
 Magno empta volup-
 tas 189
 Magnoparanda 207
 Magnus non fortis. 219
 Magnus stultus 305
 Mala verē 118
 Malos inuifere in car-
 cere iucundum 177
 Malorum fons 313, 287,
 Malē præcinctus 182
 Maledici. 60
 Maledicus cōtēptus 139
 Maledicus malē audit miles bonus. 216
 Medicorum turba. 204
 Medicorum osor 58
 Medicina 253
 Medicina cōtempta. 58
 Mediocritas 299
 Melior dextra. 184
 Memoria. 99, 212, 325, 393
 Mendacium. 31
 Mendaces eodē 196
 Mendacium elusum. 196
 Mendacium in contrā 339
 Mēdiaciū vrbanū. 142
 Mēdiaciū a mēdico. 204
 mendicitas 125, 135
 mendicitas occulta. 134
 mercedis amor 294
 metus malus diuturni
 tatis custos 139
 miles bonus. 216

NN & miles

INDEX

Mortis contemptus.	Nihil de vitello.	280
29 225	Nihil gratis	226
Mortis locus	332 Nihil parati.	482
Mortis memoria	280 Nihil scire	181
Mortis metus	104 Nihil medium	211
Mortui nō mordēt.	275 Nimia familiaritas.	241
mortuis parcendū.	84 Nobilitas	328
Morsus testis	224.273 Nobilitas in talis	363
Mos præposterus	331 Nobilitas vera.	218.243.
Mulier Cynica	348 Nobilitas virtute par-	
Mulier erudita	348 ta.	180
Multiſcius	355 Nomen habet momē-	
Mundus matronæ	357 tum.	218
Munera	309 Nois deprauatio	301
munera cōtempta.	53 Non omnia vulgo p-	
Munera regum	434 ferenda	334
mūnus inutile	91 Non semper pugnan-	
munus in tpe datū	195 dum	156
muscæ regum	307 Notæ infantiæ	351
muscas abige.	274 Noua sententia.	238
musica contempta.	217 Noxia tollenda	215
musica digna duce.	152 Nudus non metuit.	199
musicæ genus.	73 Nugax subtilitas	373
musica virilis	eodē. Nulla proportio	182
N.	Nulli fidendum	374
Natura varia	264 Nuncius fidelis	312
Naturæ bona.	379 Nuptiæ dotis causa.	369
Nauigatio	330 331 Nuptiæ intēpestiue.	199
Necessitate delatus ho-	nux pinea	273
nor	233 O.	
neglectus iniuriarū	128 Obesitas.	130 383
Nemo sine vicio	346 Obesus miles.	220
Nemo sui index.	386 Obiurgatio.	157
Neronis extremæ vo-	Obliuioſus nomencl-	
ces	257 tor	162
Neutra pars placet.	131 Obscuritas	210
Nihil agere.	369 Obsequiū humile	279
	Obli-	

SENTENTIARVM

Obliquus iocus	183 Oracula à nobis pen-	
Obſoleta	11.385 dent	22
Obſoletorum affecta-	Oratio aliena	158
tio	272 Oratio grauis.	349
Obtreſtatio	350 Oratio modulationis	354
Occasio neglecta	210 Oratio speculū al.	97
Ocium	59.168.225.312. Orationis vis	345
337.279.328	Oratores	111
Ocium dulce.	389 Ornatus mulierum	347
Ocium honeſtum	92 Oſor ſceminarum	127
Ocium inutile.	289.301 Oſtentatio inanis.	238
Ocium liberale	77 Oſtentum cōmodē in-	
Ocium moleſtum.	273 terpretatum.	221.274
Ociū rege indignum.	Oſtentorum interpre-	
folio	159 tatio	260
Ocium ſapientis	230 Otium.	85
Ocium ſine literis.	400 Ouilli mores	28
Ocium turpe	90.174. P.	
Oculus domini.	205 Palato ſapere	238
Odiū furum	268 Par pari	120. 196. 200
Odiū pertinax	229 Parricidiū exprobra-	
Officiū benē collo-	tum	256
candum	377 Parſimonia.	314
Omen	307 Parſim.exprobrata	308
Omen commodē in-	Parſimonia ſordid.	179
terpretatum.	198 Parta tueri maximū	158
Omen exitij	257. 258 Paruo contentus	345
Omne ſolum forti p-	Pater iudex	255
tria	132 Pater pro filio puni-	
Omnia expertus	264 tus	63
Optima decernēda.	178 Patienter.	91.29.240.321.
Optima negligimus	133 331.386	
Optimi primum	109 Patientia.	93 99 179
Optimi eiſiuntur	212 Patria dulcis	251
Opus immortalitate di-	Patria pernicioſa	330
gnum	308 Patria vita charior	175
Oraculum.	150 Patriæ charitas.	233.279
	NN 7 patriæ	

INDEX

Patriæ desiderium	189	Philosophia ars	311
Patriæ neglectus.	347	Philosophia in aduer-	
Patriæ studium	57	sis	202
Patronus malus.	278.	Philosophia medicina	
Pauci boni,	112	animorum.	103
Pauci contentus	346	Philosophia naturam	
Pauci pro omnibus.	168	mutat.	98
Paucus bonorū.	328	Philosophia necessa-	
Pauciloquium	320	ria.folio. 103	
Pauciloquus.	350	Philosophia potior	
Paupertas	138. 319	rhetorica	310
Paupertas expedita.	50	Philosophia præstan-	
Paupertas Tragica.	117.	tior oratoria.	104
Pax bello parta	224	Philosophia regi ne-	
Pax domestica	298	cessaria	142
Peculatus dissimula-		Philosophiæ regina	109
tus	255	Philosophia rusticana	
Pecunia cōtempta.	78		
90. 225. 243.		Philosophiæ fructus.	
Pecunia pestifera res.	102	103	
folio. 77.		Philosophiæ simulatio	
Pecunia qualis	94	folio. 133	
Peregrinatio inutilis.		Philosophiæ studium	
folio. 93.		107.	
Peregrini mores.	75. 74	Philosophus	132
Perfidiosè	50	philosophus aulic.	112
Periculū preuñsum	272	Philosophus diues.	109
periculū vitare satius.		Philosophus homo	129
216		Philosophus meretri-	
Personæ respectus	221	ci similis.	314
Persuasio pro vi	351	Philosophus miles	394
Perseuerantia.	377	Philosophus mundi	
Pertinacia vincit	223	spectator	355
Petax	307	Phil. nullus eget.	110.
Petax meretrix.	311	Philosophus oratore	
Phaselitæ	304	præstantior	105
Philosophia	345	Philosophus paucis	
		eget	

SENTEN TIARVM.

eget	118	Potestas moderata.	235
Philosophi vita	118	Potestas spreta	238
Philosopho honos ha-		Potiora spectanda	335
bitus	204.	Potiri dulce	321
Physiognomon	353	Preces abiectæ	108
Piè	14.	precium expugnat.	316
Piè in patrem	85.	Preco rerū gestarū	150
Piè in patriā.	15. 82.	Præcones poetæ	209
295. 298.		Præconum turba.	305
Pietas	197. 221. 281.	Prædè cōtēptus	146. 212
Pietas in fratrem.	207	Præfectus vigilans	143
Pietas in matrem.	289	Prælongi	287
Pietas in filium	286	Præmia virtutis.	52
Pietas in parentes	321	Præpostera	373
Pietas in patriā.	67. 322.	Præpostera studia.	113
Pietas in pceptorē	150	Præscientia	263
Pietas in rempib.	375	Præsens cōsiliū.	172. 159.
Pietas mira in filiū.	205	præstantia	229
Pingere fingere.	275	Præter spem	382
Piscator isticus.	385	Præcipua bona.	153
Placere bonis	206	Prima coitio	228
Podagra.	184	Princeps.	26
Pœna ridicula.	270	Princeps aditu facilis.	
Pœnitenda	238	160.	
Pœsis fallacia bona.	163	Princeps auriga.	256
Pœtica fictio	257	Princeps charus	376.
Pollcitatio.	327	Princeps indulgēs	269
Pompa inepta	111	princeps legū obse-	159
Populi iudicia.	297. 312	princeps: nulli mole-	
Populus qualis	237.	stus.folio. 262.	
Populus nocentissima		princeps qui virtute	
bestia	189	præcellit.folio. 191	
Postulator improbus	359	princeps scenicus	256.
Potentia innoxia	215	principis delectus	263
Potentia inuidiosa	293	principis est ornare di-	
Potestas abdicata	171	tionem	166
Potestas empta	272	principū institutio.	342
		principa-	

INDEX

Principatus amor.	169	Pudicitia matronalis.	
Principatus sollicita	318		
res	281.	Pudor	123 234
Procliuitas ad deterio		Pudor liberalis	349
ra.	339	Pudor inutilis.	115. 117.
Prodesse pluribus	88		151 347
Prodigiosa	360	Pudor præposterus.	47
Proditio.	392	Prudenter.	266. 296. 341.
Proditio grata	157	Pueri reuerentia	339
Proditio turpis	18	Pueritia dura.	76
Profectus	370	Pugna ludica	396
Profusio	12. 111. 135. 145	Pulchrè retortum	177
	239. 254. 266. 273. 340.	Punire in alijs quod	
343. 347. 359. 374		ipſi committimus	89
Profusio fundo caret.		Pura sacra	113
399		Puſilla curare cum pe	
Proles debet patriæ	296	riculo.	218
Prolis amor	240		
Pronüciatio	392. 366		
Prosperitas perpetua.			
393			
Pro ſua quiſque pro-			
feſſione.	400		
Prouiſio neceſſari.	106.		
Prouidentia.	241. 248.		
321. 323.			
Prudenter	1. 8. 15. 17.		
	20. 22. 46. 79. 202. 242.		
Prudentia ſenilis	341		
Publica vtilitas.	30		
Pudica vxor.	318		
Pudicè.	35. 36. 40. 81. 82.		
	154. 206. 215. 258. 369.		
Pudicitia.	196 363		
369			
Pudicitia coniugum.			
24 281 368			

SENTENTIARVM.

reditus è bello	236	uitium	129
reditus in gratiam.	186	retortum mirè	220
refugium	401	retortum crimen	219
regaliter	149	retortum conuiuium.	
regem regia decet.	145		290
reges non admittendi		retortus iocus	288
	208.	reuerentia	345
reges raro verù audi-		rex cogitabundus.	300
unt	209	rex equum african.	fo
regibus honeſta tantù		lio	197
licent	154	rex inſenſus democra	
regum amicitia	312	tia	237
regum cura	399. 371	rex ſegnīs	243
regum eſt audire om-		rhetores ſerui populi.	
nes	144		383
regum humanitas	141	ridicula præferuntur	
regum natiuitas	304	ſalutaribus	112
regnandi dulcedo.	198	ridiculè	61. 229. 278.
regni ſtabilitas	151.		290. 301. 346. 370.
	203	ridiculis aſſueſcere.	235
regnum ſeruitus	157	ridiculum	119. 120. 129
regnum virtute ambi-			130. 135. 144.
endum	142	riſu ſinterimens.	272
relaxadus animus.	296	robur corporis	269
reliſtiſ gaudendù	108	rumores	380
religioſe	3. 16	ruſticè	79
reip. cura prima	269		3
reip. neglectus	269	Sacrificia frugalia.	fo-
rempub. fuge	189	lio	49
res verbis contraria		sacrificia minimi ſum-	
30		ptus	87
res verbis efficaçior.	20	sacrilegium	127
reſupini	274	ſalſe.	2. 13 14. 18. 19
retortum	246. 271. 277		22. 23. 24. 46. 54. 55. 60.
287.			63. 65. 66. 91. 99. 120. 122.
retortum dictum.	275		123. 125. 126. 129. 135. 160.
retortum in laudè cõ-			163. 171. 172. 181. 185. 190.

Redi-

INDEX

232. 237. 238. 257. 258. 275	secundis moderatè gau-	
278. 291. 293. 307.	dendum	222
320. 323. 324. 325. 330. 336	securitas	341
340. 342. 343. 351. 365. 367	securitas philosophi-	
370. 371.	ca	357
falsè in garrulum	343 seditio	347
sa lubritas iuncta sceci	senectus	125
ditati	283 235. 340. 341. 383. 396.	
saltatio muta	384 senectus animosa	171
saltatio foeda	358 senectus audax	322.
sanctè	271 senectus honoranda.	
sanctitas non ficta, fo-	84	
lio	213 senectus honorata	67
sapiens	328 senectus iuuenilis	86
sapiens diues	117 senectus vegeta	331
sapiens sub stulti per-	senectus viridis fo-	
sona	208 315	
sapientes inuisi tyran	senectutis alimonia, fo-	
nis	200 lio	385
sapienter	6. 7. 8. 13. senectus sana	383
22. 23. 33. 40. 43. 54. 57.	senex bellator	250
59. 71. 121	senex ædificator. Ibid.	
scelerosis vti.	243 sensus communis	92
schema malè affectatū	sententiosa breuilo-	
124	quentia	176
scomma	171 sepultura	114. 127.
scomma contemptum	136 397	
folio	218 sepultura viuū	257
scomma ex ambiguo.	sera monitio.	fo-
folio	187 lio	170
scorta	137 serus apparatus	142
scortum	131 sermo brevis & effi-	
scortum imperiosum,	cax	168
folio	132 sermo incompofitus.	
scortator	134 folio	364
scythia & 186	137 sermo index animi. fo-	
secreta regum	297 lio	114.

serò

SENTENTIARVM

serò	125	silentium in bello.	133
serui principum elati.		silentium oportuna	
folio	262	folio	30
seruus domino melior		silentij fides	357
folio	90	silere in tempore	25.
seruus prudentior he		simpliciter	2. 20
ro	116	simultas à rogo depo-	
seruo prudenti obtē-		nenda	245
perandum	114	simultas magistratū.	
Seruitus	116	folio	213
seruorum cura	249	sitis	246
seruorum turba	82	sitim præuenire	301
seruitus grata	116	sobrietas 40 281. 264.	
seruitus vitiorum.	114	sobrietas in edulij.	90
seruire tempori	151	sobrius princeps	22.
seruire voluptatibus.		solatium mortis	178
folio	88	sol oriens	173
serus apparatus	116	solerter	1. 4. 14.
seuerè	9. 26. 50. 53	17. 19. 26. 28. 31. 165. 177.	
60. 62. 63. 78. 79. 80. 153.		219. 295. 325. 327.	
154. 155. 158. 233. 239. 265.		solitudo	326.
268. 282. 283		332	
seuerè & pudicè	246	sobriè	368
seuerus in seipsum.	fo	sonnus excusatus.	142
lio	214	sonniorum observa-	
seueritas	76. 236	tio	357
284		sordes	127
seueritas in vxorè.	234.	sordes ambitioſæ fo-	
seueritas patris	234	lio	388. 389
seueritas verbis tempe		sordēs glorioſæ	95
rata	119	sordide	250
seuitia castigata	167	spectator conuiuij.	308
sexus	339	spes	382
silentium	70. 84.	spes fallax	239
146. 235. 367		spes in clypeo	244
silentium ducis	245.	spes pertinax	390
344		sphinx domi	181

spelen

INDEX

splendide	247	T	
spontanea grata	189	Taciturnitas	338.240
spontanei labores	59		351.
stantem mori	260	tædium gloriæ	176
statuarum gloria	235	testum criminon	186
strategema	49.50.	tarditas	379
studiose	378	temeritas	190.227.234
studium	327.349.356.	temperantia	297
studium immodicum.		temperatè	6.7.46.324
369		tempestiue	379
studium sapientiæ	111	templa vacua	305
stultiloquium	56	temporis parsimonia.	
stupidi	295	344.351.356.370.	
stupor animi	124	temulentia	75.336
sua cuiq; patria chara.		temulentia castigata.	
196		fol.	199
sua cuiq; fors displicet		ter homines	123
100		tertia deducta	183
sua quisq; virtute com		testimonium inimici.	
mendetur	205	folio	299
sumptus inutiles	322	tibicen vir improbus	
sumptus inanes	364	339	
sumptus præposter.		timiditas laudata	203
folio	346	352	
superciliosi	345	toleranter	395
superstitio	120.124.	tolerantia	76.128
394.395		340.352	
superstitio funerū	73.	tranquillitas	285.333.
superstitio irrita	340	340	347.
superstitio nulla	41.	trophæum ridiculum	
63.131.		folio	323.
superstitionis contem		turba inutilis	193
ptus	247	turba sine duce	294
superuacua	311	turmales	276
superuacua officia.	266	turpe ubiq; turpe.	145
surdus delatori	233	turpiloquium	134
64.116.211		tutum consilium	232
		tyran	

SENTENTIARVM

tyranni species	319	vesci quouis loco	194
tyrannis	171	vetula amata	316
tyrannidis osor	249	vetulè concubitus.	309
tyrannidem mitigat li		vetulus dux	251
beralitas	200	Vicarij graues	266
tyrannica vox	253	vicinus bonus	218
tyrannicè	266	vicissitudo rerum	100
V		vicior benignus	204
Vasrè	27.37.51	vicior ferox	248
valli fiducia	244	vicior & victus	228
vanitas	342	victoria dulcis	283
varia lectio	104	victoria incruenta	323
vatinius in Ciceronè		victoria magno empti	
folio.	183	folio.	207
Vehementia in dicen		victoria pulehra.	121
do	361	victoria vti	27
venia lacesito	259	vigilantia	223.336
venus	355	vincere sine cæde.	324
venus moderata	103	vindicta	217
venus parabilis	346	vindicta ciuilis	115
venter & lingua	206	vindicta optima	137
venter omnia deuorat		vindictè neglectus.	214
folio.	126	Vinum vetus	182
venus operis	386	vini parcus vsus	330
venter surdus	234	vini patiens	271
ventris cura prima.	350	vinolentia	331
ventris studium	306	violentè	51
vera bona animi	110	virgo mulier	184
verè pulchra	339	vires formæ præstant.	
veritas	140	347	
veritas odiosa	109	vir magistratū ornat.	
verba affectata	155	folio	224
verborum ampullæ.		vir pecunia potior.	210
306		vir fortis fiducia	148
versus detortus	185	virtus in actione	328
versutia	253	virtus infelix	287
vesci in publico	40	virtus laudata tātū us	

INDEX

virtus legibus non e-	vnquendum olera.	259
get	328 vnus eximius	261
virtus non cogitur.	vnum eximium	320
virtus principis	265 vnus pro multis	400
virtus per se honesta.	vocalitas	187
339	vociferatio	190
virtus præstanda non	voluptas	121.131.135.
proficienda	372 voluptas doloris co-	
virtus sibi præmium	mes	97
est	371 voluptas emollit do-	
virtus quærenda	93 mitos	229
virtus succedit	207 voluptas ex virtute.	
virtus tuta	319 88	
virtutis præmia	8 voluptas magno em-	
virtutis vsus	358 pta.	184
vis pro iure	172 voluptas temporaria.	
vita à verbis dissentien-	299	
ens	351 voracitas	309
vita anxia	171 vota	75
vita contemptus	8 vorum	159
vita fugax	358 vota qualia	87
vita inanis	374 vota stulta	120
vita misera	123.289 vox in bello.	236
vitam nemo contem-	vox modesta	350
nit	287 vox tyrannica	254
vita præpostera	393 vrbane	2.14.20.
vita pura	289 31.37.38.143.	
vita sine literis mors.	vrbauitas	156
133	vsque ad aras	215
vita pensata	280 vsus rectus	368
viui docendi, non lau	vtcumq; vincere	216
dandi	265 vtilitas	242
Vltio	291 vtilitas virtute potior	
vltio deorum	251 folio	51
vltronea beneficentia.	vtilitas ex hoste	339
folio	93 vtilitas ex inimicis. fo	
Vnguenta.	43.134.351. lio	358
	vulgi	

SENTENTIARVM.

vulgi iudicia	326.330	vxor hamilis	94
vulgi nihil sanum.	176	vxor molesta	278.389
vulgo nihil placet	133	vxor quare ferenda.	95
vxor casta	200	vxoris reuerentia.	262
vxor eligenda	47	vxorū imperium.	234

Finis Indicis

ANTVERPIAE,
Ex officina Ioannis Loei, Anno
M. D. XLIII.

este libro de comission y de los s. inquis
jorale y de la de la corte de Segura
el auto logo expurgatorio de a. s. de mayo
de 1575 y

Proy. ludo
y
cau3

